

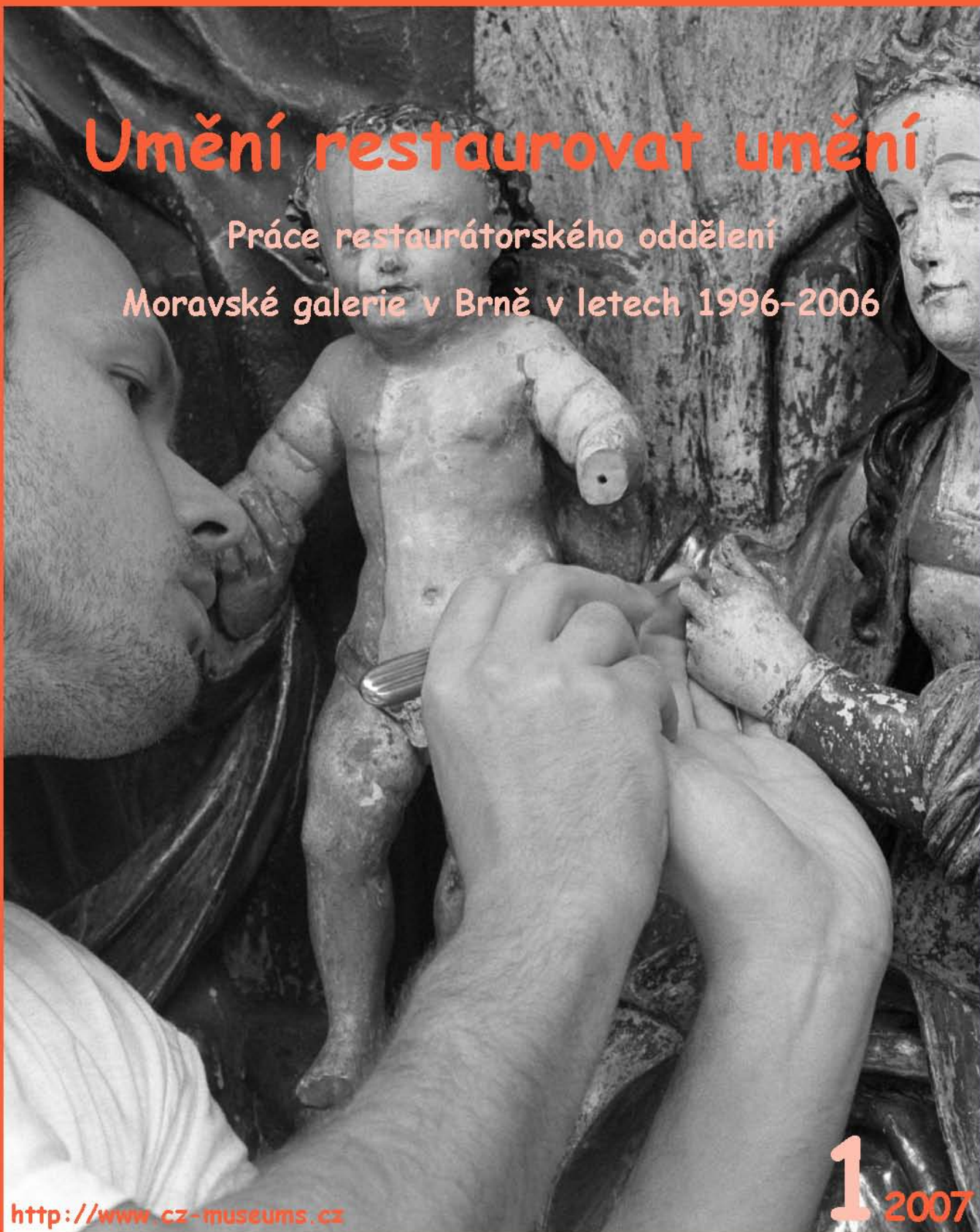
Věstník

Asociace muzeí a galerií České republiky

Umění restaurovat umění

Práce restaurátorského oddělení

Moravské galerie v Brně v letech 1996–2006

Úvodník

Moravská, česká – prostě etnografická – Hellas

Přiznám se, že k napsání těchto řádek mě přivedl pohled na dění v pavilonu „V“ na brněnském výstavišti, kde v první polovině ledna 2007 probíhal další ročník veletrhu cestovního ruchu Regiontour. Rok zdůrazňuji záměrně, protože prezentace jednotlivých krajů se odehrávala v duchu nejlepších „národních“ tradic a naháněla tak vodu na náš muzejní mlýn. Milé 19. století na nás dýchalo z chlapců a děvčat oblečených v parádních krojích, nabízejících tu propagační materiály, tu pohárek vína, sklenici piva a další krajové kulinářské speciality. Na pódiu i mimo ně hrály cimbalové muziky, návštěvník se mohl ke zpěvu přidat, někteří tančili. Mezi tím člověk narazil na Švejka, bubnující Indiány, dinosaura či plyšového lva. Někde vzadu v hlavě zcela zákonitě naskočila myšlenka, že obdobně musel kypět výstavní ruch i na slavné Národopisné výstavě v roce 1895.

Ostatně, evropská etnologie věnuje v posledních letech velkou pozornost problematice národních mýtů, národních symbolů a především procesu jejich konstruování. Některé projevy tradiční lidové kultury jako např. oděv či architektura na ně byly díky jasnému poselství, které je v nich obsaženo, dokonce povýšeny. V podobě krojovaných párů vítajících významné státní návštěvy patří do arzenálu národní reprezentace i dnes. Živé obrazy v brněnském pavilonu z tohoto rámce nevybočily a předváděly kulturní stereotypy v praxi. Více než polovina tohoto dění se nesla v duchu pro muzejníky docela optimisticky vyznívajících poselství: Bez nás to nepůjde! Zde je otevřen další prostor pro uplatnění muzejního know how, pro upozornění na naše aktivity. Provázání naší činnosti s cestovním ruchem, aktivní napojení na turistický průmysl a tvorba kulturních databází tvoří jednu z cest, jak získat nového návštěvníka. Mnohdy je však velmi těžké vybalancovat hranici mezi dobrým vkusem a podbíživostí, odolat tlaku okolí. Často se jedná o příslovečný tanec mezi vejci.

Na brněnském výstavišti, kde probíhala aplikovaná etnologie v praxi, jsme mohli být svědky procesu utváření a posilování kulturních stereotypů. Člověk zde málem opakoval známý povzdech Augusta Rodina o moravské Hellas pronesený při příležitosti jeho zdejší návštěvy v roce 1902. Ve třetím tisíciletí se to říká jinak: Of course, back to the roots.

Ale navštiv předtím své muzeum.

Hana Dvořáková

Věstník Asociace muzeí a galerií České republiky 6/2006

Toto číslo vychází 9. března 2007. Náklad 1000 ks.
Periodicita šestkrát ročně. Periodikum je registrováno MK ČR
reg. č. 8331, ISSN 1213-2152

Vydává AMG s finanční podporou Ministerstva kultury ČR.

Adresa redakce:

Asociace muzeí a galerií České republiky,
Jindřišská 901/5, 110 00 Praha 1.

Tel.: 224 210 037-9. Fax: 224 210 047.

E-mail: vestnik@cz-museums.cz, <http://www.cz-museums.cz>

Uzavěrka příštího čísla 2. 4. 2007.

Redakční rada:

Milena Burdychová, Eva Dittertová, Hana Dvořáková,
Dagmar Fialová, Hana Gancarzová, David Hroch,
Jana Hutníková, Petr Velemínský, Jiří Žalman.

Redakce: Petra Medřilíková

Návrh obálky a grafická úprava: Anna Komárková.

Fotografií na obálce poskytli pracovníci Moravské galerie v Brně.

Obsah

Z činnosti sekcí, kolegií a komisí	str. 4
Zprávy ze zahraničních zasedání a konferencí	str. 5
Zprávy, aktuality, informace	str. 9
Zpráva o činnosti metodických center	str. 10
Muzea a popularizace	str. 11
Nové stálé expozice	str. 12
Výstavy v zahraničí	str. 13
Pozvánky na výstavy	str. 14
Novinky z e-světa	str. 17
Výzvy ke spolupráci	str. 20
Muzejním knihovnám	str. 21
Volná místa	str. 22

KALENDÁRIUM kulturních událostí jakož
i PŘEDNÁŠKU JUDr. A. Kouta o autorském právu
naleznete uprostřed Věstníku

K situaci v Karlovarském kraji

Milí kolegové, milé kolegyně,

Zastupitelstvo Karlovarského kraje na svém zasedání dne 14.12. 2006 pod číslem usnesení ZK 217/12/06 projednalo a rozhodlo o sloučení příspěvkových organizací zřízených Karlovarským krajem – Krajského muzea Karlovy Vary, p.o. a Krajského muzea Sokolov, p.o. s účinností dnem 1. ledna 2007 do příspěvkové organizace **Krajské muzeum Karlovarského kraje** s tím, že Krajské muzeum Karlovarského kraje se stává dnem účinnosti jejich právním nástupcem.

Prozatím radikální změny v muzeích v Sokolově a v Karlových Varech nechystám, situaci si v muzeích mapuji a monitoruji.

Pokud existují právní vztahy s muzei v Sokolově a v Karlových Varech (zvláště smlouvy na zápůjčky sbírkových předmětů), tak veškeré závazky přebírá **Krajské muzeum Karlovarského kraje, p.o., se sídlem v Chebu**.

Budete-li mít nějaké dotazy, v platnosti zůstávají e-mailové adresy bývalého Krajského muzea Cheb: sekretariat@muzeumcheb.cz nebo dittertova@muzeumcheb.cz

Prozatím je velmi krátká doba, abych se mohla vyjádřit k danému stavu.

Děkuji za pochopení.

Eva Dittertová
ředitelka KMKK

Zápis ze zasedání senátu 12. prosince 2006 v Národním muzeu

Přítomni: 35 ze 45 členů senátu s hlasem rozhodovacím a 5 z 23 členů s hlasem poradním.

V úvodu jednání se představili nově zvolení předse-
dové a předsedkyně krajských sekcí; poté byla zvolena ná-
vrhová komise ve složení RNDr. Petra Burdová, PhDr. Fran-
tišek Frýda a Mgr. Antonín Reček a mandátová komise ve
složení Mgr. Hana Gancarzová, Mgr. Václav Houfek a Ing.
Milena Burdychová. Jednání senátu řídila PhDr. Eva Ditter-
tová.

PhDr. Michal Lukeš přednesl zprávu o činnosti exe-
kutivy. Od posledního zasedání senátu v srpnu 2006 se exe-
kutiva v novém složení sešla po sněmu AMG celkem třikrát.
Připravila inzerát na výběrové řízení na místo výkonného
ředitele/ředitelky AMG; jednala s firmou EVANEK Web
Design Studio o uzavření smlouvy a dohodla spuštění inter-
netových stránek AMG do konce roku 2006. Exekutiva inici-
ovala setkání čestného výboru soutěže Gloria musaealis,
které proběhlo 12.12.2006, kromě stávajících členů (prof.
PhDr. Václav Cejpek, PhDr. Eva Dittertová, MUDr. Milena
Černá, Martin Štěpánek, prof. PhDr. Petr Fiala, Mgr. Václav
Jehlička, Ing. Stanislav Juránek, prof. PhDr. Zdeněk Jirásek,
Ing. Václav Kasík, MVDr. Radslav Kinský, hrabě Hugo Men-
sdorff-Pouilly, Karol Efraim Sidon, PhDr. Zuzana Strnadová
a kardinál Miloslav Vlk) exekutiva nově oslovila i hejtmany
Libereckého kraje Petra Skokana a Jihočeského kraje Jana
Zahradníka; předsedu Senátu Parlamentu ČR dr. P. Sobot-
ku, ředitele programu ČT Ing. F. Lamberta a poslankyni M.
Šojdrovou. Členové exekutivy si rozdělili kompetence i kraj-
ské sekce pro potřebu přímého kontaktu: dr. Lukeš – Praž-
ská sekce; dr. Beneš – Středočeská a Liberecká sekce; dr.
Hutníková – Plzeňská a Ústecká sekce; dr. Dittertová – Jiho-
česká a Karlovarská sekce; Mgr. Knížek – Pardubická, Krá-
lovéhradecká a sekce Vysočina; dr. Ciprian – Jihomoravská
a Zlínská sekce a Ing. Vykydal Olomoucká a Moravskoslez-
ská sekce.

Exekutiva podnítila setkání zájemců o členství v Ko-
misi novodobých historiků, kteří se sešli 29.11.2006 v Čes-
kém muzeu stříbra v Kutné Hoře. Exekutiva se rozhodla
oficiálním dopisem ukončit členství AMG v Unii zaměstnava-
telských svazů. Jednala ve věci publikování sborníku
z konference věnované Z. Z. Stránskému a jmenovala no-
vou redakční radu Věstníku AMG ve složení Ing. Milena
Burdychová, dr. Eva Dittertová, dr. Hana Dvořáková, Mgr.
Dagmar Fialová, Mgr. Hana Gancarzová, Mgr. David Hroch,
dr. Jana Hutníková, dr. Petr Velemínský a dr. Jiří Žalman.
Exekutivu navštívil zástupce ČSOP, Ing. Moravec, a byla
projednávána spolupráce poboček ČSOP s muzei zejména
na regionální úrovni.

Zástupce exekutivy, dr. Ciprian zastupoval AMG
v zahraničí ve dnech 19.-21.10.2006 na jednání rakouského
svazu muzeí v Linci a 24.-26.11.2006 na výroční zasedání
NEMO v Helsinkách. Ing. Vykydal zastupoval AMG na vý-
roční schůzi vedení Zvázu múzeí v Slovensku.

Jako další bod seznámil Ing. Vykydal členy senátu
s hospodařením AMG za rok 2006 a oznámil nutnost navýšit
členské příspěvky plošně o 15%. Tuto záležitost by měly
projednat krajské sekce na svých jednáních, aby na dalším
zasedání senátu AMG v únoru 2007 bylo možné o zvýšení
hlasovat. Je nutné vzít na vědomí i obecnou situaci
v kultuře, kdy lze očekávat, že peníze jdoucí do kultury bu-
dou stále menší. Je také nutné zvážit i možnost zvyšování
členského poplatku každoročně o 2,5%.

Mgr. Knížek seznámil členy senátu s výsledkem jed-
nání, které vedl s vedením OSA. OSA nabízí AMG tříletou
fixní smlouvu na každoročních 320 tisíc Kč + DPH, což zna-
mená přibližně 1500 Kč pro každé muzeum. Je také nutné
předpokládat, že ve chvíli, kdy AMG uzavře smlouvu s OSA,

vystoupí se svými požadavky Intergram. Otázka kolektivní
smlouvy prostřednictvím AMG by měla být diskutována
v krajských sekcích. Sekretariát AMG osloví mailovou ces-
tou všechna členská muzea s otázkou, zda mají zájem na
tuto smlouvu přistoupit a s otázkou, jakým způsobem řešila
jednotlivá muzea smlouvu s OSA v roce 2006. Nejzazší ter-
mín odpovědi je 10.1.2007.

Dr. Beneš seznámil členy senátu s počtem přihlášek
do soutěže Gloria musaealis a vyzval zástupce muzeí, po-
kud chtějí přihlásit svůj projekt, ať tak učiní co nejdříve.

V bodě změny členské základny schválil senát přijetí
Muzea Hlučínska a Musea Kampa za řádné členy a přijetí
Pavla Petra a projektového manažera Centra pro současné
umění FUTURA Ondřeje Stupala.

V bodě Různé informovala dr. Dittertová zástupce
senátu o situaci muzeí v Karlovarském kraji. Krajská muzea
(Karlovy Vary, Sokolov a Cheb) mají být sloučena pod vede-
ním chebského muzea. Rada kraje toto řešení schválila
a návrh bude postoupen do zastupitelstva. V diskusi zazněly
ohlasy z různých míst v ČR, kde je o slučování muzeí, resp.
muzeí s jinými kulturními institucemi uvažováno (např.
ve Vamberku bylo sloučeno muzeum, knihovna a infocent-
rum) a vyplynula možnost uspořádat seminář (v rámci kaž-
doročních kolokvií na aktuální téma) se zaměřením na pro-
blematiku dopadu současné legislativy na činnost muzeí,
kde by šlo zejména o ujasnění pojmů, stanovení pro a proti
apod. Exekutiva připraví na další zasedání senátu podklady.

Mgr. Cigánek (CITeM) pak přednesl zprávu o práci
na projektu pro muzea a galerie Sdílení autorit, pro který
CITeM žádal od AMG na rok 2006 finanční příspěvek. Poža-
dovanou sumu nakonec CITeM nevyčerpá zcela, částku ve
výši 35 tisíc rozdělí výhradně na honoráře pro spolupracov-
níky z muzeí a galerií ČR.

Ing. Štěpánek upozornil na novou právní normu
v souvislosti s vlastnictvím zabudovaných kamerových sys-
témů a pořizováním záznamů.

Zapsala: Petra Medříková

Usnesení senátu AMG ze dne 12. prosince 2006

1. Senát zvolil návrhovou komisi ve složení RNDr. Petra
Burdová, PhDr. František Frýda a Mgr. Antonín Reček
a mandátovou komisi ve složení Mgr. Hana Gancarzová,
Mgr. Václav Houfek a Ing. Milena Burdychová.

2. Senát vzal na vědomí:

- zprávu o činnosti exekutivy za období od sněmu AMG
- informaci exekutivy o nutnosti zvýšení členských příspěv-
ků
- zprávu o vyjednávání exekutivy s OSA o možnostech
smlouvy mezi OSA a AMG na produkci hudebních děl
- zprávu o stavu soutěže Gloria musaealis
- zprávu CITeM o stavu práce na systému národních auto-
rit v oblasti muzejnictví

3. Senát ukládá:

- sekretariátu AMG oslovit členy AMG s dotazem na objem
poplatků OSA v roce 2006 a zda je zájem o kolektivní
smlouvu v termínu do 15.1.2007.
- exekutivě předložit na příštím jednání senátu podrobnou
analýzu finančních potřeb AMG na rok 2007 pro účely
jednání zvýšení členských příspěvků
- exekutivě uspořádat seminář se zaměřením na problema-
tiku dopadu současné legislativy na činnost muzeí.

4. Senát schválil:

přijetí nových řádných členů Muzeum Hlučína a Muzeum
Kampa a nových individuálních členů Pavla Petra a Ondřeje
Stupala.

Petra Burdová, František Frýda, Antonín Reček

Z činnosti sekcí, kolegií a komisí

Krajská sekce Královéhradeckého kraje jednala

Jednání krajské sekce Královéhradeckého kraje se konalo 15. listopadu 2006 v Muzeu východních Čech v Hradci Králové. V úvodu podal informace ze sněmu AMG PhDr. Zd. Zahradník a informace z jednání exekutivy AMG Mgr. Aleš Knížek, pověřený v rámci exekutivy kontaktem s Královéhradeckým krajem. Dr. Zahradník dále informoval o jednání s archivní správou ve věci „tzv. archiválií“ v muzejních sbírkách a dr. Zemanová pohovořila o jednání etnografické komise AMG.

Členové sekce poté krátce diskutovali o soutěži Gloria musaealis. Konstatovali jednoznačnou tendenci převahy větších a tudíž ekonomicky silnějších muzeí, přičemž šance „malých“ muzeí v této konkurenci je výrazně omezena. Změ-

na stanov soutěže je v tomto ohledu problematická, protože je upravena vyhláškou MK ČR. Z diskuse vzešel návrh připravit soutěž muzeí v rámci Královéhradeckého kraje. Návrh zpracuje a k vnitřní diskusi předloží dr. Zahradník.

Členové sekce dále projednali návrh na zrušení kolegia muzeí severovýchodních Čech. Postup dle § 19 Stanov AMG připraví dr. Zita Zemanová, stávající předsedkyně.

Předsedou krajské sekce Královéhradeckého kraje byl na další období zvolen PhDr. Zdeněk Zahradník, ředitel Muzea východních Čech v Hradci Králové.

Na závěr si účastníci jednání prohlédli výstavu Chladná krása plátové zbroje.

Zdeněk Zahradník

Z jednání plzeňské krajské sekce

Členové plzeňské krajské sekce AMG se sešli 20. listopadu 2006 v Městském muzeu ve Stříbře. Po přivítání letos nově jmenovaným ředitelem Pavlem Plánkou a vzájemném seznámení s přítomnými členy podala dr. Jana Hutníková informaci o sněmu AMG v Mikulově i o prvních jednáních nově zvolené exekutivy. V diskusi se členové věnovali otázce uvažovaného zvýšení členských příspěvků a jednomyslně se shodli na tom, že s jejich zvýšením souhlasí, neboť je v zájmu AMG zachovat činnost sekretariátu ve stávajícím rozsahu. Ten však nemohou zajistit dva pracovníci, jak tomu bylo posledního půl roku a na mzdové náklady nemohou být použity prostředky získané dotací MK, nýbrž pouze prostředky získané výběrem členských příspěvků.

Další část diskuse byla věnována problematice malých muzeí. V plánech AMG zůstává otázka vypracování materiálu o malých muzeích v ČR. Diskuse vedla k závěru, že potřebný je materiál metodického charakteru, ať již ve vztahu k sbírkotvorné činnosti, péči o sbírky, jejich evidenci,

k oblasti ekonomiky, bezpečnosti atd. Materiál by měl být jednak návodem pro muzejníky – co vše dělá muzeum muzeem – a jednak souhrnem argumentů pro jednání se zřizovateli. Měl by obsahovat odvolávky na zákony i s uvedením sankcí za jejich neplnění či porušování.

Dále se účastníci jednání věnovali otázce autorských práv a zkušenostem z jednání se zástupci různých ochranných svazů.

Proběhly také volby nového krajského senátora za odstupující dr. Hutníkovou, která byla sněmem v Mikulově zvolena členkou exekutivy AMG. **Předsedkyní plzeňské krajské sekce pro příští volební období byla jednomyslně zvolena Mgr. Dagmar Viletová**, ředitelka Městského muzea ve Zbiroze.

Na závěr setkání si účastníci prohlédli nově zpřístupněné prostory Městského muzea ve Stříbře, které sídlí v bývalém minoritském klášteře a vyslechli si od pana ředitele i plány tohoto muzea pro nejbližší období.

Jana Hutníková

Středočeská krajská sekce se sešla v Roztokách u Prahy

Jednání proběhlo 29. listopadu 2006 ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy. Hlavním bodem jednání byly volby předsedy Středočeské krajské sekce AMG. Dosavadní předsedkyně sekce, Eva Balaščíková, na funkci již nekandidovala. Na další období byl zvolen **předsedou Středočeské krajské sekce PhDr. Jan Vinduška**, ředitel Polabského muzea se sídlem v Poděbradech.

V rámci Středočeské krajské sekce byla ustanovena dvě kolegia: kolegium středočeských muzeí – východ a kolegium středočeských muzeí – západ. Původním záměrem bylo navázat užší kontakt mezi muzei zejména v době transformace veřejné správy a přechodu institucí muzejního typu pod nové zřizovatele. Vzhledem ke skutečnosti, že tato problematika byla již vyřešena a zástupci muzejních institucí se pravidelně setkávají dvakrát ročně v rámci krajské sekce, byl podán návrh na zrušení uvedených kolegií. Návrh byl jednomyslně přijat. Z tohoto důvodu neproběhla volba nových předsedů kolegií.

V rámci jednání sekce byla diskutována problematika zvyšování členských příspěvků AMG na další období. O záměru upravit výši členských příspěvků se odstupující předsedkyně dozvěděla z pozvánky na jednání senátu, který je svolán na 12.12.2006 do NM v Praze. Z programu na pozvánce se dá dovodit, že bude senátu předložen

k projednání návrh na zvýšení členských příspěvků. Přičemž se bude jednat o první jednání senátu po sněmu AMG, který proběhl v říjnu a kde problematika zvyšování členských příspěvků nebyla projednána.

Středočeská krajská sekce opakovaně požadovala (jak prostřednictvím odstupující předsedkyně, tak i v rámci jednání krajské sekce a následně písemně v zápisu z jednání krajské sekce – naposledy v zápisu ze dne 23.3.2005), aby případné další zvyšování členských příspěvků bylo oznámeno v dostatečném předstihu tak, aby tato problematika mohla být projednána v krajských sekcích ještě před hlasováním senátu. Opět se tak nestalo a členové krajské sekce AMG opět netuší, jaký návrh má být na jednání senátu projednáván.

Středočeská krajská sekce zásadně nesouhlasí s dalším zvyšováním členských příspěvků a přítomní členové se usnesli, že jejich instituce jsou ochotny uhradit členské příspěvky AMG pro další období pouze ve výši příspěvků roku 2006. Členové Středočeské krajské sekce preferují případné omezení některých činností AMG, před dalším zvyšováním členských příspěvků. Na tomto stanovisku se přítomní členové shodli jednohlasně.

Eva Balaščíková

Jednání Krajské sekce muzeí Pardubického kraje

Před koncem kalendářního roku, 18. prosince 2006, se ve Východočeském muzeu v Pardubicích sešla Krajská sekce AMG muzeí Pardubického kraje. Na programu svého jednání měla zprávy z jednání exekutivy a senátu AMG, především pak volbu předsedy krajské sekce.

V první části seznámila přítomné Ing. M. Burdychova s důležitými body jednání exekutivy a posléze i senátu. Představitelé muzeí dlouze diskutovali zvláště o návrhu smlouvy mezi AMG a OSA. Z diskuse vzešlo doporučení krajské sekce, aby smlouva v uvedené podobě nebyla uzavřena, protože převládla domněnka o nevýhodnosti podmínek. V další části pak bylo přikročeno k volbě předsedy. Dosavadní předsedkyně PhDr. I. Vojancová všem přítomným

poděkovala za spolupráci a vysvětlila důvody, které jí brání ve vykonávání této funkce v dalším volebním období. Vyzvala přítomné, aby předložili návrh na kandidáty. Hlasováním byl po té jednomyslně **novým předsedou** zvolen **PhDr. František Šebek**, ředitel Východočeského muzea v Pardubicích.

V diskusi se přítomní zástupci muzeí vzájemně informovali o situaci v jednotlivých muzeích, výstavách a plánech do příštího roku. Závěrem paní PhDr. Ilona Vojancová všem popřála hodně štěstí, zdraví a úspěchů v roce 2007. Novému předsedovi krajské sekce pak hodně sil a elánu v následujícím volebním období.

Ilona Vojancová

Volby předsedů v dalších krajských sekcích

5. prosince 2006 se sešli zástupci krajské sekce Jihomoravského kraje, kteří potvrdili jako předsedu ve funkci **Mgr. Antonína Rečka**, ředitele Muzea Brněnska.

22. prosince 2006 se konalo zasedání Karlovarské krajské sekce na ředitelství Karlovarského krajského muzea v Chebu. Předsedou krajské sekce byl pro další období znovu zvolen **Mgr. Pavel Chrást**, ředitel Muzea Aš.

9. ledna 2007 proběhlo zasedání Krajské sekce hl. m. Prahy v Národním muzeu. Předsedkyní sekce období byla zvolena ředitelka Muzea hl. m. Prahy, **PhDr. Zuzana Strnadová**.

15. února 2007 se v Děčíně konala porada ředitelů muzeí a galerií Ústeckého kraje, na které byl zvolen nový předseda Ústecké krajské sekce AMG, ředitel Oblastního muzea v Děčíně, **Mgr. Milan Rosenkranc**.

Jednání Jihočeské krajské sekce proběhlo 9. února 2007 v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích. Pro další volební období jako svého předsedu znovu zvolili **Mgr. Pavla Šafra**, ředitele Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

Krajská sekce Libereckého kraje se sešla 15. února 2007 a potvrdila ve funkci předsedy **Ing. Zdeňka Vitáčka**, ředitele Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě.

Nová komise muzejních historiků

Dne 29. listopadu 2006 se v Českém muzeu stříbra v Kutné Hoře uskutečnilo obnovení činnosti *Komise muzejních historiků AMG*. Do Kutné Hory zavítalo sice jen patnáct muzejních historiků a historiků, ale i tak se dohodli na další spolupráci, především ve formě pravidelných setkání.

Zvolen byl pětičlenný výbor ve složení: Mgr. Václav Houfek (Muzeum města Ústí nad Labem) – předseda, PhDr. Stanislav Slavík (Národní muzeum) – místopředseda, Bc. Josef Kremla (České muzeum stříbra v Kutné Hoře) – jednatel, PhDr. Drahomíra Nováková (Městské muzeum a knihovna Čáslav) – členka výboru, Mgr. Václav Trantina (Hornické muzeum Příbram – Památník Vojna) – člen výboru.

Plenární zasedání schválilo *Jednací řád KMH AMG* a *Programové prohlášení KMH AMG*. Dále uložilo výboru připravit návrh *Strategie činnosti KMH AMG*, který by měl být projednán na dalším plenárním zasedání komise v druhé polovině května roku 2007. Dalším úkolem výboru bude příprava prvního odborného semináře komise „*Historické sbírky v muzeích I*“.

Komise muzejních historiků AMG se zaměří především na řešení následujících problematik:

1) Informovat o struktuře historických fondů a vzájemně spolupracovat při dlouhodobých sbírkotvorných záměrech jednotlivých členských muzeí

- 2) Průběžně pracovat na strategii sbírkotvorné činnosti pro období nejnovějších dějin
- 3) Diskutovat o prezentaci historických fondů
- 4) Vytvořit a aktualizovat adresář zainteresovaných muzejních historiků s jejich specializací; podporovat jejich osobní kontakty a vzájemnou výměnu zkušeností
- 5) Připravit prostor pro společné projekty (výstavy, katalogy sbírek, konference a odborné semináře, ...)
- 6) Soustředit připomínky členů komise k legislativě ovlivňující správu sbírek, jejich zpracovávání a badatelské a výstavní využití, a to i v jiných než muzejních sbírkotvorných fondech.
- 7) Podporovat oborovou spolupráci s dalšími vědeckými a odbornými pracovišti (univerzity a vysoké školy, orgány památkové péče, archivy, galerie, knihovny apod.), včetně zahraničních
- 8) Spolupracovat s ostatními komisemi AMG

Žádáme proto další kolegyně a kolegy, které program oslovil, aby se do komise přihlásili, a přispěli tak k jejímu fungování a významu. Zájemci mohou kontaktovat jednatele na e-mailu kremla@cms-kh.cz.

Josef Kremla

Zprávy ze zahraničních zasedání a konferencí

Výroční zasedání NEMO

Evropská mezinárodní organizace muzejních asociací NEMO (Network of European Museum Organisations), již je naše AMG členem, uspořádala ve finských Helsinkách ve dnech 24.–26. listopadu loňského roku svoje výroční zasedání, které probíhalo v Museum of Contemporary Art – Kiasma. Po přivítání jedenatřiceti účastníků z dvaadvaceti zemí Evropy, které přenesly předsedkyně NEMO paní Mechtild Kronenberg a paní Anja-Tuulikki Huovinen, před-

sedkyně hostitelské muzejní asociace, se slova ujala paní Hannu Takkula, finská poslankyně Evropského parlamentu, na téma Nástin kulturní politiky Evropské unie. Hovořila o programu EU Culture 2007, který startuje v letošním roce a podporuje mezinárodní spolupráci členských zemí. Na příštích sedm let je v tomto programu alokováno přes 400 mil. € pro následující priority:

- 1) Nadnárodní mobilita lidí pracujících v kulturním sektoru.
- 2) Nadnárodní výměna uměleckých a kulturních děl a statků.
- 3) Interkulturní dialog.

Jiné programy jsou zaměřeny také do sektoru muzejnictví, např. programy na podporu rozvoje občanské společnosti včetně možností pro téma „města a společnost“, pro které se počítá s 250 mil. € v následujících sedmi letech, aby se uplatnila role kreativity a interkulturního porozumění. Pro rok 2008, který bude rokem interkulturního dialogu, podpoří EU akce takového dialogu 10 mil. €.

Následoval referát „Akční plán propagace muzejních sbírek, jejich výměny a standardů výpůjček v zemích EU“, který přednesl pan Päivi Salonen z oddělení pro kulturu, sport a mládež finského ministerstva výchovy. Tento akční plán se diskutoval již od roku 2003 za řeckého předsednictví EU. Vznikl proto, aby usnadnil přístup k evropskému kulturnímu dědictví, zdokonalil spolupráci a mezinárodní výpůjčky mezi institucemi a nalézal dobré příklady z praxe. K jeho finalizaci došlo za finského předsednictví a pod předsednictvím nizozemským vypracovala expertní skupina zprávu o způsobech výpůjček v rámci zemí Evropy, která identifikovala klíčové problémy a bezprostřední aktivity v této oblasti. Pracovní skupiny expertů budou nyní podporovat implementaci akčního plánu návrhem konkrétních řešení vztahujících se k dané problematice a stimulací cíleně zaměřené diskuse. Posledním stupněm práce expertních skupin, které jsou otevřeny všem, kdo se chtějí práce účastnit, je nyní nalézt cesty ke komunikaci a posunout ideu mobility sbírek kupředu. Dosaženo by toho mělo být aplikací nejvyšší společně odsouhlasené úrovně standardů do administrace výpůjček, rozvojem důvěry a spolupráce, výměnou nejlepších příkladů z praxe, vyřešením snížení ceny za výpůjčky. K tomu je nutno vytvořit příslušné informační kanály, vést dialog a rozdělit práci mezi všemi účastníky, propagovat mobilitu sbírek na národní úrovni a vypracovat zprávu pro Evropskou Komisi a Evropský Parlament. Akční plán bude v platnosti a pracovní skupiny budou pokračovat ve své práci do konce roku 2007. Posledním krokem bude znovuspuštění webové stránky www.museumcollectionsonthemove.org a provedení dotazníkových šetření u členských států.

Paní Susanna Pettersson z Finské národní galerie ve svém příspěvku „Budoucnost sbírek: národní a Evropské perspektivy“ uvedla, že dlouhodobé výpůjčky jsou cestou k využívání zejména dosud nevyužívaných muzejních sbírek. Tyto nevyužívané sbírky znamenají na jedné straně pro muzea prostorové problémy a na straně druhé mohou pomoci vytvořit jiným sbírkám nový kontext.

Nezbytné je vyhodnocení sbírek (uvnitř jádra sbírky vyhledat ty, jež mají sekundární a okrajový význam a které jsou k dispozici pro výpůjčku) a vytvořit systém dlouhodobých výpůjček. Účelem je propojit velká a malá muzea a učinit sbírky dosažitelné. Důvěra a sdílení jsou klíčovými slovy k dosažení pokroku tímto směrem. Prvním krokem je motivovat muzea, aby zahájila analytický přístup, zavedla sbírkovou politiku a analýzu profilu sbírek. Dlouhodobé výpůjčky mohou posílit sbírkový profil, podporovat specializaci, napomoci řízení zdrojů na sbírky, a mohou také pomoci zaměřit se na nevyužívanou část sbírek, které mohou přinést užitek jiným.

Pracovní skupina problematiky dlouhodobých výpůjček má za úkol vytvořit jejich definici a status, doporučení pro poplatky za dlouhodobé výpůjčky, poskytnout nástroje dlouhodobých výpůjček (včetně standardů, smluv a dobrých příkladů z praxe) a propagovat prospěch z dlouhodobých výpůjček. Koncept pro dlouhodobé výpůjčky bude zaslán pracovním skupinám a potom dán k diskusi v řadách NEMO. Výsledky budou publikovány v angličtině na webové stránce v průběhu roku 2007. Komentáře a dotazy je možno zasílat na: susanna.pettersson@fng.fi.

„Mobilita sbírek: budování důvěry a sítě spolupráce. Německé předsednictví EU v roce 2007 a úloha NEMO“ byl název příspěvku předneseného předsedkyní NEMO, paní Mechtilde Kronenberg. Informovala v něm, že v průběhu německého předsednictví EU se v květnu 2007 uskutečnil v Brémách workshop na výše uvedené téma, který bude pořádán Spolkovým komisařem pro kulturu a media a Německou muzejní asociací. NEMO se bude angažovat v tomto workshopu na poli klíčových slov „důvěra“ a „síť spolupráce“. Jedná se o následující okruhy:

- tvorba sítě: propojování sítí na evropské úrovni a pozvání vedoucích osobností ke konstituování průběžné spolupráce.
 - profesionální pracovníci: rozšiřování sítí spolupráce mezi členy NEMO a organizace společných konferencí na podporu kontaktů mezi profesionálními pracovníky evropských muzeí.
 - dlouhodobé partnerství: rozvoj programů výměny lidí.
 - společné standardy: vývoj standardizované výpůjční smlouvy NEMO, podpora pracovních skupin na úrovni EU při vývoji detailních nástrojů, propagace dobrých příkladů z praxe.
 - trénink: shromažďování a šíření informací o již existujících iniciativách, výběr relevantních informací k problematice mobility sbírek, podpora vývoje týkající se kvalifikace mobility sbírek.
 - partnerství muzeí: rozšiřování informací o existujících programech a povzbuzování přeshraničního partnerství.
- Více informací na: www.eu2007.de

V závěru prvního dne jednání přednesla paní Monika Hagedorn-Saupe z německého Institutu pro muzejní výzkum svůj příspěvek na téma „Iniciativa digitálních knihoven v EU“.

13. listopadu 2006 vyjádřil výbor pro vzdělání, mládež a kulturu (EYC) Evropské komise v Bruselu svůj závazek pracovat na poli digitalizace kulturních statků a tím přispívat k vybudování Evropské digitální knihovny. Muzea musí být pro EU více viditelná, aby mohla být včleňována do jejích programů, protože dosud zaujímal pouze marginální místo v podporách. Musí se zapojit do kompetenčních center digitalizace a musí započít formulovat strategie spolupráce na takových projektech. Muzea se musí učit u knihoven a spolupracovat s nimi. To může být úloha NEMO: násobit aktivity, činit je viditelné a koordinovat je!

Ve večerních hodinách se účastníci výročního zasedání NEMO sešli na společenském večeru konaném v helsinském Designmuseum.

Následujícího dne v sobotu 25. listopadu jednání pokračovalo příspěvkem paní Birgid Pudney-Schmidt, předsedkyně organizace Registrars Deutschland v Düsseldorfu, která se zabývá všemi aspekty výpůjční služby uměleckých děl a muzejních sbírkových předmětů, péče o sbírky a jejich správy včetně zajišťování transportu, uzavírání pojištění, kurýrní služby a organizací realizace výstav. Její příspěvek pojednával o tvorbě standardní výpůjční smlouvy NEMO. V létě 2005 uskutečnilo NEMO průzkum pokrývající všechny země EU, během kterého bylo shromážděno na 360 vyplněných dotazníků a okolo 260 vzorů výpůjčních smluv, které byly pečlivě vyhodnoceny. Výsledek tohoto průzkumu byl prezentován na výročním zasedání NEMO v Manchesteru v listopadu 2005. Po šestiměsíční práci byla první verze výpůjční smlouvy představena na konferenci o mobilitě sbírek v Helsinkách v červenci 2006. Druhá, přepracovaná verze pak byla prezentována na V. evropské konferenci Registrars v Madridu. Tato verze standardní smlouvy o výpůjčce obdržela řadu pozitivních komentářů a návrhy doplňků budou inkorporovány po helsinském výročním zasedání NEMO. Neoficiální překlad finální verze návrhu této smlouvy napomůže získat více připomínek ze zemí, které jej dosud

nepřipomínkovaly. Členové NEMO byly vyzváni, aby tyto připomínky k návrhu standardní mezinárodní výpůjční smlouvy předložili co nejdříve.

V následujícím příspěvku představila paní Margriet de Jong z nizozemské asociace muzeí nový projekt NEMO zaměřený na výměnu muzejních pracovníků (NEMO project on the mobility of people). Podstatou programu je výměna pracovních zkušeností, iniciace spolupráce a vytváření porozumění evropským kulturám a příležitostí. Mobilita lidí pracujících v kulturním sektoru je jednou z hlavních priorit programu EU Culture 2007. Aby bylo možno získat nové myšlenky, rozdílné pohledy a zkušenosti z členských zemí EU zapojených do tohoto projektu, byli účastníci výroční konference rozděleni do pracovních skupin, které zpracovávaly různé problémy týkající se směrnic tohoto programu. Výsledkem této činnosti bylo rozhodnutí účastníků pokračovat v projektu a požádat o jeho podporu z fondů EU v roce 2008. Zájemci o práci v pracovní skupině mohou kontaktovat paní Margriet de Jong na mdejong@museumvereniging.nl.

Poté přišel na pořad jednání blok národních zpráv. Každá ze zastoupených zemí (Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Itálie, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemí, Norsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Rusko, Řecko, Slovinsko, Španělsko, Švýcarsko, Velká Británie) prezentovala nejdůležitější aktivity na poli muzejnictví a národních muzejních asociací v roce 2006. Znění jednotlivých národních zpráv bude zveřejněno na www.ne-mo.org.

Rakousko pozvalo členy NEMO k účasti na Generální konferenci ICOM 2007 do Vídně ve dnech 19.–24. srpna a současně nabídlo organizaci výročního zasedání NEMO v roce 2009 v Linci, který bude v uvedeném roce evropským hlavním městem kultury. Lotyšsko bude hostitelem výročního zasedání NEMO v roce 2007 v Rize (23.–25. listopadu) a Slovinsko se uchází o uspořádání téhož setkání členů NEMO v roce 2008 v Lublani.

V dalším příspěvku se pan Frank Birkebaek z Roskilde Museum v dánské Kodani zamýšlel na téma „NEMO: idea, cíle a budoucnost“. Stručně sumarizoval vývoj NEMO od jeho vzniku v roce 1992. V tomto kontextu se vyjádřil, že myšlenka NEMO se stala pro EU mnohem viditelnější a NEMO se může stát silnějším, vezme-li na sebe více úkolů na poli koordinace různých účastníků a šířením informací.

V závěru celého jednání byly probírány organizační a pracovní záležitosti NEMO:

1) Akční plán pro EU

Přínejmenším jeden člen NEMO by měl participovat na práci každé z pracovních skupin tvořících Akční plán propagace muzeí, mobility sbírek a výpůjčních standardů. Členové pracovních skupin se mohou nalézt na www.nba.fi/mobility/groups.htm. Pro pracovní skupinu pracující na problematice státní záruky a pojištění se dosud spolupracovníci hledají.

2) Kulturní politika – Evropská komise

NEMO nakonec obdrželo podporu z Komise na rok 2006 a požádalo o podporu z EU na rok 2007.

3) Časopis NEMO-News a webová stránka

NEMO-News bude vydávat Německá muzejní asociace v Německu, aby se snížily náklady a ušetřilo se na novy

design a přestavbu webové stránky. Je nezbytné, aby členové NEMO participovali na jeho časopise, příspěvky a komentáře jsou velmi vítány. Ročník 2006 vyjde jako zimní dvojčíslo, pro rok 2007 jsou plánovány dvě samostatná čísla. NEMO-News by měly být zasílány národním reprezentantům v EU přímo ze členských zemí, neboť to lépe odpovídá národním záležitostem.

Nová struktura webových stránek NEMO byla představena v průběhu výročního zasedání. Jako jejich nová kategorie budou zavedeny informace, linky nebo pdf-dokumenty z každé členské země o následujících záležitostech: Evropská kulturní politika, Evropská digitální knihovna, výměna muzejních pracovníků a programů, registrace, standardy, digitalizace, statistika, mobilita sbírek, vzdělávání, dobrovolníci, ochrana kulturního dědictví, kulturní programy EU. Sekretariát NEMO žádá členy, aby zaslali informace a materiály k těmto okruhům tak, aby jimi webové stránky NEMO mohly být naplněny. Bylo by účelné, připravovat národní výroční zprávy v podobě Power-Pointové prezentace, aby ji bylo možno rovněž na stránky umístit.

4) Projekty NEMO a výroční zasedání v roce 2007

Aby bylo možno získat více odpovědí z členských zemí na obsah standardní výpůjční smlouvy, bude NEMO pokračovat v koordinaci překladů vzoru výpůjční smlouvy. Práce na této smlouvě by měla být dokončena na konci roku 2007. Příští výroční zasedání NEMO se uskuteční ve dnech 23. – 25. listopadu 2007 v Rize v Lotyšsku.

Jako doprovodný program byla pro účastníky výročního setkání NEMO uspořádána exkurze do nově otevřeného muzejního komplexu WEEGEE na okraji Helsinek, který vznikl přebudováním staršího tiskárenského podniku. Je v něm umístěno helsinské městské muzeum, v němž byla instalována velká historická výstava zřídle představující finskou společnost a život aristokracie v 19. století na pozadí osobnosti aristokratky Aurory Karamzin-Stjernvall (1808–1902), pohybující se v prostředí ruského carského dvora a proslulé svou charitativní činností. Dále je v uvedeném komplexu umístěno Finské muzeum hodin (na 5 tisíc exponátů od 17. stol. po současnost), Muzeum moderního umění (největší finské muzeum umění), Finské muzeum hraček (historický vývoj dětských hraček a her) a je zde trvale vystavena rozsáhlá etnologická sbírka z různých oblastí celého světa, jejíž původkyní byla cestovatelka a sběratelka Helinä Rautavaara (1928–1998). Mimo to zde nalezy přístřeší Galerie Arni (prostor pro příležitostné výstavy současných výtvarníků), Centrum pro umění a technologie, věnující se umělecké tvorbě na bázi elektronických médií, a umělecké školy výtvarného a hudebního zaměření. Samozřejmostí je centrum pro edukativní činnost, kavárna a shopy. Více na www.weegeefi.

V průběhu pobytu byla s představitelem maďarské muzejní asociace dr. György Balázsem, ředitelem budapeštského Néprajzi Múzeum (Etnografické muzeum) předběžně projednána návštěva exekutivy AMG v Budapešti, která by měla navázat nové pracovní kontakty mezi oběma asociacemi.

Pavel Ciprian

Sjezd rakouských muzejníků

„Muzeum a jeho návštěvník“ bylo hlavní téma Rakouského muzejního sjezdu, který se sešel ve dnech 19.–21. října 2006 v Eisenstadtu – hlavním městě spolkové země Burgenland. Tradiční každoroční jednání muzejních odborníků z celého Rakouska hostilo tentokrát Zemské muzeum Burgenlandu v monumentálním barokním zámku Esterházy.

Účastníky sjezdu, mezi nimiž byli i hosté ze sousedních zemí, pozdravili paní zemská radní Verena Dunst a představitelé pořádajících institucí, prezident Rakouského svazu muzeí Mag. Peter Assmann a prezident Rakouského národního výboru ICOM Mag. Carl Aigner. Slavnostní zahajovací řeči se ujala paní Elisabeth Gehrler, spolková ministryně pro vzdělání, vědu a kulturu, která k hlavnímu tématu

jednání uvedla, že se jedná o „napjatý trojúhelník mezi těmi, kdo opatrují sbírky, alternativní kulturou a návštěvníky, kteří musí být motivováni“. Dobře fungující muzejnictví potřebuje investice, řekla dále paní ministryně.

Úvodní referát na téma „Jak to má být, kdo slouží komu? – architektura, sbírky, veřejnost“ se Nicole Gesché-Koning, asistentka na Universitě Libré des Bruxelles a docentka na tamní Královské akademii umění zabývala problematikou otevřenosti a srozumitelnosti muzeí vůči veřejnosti. Publikum má právo vědět co muzeum vlastně uskutečňuje vzhledem ke „čtyřem sloupům“ muzejní práce: sbírání, uchování, bádání a zprostředkovávání; proč se má muzeum navštívit – kvůli obdivu k originální či odvážné architektuře anebo k vystaveným uměleckým dílům; muzea nesmějí zmeškávat hledání atraktivního image nebo své vizuální identity; návštěvník muzea potřebuje čas a prostor, aby mohl nerušeně pohledět na díla svým vlastním tempem; to jsou některé z jejich tezí.

Téma muzejního sjezdu „Muzeum a jeho návštěvník“ bylo rozděleno do tří panelů v závislosti na nejdůležitějších fázích návštěvy muzea: příchod – pobyt – odchod. V tématu „příchod“ byly naznačeny všechny aktivity a zkušenosti, které vedou k tomu, aby muzeum bylo navštěvováno, počínaje příjezdem návštěvníků přes první dojem až po informace o vstupném, orientační systém a prohlídkovou tra-

su, kompetentnost a přívětivost muzejního personálu. Těžiště „pobytu“ tematizovalo vlastní místo pobytu v muzeu: v centru jeho posuzování stojí dobrý pocit a informační a vědecké zpracování: cítí se návštěvník dobře, vyzná se v muzeu, je dost popisek, textů a informací podaných adekvátní formou, jsou zde oddychové zóny, interaktivní stánky a nebo naopak přístupové bariéry? „Odchod“ se zabýval otázkami co si návštěvník odnese – vědomosti, estetické prožitky, pozitivní vzpomínky ale také negativní zážitky a v komerčním slova smyslu co si koupí v muzejním shopu. O tom všem byly přednášeny referáty a diskusní příspěvky. Obsáhlé materiály k tomuto hlavnímu tématu sjezdu přineslo lednové číslo rakouského časopisu Neues Museum.

V rámci muzejního sjezdu se v závěrečném dnu uskutečnilo také několik exkurzí na okolní hrady, do muzeí v Eisenstadtu, kde se kromě zemského muzea a Zemské galerie Burgenlandu nachází také Rakouské židovské muzeum, Diecézní muzeum, hasičské, vinařské muzeum i muzeum cechů a také pamětní síň Josefa Haydna, i do vesnického muzea v blízké obci Mönchhof nebo do etnologického muzea v Kittsee.

Za AMG se prvního dne jednání Rakouského muzejního sjezdu účastnili 2. místopředseda Ing. Vlastimil Vykýdal a člen exekutivy PhDr. Pavel Ciprian.

Pavel Ciprian

Valné shromáždění Zväzu múzeí na Slovensku

Usnesení VIII. sněmu AMG v roce 2006 v Mikulově ukládá, mimo jiné, exekutivě rozvíjet spolupráci a iniciovat setkání s představiteli obdobných zahraničních sdružení, organizací a institucí.

V pořadí již 16. valné shromáždění Zväzu múzeí na Slovensku (ZMS) konané dne 23.11.2006 v Banské Bystrici se tak vlastně stalo v roce 2006 v pořadí již druhým (prvním bylo ve dnech 19.–21.10.2006 setkání s kolegy z Rakouska na Rakouských muzejních dnech v Eisenstadtu o němž podá informaci kolega Pavel Ciprian) mezinárodním setkáním po mikulovském sněmu. Impulsem mé účasti na sjezdu ZMS určitě nebylo jen výše uvedené usnesení a pověření exekutivy, případně realizace služební cesty vyplývající z potřeb TMB, ale zejména jako setkání a diskuse se členy předsednictva ZMS na semináři o akviziční činnosti slovenských muzeí konané ve dnech 15.–16.11.2006 ve SNM v rámci doprovodného programu akce Nostalgia Bratislava. Tam jsem byl požádán předsedkyní svazu dr. Janovičkovou, abych na valném shromáždění seznámil jejich členskou základnu s prací, systémem a fungováním AMG se zaměřením na práci a činnost komisí a kolegií a možnost využívat asociaci jako občanské sdružení, pro získávání finančních prostředků z dotací a grantů pro muzejní účely. Musím přiznat, že jsem byl velmi příjemně překvapen odezvou a zájmem členů o činnost AMG, jak vyplynulo nejen z dotazů z pléna ale zejména z diskuse v polední přestávce.

Něco informací o ZMS a z průběhu vlastní valné hromady. Zväz múzeí na Slovensku je dobrovolné sdružení muzeí k prosazování zájmů a potřeb muzejnictví v oblasti legislativy, koncepčních záměrů jeho rozvoje, propagaci a prezentaci poslání a významu slovenských muzeí. Svou činnost zajišťuje prostřednictvím volených orgánů, kterými jsou předsednictvo v čele s předsedou, revizní komise a valné shromáždění, které se koná jednou za rok. Činnost se řídí Programem ZMS přijatým na valném shromáždění, jeho plnění zabezpečuje představenstvo ZMS. V současné době má svaz 72 členů.

Hlavní náplní práce svazu v roce 2006 byla následující činnost:

Pracovní setkání se zástupci oddělení kultury z jednotlivých vyšších územních celků, kde svaz figuroval jako partner zřizovatelů při řešení odborné a legislativní muzejní problematiky se zaměřením na materiální i odborné zajištění hlavních muzejních činností v rámci kultury v jednotlivých krajích. O významu a důležitosti setkání svědčí i ochota účastníků společně řešit vzniklé problémy.

Prezentace muzeí na veletrzích a společenských akcích s účastí na Regionturu Brno, Slovakiaturu v Bratislavě (leden), Agrokomplexu v Nitře (srpen) a Nostalgii Expo Bratislava (listopad). V květnu se uskutečnil Festival slovenských muzeí v Muzeu Liptovskej dediny v Pribilíně, kde byla prezentována práce muzeí a setkání muzejníků k dalšímu směřování a formování slovenských muzeí.

Národní soutěž Muzeum roku v pořadí již 3. ročník. Vyhlášovatelem je MK SR ve spolupráci se ZMS a Radou galérií Slovenska, kde sekretariát soutěže vede ZMS. Z celkem 11 soutěžících zvítězilo ve skupině A (muzea a galerie s celostátní působností) Muzeum ve sv. Antoně (dokumentace myslivosti a lovu), ve skupině B (regionální, městská a místní muzea a galerie) pak Liptovské muzeum v Ružomberku (dokumentace regionu Liptova a výroby papíru a celulózy). Certifikáty Muzeum roku 2005 a finanční odměny ve výši 50 tis Sk byly předány v rámci Festivalu slovenských muzeí.

Ediční činnost spočívala ve vydání Kalendária akcí slovenských muzeí a Adresáře muzeí na Slovensku. ZMS je spolu se Slovenským národním múzeem vydavatelem reprezentativního časopisu Muzeum. Svaz podporuje odborná pracovní setkání svých muzeí prostřednictvím přidělených grantů. V roce 2006 to bylo celkem 26 tis. Sk na sedm akcí.

Velmi příjemným zpestřením celého zasedání jehož obvyklý průběh je všem chronicky znám, bylo udělení a odevzdání pamětních listů a medailí Zväzu múzeí na Slovensku oceněným pracovníkům působícím v muzejnictví. Možná by stálo za zvážení obdobná ocenění udělovat i v AMG.

Zástupci MK SR na základě požadavků členů rozhodli o přidělení jednoho pracovníka a mzdových prostředků pro zřízení profesionálního pracovníka pro sekretariát ZMS.

Vlastimil Vykýdal

Zprávy, aktuality, informace

Začal nový ročník soutěže Gloria Musaealis

Ačkoliv sdělení v nadpisu vypadá nepravděpodobně, je zcela relevantní. Soutěž Gloria Musaealis 2006 ještě neskonzalila; až do 28. února 2007 je možno podávat přihlášky, v dubnu soutěžní porota rozhodne o vítězích soutěže v jednotlivých kategoriích a také o dalším pořadí a 17. května nás očekává slavnostní vyhlášení vítězů v Panteonu Národního muzea. A přesto sekretariát Asociace muzeí a galerií ČR již od 1. ledna 2007 přijímá přihlášky do dalšího ročníku soutěže **Gloria Musaealis 2007**. Tento termín je totiž obsažen v nařízení vlády č.98/2006, které upravuje základní parametry soutěže a umožňuje tedy okamžitě přihlásit projekty, realizované již počátkem kalendářního roku. Je potřeba rovněž upozornit na skutečnost, že nezbytná doba trvání

výstavy, kterou chtějí její pořadatelé přihlásit do soutěže v příslušné kategorii, byla zkrácena na 1 měsíc.

Nezbývá než – jako každý rok – vyzvat muzea a galerie, aby se neostýchala a přihlásila své projekty do naší soutěže. Čím více kvalitních výstav, expozic, publikací, CD-romů, depozitářů, archeologických nalezišť a dalších realizací se bude soutěže účastnit, tím rychleji bude stoupat její kvalita i prestiž. Věřím, že konečný počet účastníků ročníku 2006 opět dosáhne nejméně pěti desítek, i když v tomto okamžiku je jich zatím pouze 19. A jsem přesvědčen, že právě začínající ročník 2007 přinese i v tomto směru zcela nové a vesměs pozitivní skutečnosti.

Luděk Beneš
ředitel soutěže

Seminář o moderních dějinách Židů v Severočeském muzeu v Liberci

V loňském roce si česká muzejní – a nejen muzejní – veřejnost připomněla sté výročí vzniku první instituce zabývající se kulturou a dějinami Židů na našem území, Židovského muzea v Praze. Severočeské muzeum se k řadě výstav, přednášek či koncertů připojilo seminářem věnovaným moderním dějinám Židů v Čechách. Po dlouhá léta se okruh lidí, kteří se zabývali židovskou tematikou, skutečně soustředil především okolo Židovského muzea a jejich zájem byl zaměřen zejména na muzejní sbírky ŽM. Po roce 1989 se okruh témat značně rozšířil, výzkum se zaměřil ve větší míře na moderní dějiny, vyhledávaným tématem byly také osudy významných osobností v oblasti hospodářské, kulturní apod. Pozornost začala být věnována i doposud velmi málo zmapovaným židovským komunitám v oblastech českého pohraničí, ve sbírkách ŽM téměř nezastoupeným. Zvýšil se tak počet osob zabývajících se židovskou tematikou mimo půdu Židovského muzea. Kontakty, možnosti výměny názorů, tak nutné při každém výzkumu, mezi těmito badateli do značné míry chybí, ani vzájemná informovanost není příliš dobrá. Proto se již delší dobu ukazovala potřeba pracovních setkávání nad uvedenou problematikou. Na Moravě plní tuto úlohu již po třináct let každoroční konference pořádaná muzeem v Kroměříži. V Čechách se mezeru pokusilo zaplnit setkání, uskutečněné v roce 1999 v Podještědském muzeu Karoliny Světlé v Českém Dubu, které však nenašlo následovníky.

S odstupem sedmi let navázalo na tuto snahu Severočeské muzeum v Liberci a ve spolupráci se Židovským muzeem v Praze připravilo seminář, který se uskutečnil ve dnech 24.–25. října 2006. V audiovizuálním sále Severočeského muzea se sešlo více než čtyřicet zájemců o tuto problematiku z řad muzejníků, archivářů, výzkumných pracovníků i středoškolských a vysokoškolských pedagogů. Na rozdíl od dosavadních setkávání pojmávaných všeobecně byl liberecký seminář zaměřen na dvě hlavní témata: Židé v Čechách ve 20. století a Historie židovských komunit z oblastí zabraných v říjnu 1938 nacistickým Německem.

Vzhledem k velké rozmanitosti byly pak příspěvky uspořádány do dvou bloků – s obecnějším zaměřením a regionální témata. První blok zahájil příspěvek Kláry Habartové (Katedra historických věd, Univerzita Pardubice) zaměřený na problematiku židovských uprchlíků z Halicce a Bukoviny v době první světové války. Další vlně utečenů na našem území – emigraci před nacismem se věnoval Michal Frankl (Institut Tereziánské iniciativy v Praze). Antisemitismus v českém tisku v období druhé republiky byl námě-

tem příspěvku Petra Bednařika (Ústav pro soudobé dějiny AV ČR), naopak otázky sudetských Židů v tomto období se týkal referát Ludomíra Kocourka (Vysoká škola finanční a správní, Praha) – Recepce norimberských zákonů v Říšské župě Sudety. Období Druhé světové války se dotýkaly i následující referáty, arizací židovského majetku v protektorátu, konkrétně potravinářského průmyslu a obchodu, se zabývala Monika Sedláková (Národní archiv), o potrestání zločinů holocaustu hovořila Kateřina Kočová-Lozovjuková (Technická univerzita v Liberci, Fakulta pedagogická) ve svém příspěvku věnovaném mimořádným lidovým soudům v Litoměřicích a v Liberci. Jednání prvního dne uzavřela Monika Hanková (Židovské muzeum v Praze) s příspěvkem zaměřeným na poválečnou problematiku – Změna postoje vládnoucích orgánů ČSR k židovské komunitě po roce 1948 na příkladu vystěhovalců.

Druhý den odezněly příspěvky věnující se jednotlivým židovským komunitám, v případě židovských komunit z oblastí českého pohraničí zasahující i do starších dějin. Do situace na přelomu 17. a 18. století nás zavedla Hana Legnerová (SOA Litoměřice) svým příspěvkem zabývajícím se podobou samosprávy židovské obce v Postoloprtech. V průřezu historickým vývojem nás seznámila s židovským osídlením Mostecká Jana Sýkorová (SOKA Most) a s osudy židovské komunity v Teplicích Květoslava Kocourková (SOKA Teplice). Chomutovsku v první polovině 20. století se věnoval Josef Märc (Gymnázium v Chomutově) a Bechyňsku Blanka Rozkošná (Matana – správa židovských hřbitovů, Praha). Současný stav pozůstatků po židovských obcích na území bývalých soudních okresů Bezdržice, Tachov, Planá a Stříbro zachytil Václav Chvátal (Muzeum Českého lesa v Tachově). Osudu podnikatelských židovských rodin se věnovaly dva příspěvky, Ladislav Jouza (Regionální muzeum Kolín) zmínil rodinu Mandelíků, majitelů zámku v Ratboři u Kolína, Petr Nový (Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou) rozebíral úlohu židovských podnikatelů a exportérů v jabloneckém bižuterním průmyslu. Závěrečný příspěvek přednesený organizátorkami semináře Markétou Lhotovou (Severočeské muzeum v Liberci) a Vlastimilou Hamáčkovou (Židovské muzeum v Praze) byl tématicky spojen s Libercem, pojednával o činnosti libereckého úřadu STIKO – likvidačního komisaře pro organizace a jeho zásahů do řešení majetku židovských obcí a spolků na území Říšské župy Sudety.

Některé příspěvky, např. věnované Nýrsku či Chrudimě, zazněly z časových důvodů jen ve velmi zkrácené ver-

zi, publikovány však budou společně s ostatními ve sborníku, který vyjde v tomto roce péčí Židovského muzea.

Atmosféru semináře doplnila malá výstava, představující nemnohá judaika a materiály vztahující se k tématu, zachovaná v libereckých institucích, v Severočeském muzeu a v Krajské vědecké knihovně. Zajímavými obrazovými materiály doplnili své příspěvky rovněž někteří přednášející. Rokování semináře bylo doplněno o návštěvu nové liberec-

ké synagogy, vysvěcené v roce 2000, jediné v Čechách postavené v poválečném období. Na závěr několik zájemců využilo také možnosti shlédnout zdejší židovský hřbitov. Zájem účastníků a diskuse při jednání i mimo něj potvrdily potřebu takovýchto setkávání a jejich pokračování např. v dvouletých intervalech. Tak snad v příštím roce v Liberci či na jiném zajímavém místě opět na viděnou.

Markéta Lhotová

Úspěšná reprezentace Muzea Vysočiny v Třebíči v zahraničí

Muzeum Vysočiny Třebíč se již počtvrté zúčastnilo prezentace na mezinárodní výstavě betlémů s názvem „100 PRESEPI“ (100 betlémů) v Římě. 31. ročník výstavy pořádala římská společnost Rivista delle Nazioni, pod záštitou významných italských osobností a institucí. Výstava 100 betlémů si klade za cíl podpořit lásku k tradici betlémů, která má v Itálii hluboké kořeny a je každoročně zpřístupněna veřejnosti od počátku adventu a trvá do svátku Tří králů. Organizátoři tradičně využívají výstavní prostory Bramantských sálů na Piazza del Popolo vedle Baziliky Santa Maria del Popolo, v níž vždy probíhá slavnostní zahájení.

Muzeum Vysočiny Třebíč ve spolupráci s Velvyslanectvím České republiky ve Vatikánu a za podpory zřizovatele – kraje Vysočina – tentokrát přihlásilo trojici betlémů od různých tvůrců z kraje Vysočina, aby tak prezentovalo vedle vlastní trebičské, betlemářskou tvorbu celého regionu. Záměr byl korunován úspěchem.

Za prezentaci, pod hlavičkou velvyslanectví, bylo uděleno zvláštní ocenění Senátu republiky Itálie. Jedná se o stříbrnou plaketu s vyobrazením historické budovy senátu – Paláce Madama. Ocenění v rámci závěrečného ceremoniálu předala ředitelka výstavy paní Mariacarla Menaglia.

Jaroslav Martínek

Ozvučení expozice Muzea středního Pootaví ve Strakoncích

Muzeum středního Pootaví ve Strakoncích v létě 2006, před zahájením XVII. Mezinárodního dudáckého festivalu, rozezvučelo dudy i ve své expozici.

Ozvučení bylo pořízeno nákladem téměř půl milionu korun a strakonické muzeum na jeho realizaci získalo granty z ministerstva kultury ČR, Jihočeského kraje a města Strakonice.

Zvukový průvodce provádí návštěvníka celým muzeem, ale zaměřuje se především na ojedinělou dudáckou

expozici s množstvím zvuků a tónů, které umí zahrát jen tento Švandův „čarovný“ nástroj.

Návštěvníci se tak mohou seznámit se zajímavostmi muzea, s různými legendami a pověstmi, s autentickými ukázkami zvuků českých i zahraničních dud a jejich předchůdců i s úryvky z terénních sběrů Josefa Režného.

Zvukový průvodce jistě zvýší atraktivitu celé expozice, především však usnadní pohyb cizinců v muzeu, protože texty jsou namlouveny také v angličtině a němčině.

Ludmila Vilánková

Zpráva o činnosti metodických center

(listopad 2006 – leden 2007)

CITeM

Za účasti více než dvaceti odborníků z muzeí, galerií a knihoven jsme koncem listopadu uspořádali tří denní jednání na téma „Národní autority v muzejním prostředí“. Výsledkem akce byl mimo jiné návrh modelu umožňujícího využívání již existujícího systému národních autorit námi, muzejníky. Pro jeho praktickou aplikaci jsme v prosinci získali grant MK ČR.

Na 7. konferenci „Archivy, knihovny a muzea v digitálním světě 2006“ v Národním archivu v Praze jsme prezentovali moderní muzejní standard CIDOC CRM, který byl čtyři dny poté přijat jako oficiální norma ISO 21127.

Pokročily práce na budování společného datového úložiště Moravského zemského muzea a Technického muzea v Brně, které koordinuje CITeM. Aktuálně se rozbíhá fáze softwarového zajištění, poloprovozní spuštění předpokládáme do poloviny tohoto roku.

-dc-

CENTRUM PREZENTACE KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

Centrum v roce 2006 díky dotaci MK ČR zakoupilo přes 60 titulů zahraniční odborné literatury z oblasti muzeologie, prezentace sbírek, výstav-

Metodické centrum
pro informační technologie v muzejnictví

CENTRUM PRO PREZENTACI
KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

nictví a využití digitálních technologií v muzejní sféře. Veškeré tituly zároveň zpřístupnilo široké domácí muzejní veřejnosti v podobě muzeologické knihovny Centra v Národním muzeu v Praze (seznam literatury a další informace na www.emuseum.cz).

V oblasti zahraniční spolupráce Centrum navázalo kontakty s evropským informačním portálem euromuse.net a střediskem kulturních portálů culture.mondo. Intenzivní kontakty navázalo Centrum s Arts and Technology Museum Zeum v San Francisku, USA (problematika alternativního muzea a využití nových technologií v muzejnictví) a Children's Museum v Austinu, USA (problematika dětských muzeí a doprovodných aktivit). Kontakty byly navázány i s Museum Society z katedry Museum Studies na University of Leicester ve Velké Británii.

V oblasti prezentační a publikační činnosti pracovníci Centra přednesli dvojici teoretických příspěvků na mezinárodním muzeologickém sympoziu „Muzealizace v soudobé společnosti a poslání muzeologie“ ve dnech 8.–10.11.2006 v Technickém muzeu v Brně. Na 7. konferenci „Archivy, knihovny a muzea v digitálním světě 2006“ dne 5.12.2006 v Národním archivu v Praze pak prezentovali pravidelně aktualizovaný informační server www.emuseum.cz. Pracovníci Centra zároveň publikovali své příspěvky z oboru muzeologie a muzeografie v periodikách Věstník Asociace muzeí a galerií České republiky a Český lid / Etnologický časopis.

-pd-

METODICKÉ CENTRUM KONZERVACE

Cílem Metodického centra konzervace fungujícího v rámci Technického muzea v Brně (TMB-MCK) je poskytování kompletního servisu v oblasti ochrany muzejních sbírkových předmětů. Ve sféře vzdělávání v současnosti připravujeme Kurzy preventivní konzervace, které budou probíhat od léta 2007. Základní informace o TMB-MCK i o jeho činnosti a projektech naleznete na internetových stránkách

www.technicalmuseum.cz/mck. Bohužel kvůli problémům s technickou podporou nejsou nově připravené stránky ještě k dispozici.

Společně s Komisí KRP AMG a Jihomoravským muzeem ve Znojmě připravujeme další ročník Konference konzervátorů a restaurátorů. Ten proběhne ve dnech 4.–6. září 2007 ve Znojmě. Náměty na příspěvky můžete zasílat na selucka@technicalmuseum.cz. -ib-

Muzea a popularizace

Vizitky českých muzeí a galerií

Ve spolupráci občanského sdružení „PRO MUZEUM“, České televize a Ministerstva kultury bylo v letech 2001-2006 vytvořeno pozoruhodné dílo, když byl natočen televizní dokumentární cyklus „Vizitky českých muzeí a galerií“. Má rozsah čtyř celovečerních filmů (celkem sedm hodin) a padesát dva dílů, práce na něm si vyžádala sto natáčecích dnů. Vznikla vlastně jakási generační výpověď o stavu českého veřejného muzejnictví, vůbec nejrozsáhlejší ve veřejné audiovizuální prezentaci. Toto dílo bylo nejen vytvořeno, ale stalo se také trvalou součástí programové nabídky České televize a seznamují se s ním tudíž statisíce televizních diváků. I tím se cyklus liší od všech ostatních audiovizuálních prezentací, které kdy byly o muzeích a galeriích natočeny.

Nápad se zrodil před šesti lety, jako první byl natočen díl o Východočeském muzeu v Pardubicích, které tehdy, po mnoha letech, otevíralo nové expozice v rekonstruovaném perštejnském zámku. V tomto prvním snímku se objevuje také záběr na nástěnnou fresku, na postavu nezahalené postavy Štěstěny. Toužíte po ní – a ona stojí špičkou štíhlé nohy na vrcholu koule Zeměplanety, je lákavá, je vratká. Jakoby tento záběr předznamenal hledání a usilování autorského týmu na celém dokumentárním cyklu. Jeho prvním záměrem bylo ukázat veřejnosti muzea a galerie, které v té době přecházely z působnosti státu do působnosti nově vzniklých krajů, ale rozšířil se nakonec do obrazu „pábení“ muzejníků v mnoha veřejných muzeích a galeriích v českých zemích. Ti se také podíleli na natáčení dalších a dalších dílů o nejvýznamnějších muzeích až po muzea „zapadlých vlastenců“. Ten obraz dnes postihuje jednu z tvářů péče o zachování paměti národa na počátku 21. století. Cyklus byl symbolicky zakončen natočením dílu o muzeích na Těšínsku, tam, kde se na samém počátku 19. století české muzejnictví zrodilo. Má padesát dva dílů, stejně kolik je týdnů v roce, a již řadu měsíců je také Česká televize s přestávkami týden co týden uvádí ve svém programu. Jeden ze slavných anticiklů zní „co není psáno, není na světě“. Pokud jej lze v moderní době parafrázovat slovy „co není v televizi, jako kdyby nebylo“, představuje cyklus „Vizitky českých muzeí a galerií“ pro muzea a galerie neocenitelnou službu. Cyklus je k dispozici na VHS i DVD, čímž je zajištěna jeho prezentace i v následující éře digitálního televizního vysílání. Ve veřejném televizním vysílání se nenajde obdoba tak rozsáhlého dokumentárního cyklu zaměřeného na jednu kulturní problematiku. Navíc se vše podařilo natočit s velmi nízkým rozpočtem, ale přesto jde o díla původní, jinde nevidaná, nadčasová (však některé díly už Česká televize uvedla poněkoličké).

Nejčastější délka jednoho dílu je osm minut, jen v několika málo případech jsou díly třináctiminutové. Díky profesionální práci autorského týmu je pozoruhodné, kolik zajímavých informací se podařilo do takto krátkých filmů dostat. Přitom nešlo o práci nikterak překotnou ani stereotypní a prvoplánově „naučnou“. Při předvádění jednotlivých řad cyklu, které s nezbytnými přestávkami mezi díly trvalo

někdy i déle než dvě hodiny, byl po skončení promítání z řad diváků často slyšet povzdech: „To už to končí? Už se nebude promítat další díl?“ Ve filmech „hrají“ nejen muzejní sbírky, ale také města, kde muzea sídlí, historické objekty, v nichž jsou sbírky uloženy a hlavně lidé, kteří se o sbírky starají – ředitelé muzeí, kurátoři. Jistě i proto je odezva televizních diváků velmi příznivá. Natočené filmy mají k dispozici muzea a galerie pro další využití, stejně jako Ministerstvo kultury.

Troufáme si tvrdit, že paní Štěstěna se za přidělenou „rolí“ v prvním díle cyklu autorům odměnila – záměr přiblížit přitažlivým a nadčasovým způsobem nejširší veřejnosti padesát dva českých, moravských a slezských muzeí a galerií, strážců paměti národa, se podařilo naplnit. Podařit by se to ale nemohlo bez dobrého nápadu, invence tvůrčího týmu, spolupráce muzejníků, bez spolupráce České televize a bez podpory Ministerstva kultury. Z autorského týmu jmenujme kameramana Vratislava Damborského, Jarmilu Kuběnskou, která vytvořila grafiku a výtvarné aranžmá a autora námětů, scénářů a textů Petra Kudelu, který také cyklus režisořoval. Celý cyklus doprovází hudba Zdeňka Pololánika. Partnery v České televizi, která pro realizaci cyklu poskytla služby svých technických pracovišť, byla tvůrčí skupina Karla Dvořáka, skupina vzdělávání vedená Milanem Vackem a dramaturg Miloslav Vydra.

Odbor ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií Ministerstva kultury spoluprací na projektu „Vizitky českých muzeí a galerií“ splnil jeden z úkolů Koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví v letech 2003-2008 – podporovat popularizaci muzeí ve veřejnoprávní televizi.

V cyklu byly představeny tyto muzea a galerie:

1. Východočeské muzeum v Pardubicích
2. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
3. Oblastní galerie v Liberci
4. Severočeské muzeum v Liberci
5. Galerie výtvarného umění v Ostravě
6. Regionální muzeum Teplice
7. Vojenské letecké muzeum Praha-Kbely
8. Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem
9. Muzeum města Brna
10. Západočeská galerie v Plzni
11. Západočeské muzeum v Plzni
12. Regionální muzeum v Mikulově
13. Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě
14. Vlastivědné muzeum v Olomouci
15. Slezské zemské muzeum v Opavě
16. Městské muzeum Mariánské Lázně
17. Okresní muzeum Most
18. Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi
19. Muzeum Šimona Adlera v Dobré Vodě
20. Krajská galerie výtvarných umění ve Zlíně
21. Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně
22. Masarykovo muzeum v Hodoníně

23. Soutěž elegance historických vozidel v Roztokách u Prahy
24. Galerie umění Karlovy Vary
25. Třebechovické muzeum betlémů
26. Muzeum českého venkova - zámek Kačina
27. Jihomoravské muzeum ve Znojmě
28. Muzeum Vysočiny Třebíč
29. Městské muzeum a galerie Dačice
30. Slovanská epopěj v Moravském Krumlově
31. Galerie hlavního města Prahy
32. Muzeum pražského vodárenství
33. Hornické muzeum Příbram
34. Prácheňské muzeum v Písku
35. Husitské muzeum v Táboře
36. Galerie Benedikta Rejta v Lounech
37. Muzeum středního Pootaví Strakonice
38. Galerie moderního umění v Hradci Králové
39. Východočeská galerie v Pardubicích
40. Muzeum Kroměřížska Kroměříž
41. Národní památník na Vítkově v Praze
42. Památník Lidice
43. Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou
44. Muzeum myslivosti, lesnictví a rybářství Ohrada
45. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm
46. Městské muzeum Skuteč
47. Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích
48. Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě
49. Muzeum východních Čech v Hradci Králové
50. Komenského muzeum v Přerově
51. Památník národního písemnictví
52. Muzeum Těšínska

Jarmila Kuběnská
Jiří Žalman

Nové stálé expozice

Otevření Galerie Šumperska ve Vlastivědném muzeu v Šumperku

Rozsáhlá rekonstrukce severovýchodního křídla Pavlínina dvora v Šumperku byla zahájena v lednu roku 2006 a byla realizována s pomocí finanční dotace ze SROP. Hlavními cíli programu bylo vybudování penzionu, galerie, informačního centra a přednáškového sálu. Investorem akce bylo Město Šumperk, Vlastivědné muzeum v Šumperku se jako partner projektu podílelo na vybavení interiérů, zpracování scénáře Galerie i na samotné instalaci expozice.

Pro první expozici Galerie Šumperska byla vybrána vedle několika starších významných zesnulých autorů (Zdeněk Sklenář, Richard Wiesner, Karel Homola, Jiří Jílek, Vítězslav Pokorný, Zbyněk Semerák) skupina nejvýraznějších současných tvůrců, na Šumpersku obecně známých

(Lubomír Bartoš, Jiří Hovorka, Jan Hrachovina, Aleš Kauer, Anežka Kovalová, Miroslav Koval, Věra Kovářová, Jiří Krtička, Dagmar Koverdinská, Miloslava Prokúpková, Antonín Suchan, Bohumil Teplý, Petr Válka, Ilja Zachoval).

V expozici se v budoucnu počítá s maximálním využitím uměleckých předmětů, jež jsou v majetku Vlastivědného muzea v Šumperku, Města Šumperka, nebo se zapůjčenými díly z majetku muzeí, galerií či soukromých osob.

Galerie byla otevřena vernisáží dne 1. února 2007 výstavy nazvané Současné výtvarné umění Šumperka, která v galerii potrvá do 31. 8. 2007.

Miluše Berková

Nová expozice Krajského muzea Karlovarského kraje v Chebu – Dějiny Chebu a Chebska v 19. a 20. století

V Krajském muzeu Karlovarského kraje, příspěvkové organizaci v Chebu byla 15. února 2007 slavnostně otevřena expozice dějin Chebu a Chebska v 19. a ve 20. století. Při otevření expozice promluvila MUDr. Milena Černá, ředitelka Nadace Výboru dobré vůle Olgy Havlové. Paní, která kromě své lékařské profese, dobročinných aktivit a velmi lidského přístupu má velkého koníčka, a to je historie, vlastivěda a regionalistika. Sama je autorkou vlastivědné čítanky o Lázních Bělohrad a jejich okolí. Vedle paní MUDr. Mileny Černé promluvili starosta Chebu MUDr. Jan Svoboda a náměstek pro kulturu Karlovarského kraje Ing. Jiří Behenský. Během večera si návštěvníci vzpomínali a zatančili při hudebních šlágrech 60. let 20. století.

Myšlenka a záměr realizovat expozici novověkých dějin vznikla už při otevření nově zrekonstruované budovy pro muzejní činnost v roce 2003, a to minimálně ze dvou důvodů: 1. Původní expozice z roku 1996 je časově omezená koncem 18. století, byla postavena na nejhodnotnějších sbírkových předmětech, dosud zde byla absence novějších regionálních dějin;

2. Majitel budovy Město Cheb již v zadání pro financování rekonstrukce z programu INTERREG počítal při využití s částí budovy pro veřejnost.

Vedení muzea stálo před složitým a náročným úkolem nejen obsahovým, ale i technickým a předmětovým. Pro expoziční využití byl vyčleněn prostor v prvním patře, propojený se starší expozicí. Devět místností s množstvím oken, dveří. Celkem 280m². Podmínkou bylo zachovat danou dispozici jednotlivých místností. Složitě bylo i vybírání sbírkových

předmětů, protože právě pro období 19. a 20. století se v muzeu nachází celkem málo předmětů expozičně využitelných. Jedná se spíše o jednotliviny.

Vedení muzea společně s realizačním týmem si bylo vědomo náročného úkolu prezentovat svérázný historický vývoj, který se po dlouhá staletí vyznačoval snahou o autonomii i snahou o nezávislost, ne jinak tomu bylo právě ve dvou prezentovaných stoletích.

Expozice představuje návštěvníkům v devíti místnostech Příběhy města a regionu v 19. století a Proměny Chebu a Chebska ve 20. století, které jsou dokladovány trojrozměrnými předměty a obrovským množstvím fotografic-

Kalendárium kulturních událostí

Benešov			
Muzeum umění			
<i>Elektronická tvorba ze sbírek muzea</i>	9.2. - 31.3.2007		
<i>Daniel Reynek: Fotografie 1963–87</i>	15.2. - 30.4.2007		
Bílovec			
Muzeum v Bílovci			
<i>Obrazy Stanislava Lubojackého</i>	23.2. - 20.4.2007		
Blansko			
Muzeum Blansko			
<i>Lesy Dražanské vrchoviny</i>	16.2. - 16.3.2007		
<i>Masky a sochy Afriky</i>	1.4. - 3.6.2007		
Blovice			
Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích			
<i>Gotické a renesanční kachle ze sbírek Západočeského muzea v Plzni</i>	16.2. - 27.6.2007		
<i>Tvůrčí skupina P89 Plzeň</i>	16.2. - 16.3.2007		
<i>Jarní výstava</i>	21.3. - 13.4.2007		
<i>Marie Lacigová: Obrazy a ilustrace</i>	17.4. - 20.5.2007		
Bojkovice			
Muzeum Bojkovska			
<i>Velikonoční předvádění řemesel</i>	28.3.2007		
Brandýs nad Labem			
Oblastní muzeum Praha - východ			
<i>Brouci a brouci</i>	17.2. - 1.4.2007		
<i>Dagmar Šimková: Muzeum budoucnosti X</i>	8.3. - 1.4.2007		
<i>Práce dětí MŠ Riegrova a MŠ Chobotská</i>	5.4. - 29.4.2007		
Brno			
Mendelovo muzeum – muzeum genetiky			
<i>Rostliny v kresbě Magd. Chumchalové</i>	7.3. - 30.9.2007		
Moravská galerie v Brně			
Pražákův palác			
<i>Jiří Skála: Výměna rukopisu</i>	do 11.3.2007		
<i>Eva Kmentová</i>	8.2. - 6.5.2007		
<i>Proměny expozice: Václav Hejna</i>	8.2. - 13.5.2007		
<i>Zbyněk Baladrán</i>	23.3. - 27.5.2007		
Místodržitelství palác			
<i>Václav Hollar (1607–77)</i>	18.1. - 22.4.2007		
<i>České exlibris 1920–1945</i>	15.2. - 29.4.2007		
<i>Jakub Schikaneder</i>	13.4. - 8.7.2007		
Uměleckoprůmyslové muzeum			
<i>Umění restaurovat umění</i>	do 18.3.2007		
<i>Josef Sudek neznámý: Salonní fotografie 1918–1942</i>	do 25.3.2007		
<i>Slovenský mýtus</i>	6.4. - 8.7.2007		
Moravské zemské muzeum			
<i>Oživlý půvab divadelního dokumentu</i>	7.2. - 26.5.2007		
<i>Kalcit, vápenec a mramor</i>	od 3.10.2006		
Dětské muzeum			
<i>O hračkách, hrách a hraní</i>	do 31.3.2007		
Etnografický ústav MZM			
<i>Květiny bílé po cestě</i>	4.3. - 20.5.2007		
<i>Anne-Liese Brouyer a Nicolas Commendant: Fading</i>	7.3. - 9.6.2007		
<i>Šedesátá léta. Móda, design, styl</i>	21.3. - 19.5.2007		
Pavilon Anthropos			
<i>Lužičtí Srbové: historie, kultura, tradice</i>	21.2. - 26.8.2007		
<i>Šamani a čarodějové</i>	28.2. - 26.8.2007		
Muzeum města Brna			
<i>Nová stálá expozice: "Žalář dotekem" – expozice pro nevidomé (od 28.11.2006)</i>			
<i>Česká krajinomalba ze sbírek OG Liberec</i>	do 22.4.2007		
Muzeum romské kultury, s. p. o.			
<i>Co to máš na sobě?</i>	26.10.2006 - 29.4.2007		
<i>Jolán Oláh: Putování</i>	22.2. - 6.9.2007		
Technické muzeum v Brně			
<i>Šicí stroje</i>	6.3. - 20.5.2007		
<i>Non multi, set multa</i>	13.3. - 17.6.2007		
<i>Velikonoce v muzeu</i>	20.3. - 1.4.2007		
<i>Přesun osádky srubu Brno – Šatov</i>	27.4. - 1.5.2007		
Bruntál			
Muzeum v Bruntále, p. o.			
<i>Současné slovenské umění</i>	13.2. - 1.4.2007		
<i>Velikonoce na zámku</i>	7.4.2007		
Brušperk			
Památník Vojtěcha Martinka			
Galerie			
<i>Oldřich Malík: Nebeské metamorfózy</i>	5.1. - 8.3.2007		
<i>Game Design v Air Softu</i>	9.3. - 4.5.2007		
Břeclav			
Městské muzeum a galerie			
<i>Člověk, nepřítel i samaritán</i>	22.2. - 13.5.2007		
<i>Jindřich Pevný</i>	8.3. - 22.4.2007		
<i>Velikonoce v muzeu</i>	4.4. - 5.4.2007		
Synagoga			
<i>Břeclav v proměnách času – fotografie žáků ZŠ</i>			
<i>Slovácká a obrazy výtvarníků</i>	2.3. - 31.5.2007		
Bystřice nad Pernštejnem			
Městské muzeum			
<i>Velikonoce v muzeu</i>	28.3. - 6.4.2007		
<i>Historie bystrické pošty</i>	2.4. - 3.6.2007		
Čáslav			
Městské muzeum a knihovna Čáslav			
Galerie			
<i>Klobouky našich babiček</i>	2.4. - 24.6.2007		
<i>Výstavní síň</i>			
<i>Z darů našemu muzeu</i>	19.2. - 11.3.2007		
<i>Jaroslav Fišer: Sběrka modelů autíček</i>	2.4. - 3.6.2007		
Čelákovice			
Městské muzeum v Čelákovících			
<i>Vladimír Tůma: Interpretace krajiny</i>	24.2. - 18.3.2007		
Česká Lípa			
Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě			
<i>Svět pod našima nohama</i>	4.2. - 22.4.2007		
<i>Nová Guinea Jaroslava Klápště</i>	10.2. - 20.4.2007		
Mašálkova síň			
<i>Rudolf Aschenbrenner, fotografující soudce</i>	7.3. - 15.4.2007		
Galerie vlastivědného muzea			
<i>Kytice – ilustrace</i>	2.3. - 1.4.2007		
<i>Ateliér malby M. Mainera FAVU Brno</i>	6.4. - 6.5.2007		
České Budějovice			
Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích			
<i>Orchideje, bromelie a sukulenty</i>	10.3. - 18.3.2007		
<i>Nový Zéland – poslední ráj?</i>	14.3. - 30.6.2007		
<i>Velikonoce v muzeu</i>	30.3. - 9.4.2007		
<i>Jihočeské masopusty</i>	18.4. - 26.5.2007		
<i>Bohumil Hajn: Keramika</i>	21.4. - 10.6.2007		
Český Brod			
Podlipanské muzeum v Českém Brodě			
<i>Slavní i zapomenutí</i>	3.4. - 25.4.2007		
<i>Plastikové modely</i>	10.4. - 22.6.2007		
Český Krumlov			
Regionální muzeum v Českém Krumlově			
<i>Nově restaurované sbírkové předměty</i>	do 30.12.2007		
<i>Friderika Haslhofer: Obrazy a masky</i>	3.3. - 9.4.2007		
<i>Musejní jubilejní...</i>	do 20.5.2007		
<i>Opravené památky v šumavském pohraničí</i>	do 15.3.2007		
<i>Stanislav Zadražil: Sochy</i>	18.4. - 25.5.2007		
Dačice			
Městské muzeum a galerie			
<i>Dačičtí hasiči v letech 1882–2007</i>	4. - 25.3.2007		

Dolánky

Dlaskův statek

Pomlázka se čepejří 7.4.2007

Domažlice

Muzeum Chodska v Domažlicích

Kaple a kapličky na Domažlicku 2.4. - 24.6.2007

Galerie Bratři Špillarů

Leo Schötz: Obrazy březen-duben 2007

Dvůr Králové nad Labem

Městské muzeum

Nová stálá expozice: František Kalenský – Křížová cesta (od 27.2.2007)

Dřevo, papír, plast... 13.2. - 9.3.2007

Zmizelé obrázky – kroniky a fotografie 27.3. - 21.4.2007

Františkovy Lázně

Městské muzeum Františkovy Lázně

Zdeněk Sába: Kachle, obrazy březen-duben 2007

Frýdek-Místek

Muzeum Beskyd

Frýdecký zámek

Naši drobní savci – fotografie M. Andéry do 18.3.2007

Petra Hřebacková: Sklo, keramika 1.2. - 25.3.2007

Zdeněk Thoma: Chuť čaje, chuť zenu 8.2. - 1.4.2007

Karel Lepík: Obrazy z let 1996–2006 12.4. - 27.5.2007

Frýdlant

Městské muzeum Frýdlant

Václav Kořínek: Hudební nástroje 8.3. - 30.3.2007

Havířov

Památník Životické tragédie

Pohlednice – umění nejskrovnější 27.2. - 28.10.2007

Havlíčkův Brod

Galerie výtvarného umění

Marcela Vichrová, Craig Cahoon: Rytmy do 25.3.2007

Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod, p. o.

Žid v Čechách a na Moravě 4.2. - 16.4.2007

Daniel Reynek – fotografie 20.4. - do června 2007

Egypt, tajemství pouště a pyramid 20.4. - 30.6.2007

Hlinsko v Čechách

Městské muzeum a galerie Hlinsko, p. o.

Galerie mladých výtvarníků 8.3. - 8.4.2007

Výtvarný obor ZUŠ se představuje 20.4. - 31.5.2007

NPÚ UOP Pardubice, Soubor

lidových staveb Vysočina

Vítej, vítej máji 28.4.2007

Betlém

Velikonoce na Betlémě 3.4. - 22.4.2007

Hluboká nad Vltavou

Alšova jihočeská galerie

Zdeněk Beran: Retrospektiva 21.4. - 26.8.2007

Wortnerův dům

Jakub Stretti, Michal Segert: Obrazy, kresby do 25.3.2007

Hlučín

Muzeum Hlučínska

Víte či nevíte, k čemu co sloužilo? 13.2. - 22.4.2007

Hodonín

Masarykovo muzeum v Hodoníně, p. o.

Zvířata Ludvíka Kunce 18.1. - 7.3.2007

Když zbraně řinčí... 1.3. - 20.5.2007

Horní Planá

Rodný dům Adalberta Stiftera v Horní Plané

Most mezi lidmi: Zvonková/Glöckelberg duben-říjen 2007

Drobné památky na Šumavě duben-říjen 2007

Vítkův hrádek – symbol vzájemnosti duben-říjen 2007

Stifterův park v Horní Plané duben-říjen 2007

Hranice

Městské muzeum a galerie

Výstavní síň Stará radnice

Týden v životě Hranicka 18.1. - 18.3.2007

Ladislav Vlodek: Kresby 22.2. - 27.5.2007

Humpolec

Městské kulturní a informační středisko –

Muzeum dr. Aleše Hrdličky

Skleněné figurky Alice Dostálové březen 2007

Středisko volného času při ZŠ Hradská do 18.3.2007

J. Cimrman: Občanské sdružení Hliník 20.3. - 22.4.2007

Hustopeče

Městské muzeum a galerie

Gustav Klimt a Egon Schiele březen-duben 2007

Cheb

Galerie výtvarného umění v Chebu

Václav Tikal: Kresby 17.2. - 29.4.2007

Max Beckmann, Otto Dix, Karl Hubbuch: Práce na papíře 22.3. - 20.5.2007

Krajské muzeum Karlovarského kraje

Nová stálá expozice: Dějiny Chebska 19. a 20. století (od 15.2.2007)

Z ateliéru: TILO – sochy, obrazy 17.2. - 25.3.2007

Velikonoce v muzeu 31.3. - 31.3.2007

Neznámý svět drobných savců 3.4. - 10.6.2007

Chomutov

Oblastní muzeum v Chomutově, p. o.

Putování po židovských hřbitovech severozápadních Čech 25.1. - 10.3.2007

Chotěboř

Městské muzeum Chotěboř

Velikonoční výstava 28.3. - 9.4.2007

Chrudim

Kabinet ex libris – umělecké sbírky PNP

Ota Pavel: Psát to je moje práce 28.2. - 13.5.2007

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi

20 let Divadla rozmanitostí v Mostě od 15.1.2007

Portrét výtvarníka Pavla Kalfuse od 15.1.2007

Z nových přírůstků muzejních sbírek od 15.1.2007

Oděv pro křesťanské výšivkové vzory z Holandska do 18.3.2007

Marie Jirásková: Loutky, objekty, kresby 29.3. - 27.5.2007

Regionální muzeum v Chrudimi

Orchideje naší přírody 8.2. - 29.4.2007

Výšivky Aleny Křížkové 22.2. - 13.5.2007

Jablonec nad Nisou

Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou

Vladislav Mašata: Super Faces 8.2. - 15.4.2007

Znak Malá Skála 8.2. - 15.4.2007

Velikonoce v muzeu 29.3. - 4.4.2007

Sklo bez hranic duben-květen 2007

SUPŠS Železný Brod duben-květen 2007

Galerie Belveder

Pananky ze sbírky Anny Schlesinger do 24.3.2007

Velikonoce v Belvederu 20.3. - 23.3.2007

Jaroměřice nad Rokytnou

Muzeum Otokara Březiny

Vzpomínka na Otokara Březinu 24.3.2007

Jeseník

Vlastivědné muzeum Jesenicka, p. o.

Od doby kamenné po dobu slovanských sídlišť 28.2. - 14.4.2007

Jičín

Regionální muzeum a galerie Jičín

Kinetické hračky, strojky a interaktivní předměty do 16.9.2007

Svatopluka Krále

<i>Ex libris – drobná grafika našich výtvarníků</i>	do 1.4.2007	Šustalova vila	
<i>Viek – holandské družební město</i>	7.4. - 24.6.2007	<i>Svět animovaného filmu</i>	do 15.3.2007
Jihlava		<i>Kopretinové Velikonoce</i>	21.3. - 8.4.2007
Muzeum Vysočiny Jihlava, p. o.		<i>Jindřich Štreit: Cesta ke svobodě</i>	12.4. - 17.6.2007
Nová stálá expozice: Jihlava – město střední Evropy (od renesance pro průmyslovou revoluci)		Kouřim	
<i>Ostrov Sandokana</i>	7.3. - 29.4.2007	Muzeum Kouřimska v Kouřimi	
<i>Obrazy Z. Zronka, M. Kosa a I. Králové</i>	9.3. - 1.4.2007	<i>Praní v dobách našich prababiček</i>	31.3. - 29.4.2007
<i>Život na Nilu</i>	4.4. - 29.4.2007	Muzeum lidových staveb v Kouřimi	
Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě		<i>Velikonoční výstava</i>	27.3. - 15.4.2007
<i>The Pope Smoked Dope</i>	22.2. - 6.5.2007	<i>Smrt vynesem, nové léto přinesem</i>	31.3.2007
<i>Magni / Kubů</i>	1.3. - 29.4.2007	Králíky	
Jilemnice		Městské muzeum v Králíkách	
Krkonošské muzeum Jilemnice		<i>Mira Dušková: Na cestě za sny</i>	2.3. - 28.4.2007
<i>Za vůní perníku</i>	do 10.3.2007	<i>Restaurované předměty</i>	9.3. - 9.4.2007
<i>Pařížský salón objektivem Josefa Voříška</i>	24.3. - 20.4.2007	Kralupy nad Vltavou	
Jindřichův Hradec		Městské muzeum	
Muzeum Jindřichohradecka		<i>Josef Holub: Obrazy</i>	22.2. - 6.5.2007
<i>Boris Procházka: Fotografie</i>	19.4. - 10.6.2007	Kravaře u České Lípy	
Národní muzeum fotografie o.p.s.		Expozice lidového bydlení	
<i>Clyde Butcher: Visions of New Millennium</i>	do 18.3.2007	<i>Velikonoce</i>	31.3.2007
Jirkov		<i>Lidová architektura Českého středohoří</i>	duben-říjen 2007
Galerie Jirkov		Krnov	
<i>Starý Jirkov v reprodukcích skic Ernsta Henricha</i>	11.2. - 29.4.2007	MIKS - městské muzeum	
Kadaň		<i>15 let Kofoly</i>	25.2. - 1.4.2007
Městské muzeum a galerie Kadaň		<i>Výstava Výtvarné skupiny A 13</i>	11.3. - 30.3.2007
<i>Obrazy z dějin českého zvonářství</i>	3.4. - 5.8.2007	<i>Ryszard Koval</i>	8.4. - 27.4.2007
Kamenice nad Lipou		<i>Jan Maleček: Fotografie</i>	15.4. - 3.6.2007
Městské muzeum		<i>Den Země – výstava entomologie</i>	15.4. - 3.6.2007
<i>Zaniklá barokní sklárna u Božejova</i>	21.2. - 2.4.2007	Kroměříž	
Kamenický Šenov		Muzeum Kroměřížska, p. o.	
Sklářské muzeum		<i>Núbie v dobách faraónů</i>	25.1. - 29.4.2007
<i>Jelka Glass: Sklo, vitráže, objekty</i>	1.4. - 27.5.2007	Kutná Hora	
Karviná - Fryštát		České muzeum stříbra	
Výstavní síň Interklub Karviná		<i>Panenky</i>	1.4. - 7.6.2007
<i>Ze zámeckých komnat</i>	do 31.3.2007	Kamenný dům	
<i>Motocykl velký malý, každý v sobě něco tají</i>	do 21.10.2007	<i>130 let Muzejního spolku Vocel</i>	1.4. - 25.11.2007
Klášterec nad Ohří		Tylův dům	
Muzeum českého porcelánu		<i>Lakotové – indiáni současnosti</i>	4.4. - 26.5.2007
<i>Herbert Kisza: Obrazy, plastiky, grafika</i>	30.3. - 29.4.2007	<i>Toulky českou křídou</i>	20.4. - 31.10.2007
<i>Helmut Windrich: Pohled do Krušnohoří</i>	duben 2007	Galerie Felixe Jeneweina města Kutné Hory	
Klatovy		<i>Jaromír Novotný: Obrazy</i>	8.3. - 29.4.2007
Galerie Klatovy/Klenová - Galerie U Bílého		Vlašský dvůr	
jednorozce v Klatovech		<i>Vilma Vrbová-Kotrbová: Obrazy</i>	18.1. - 31.3.2007
<i>Sochaři 2. poloviny 20. století</i>	14.1. - 11.3.2007	<i>Jan Honsa (1876–1937): Obrazy</i>	12.4. - 17.6.2007
<i>Věra Janoušková: Koláže; Hana Vinklářková: Instalace</i>	14.1. - 11.3.2007	Lanškroun	
<i>Lovci lebek</i>	18.3. - 10.6.2007	Městské muzeum Lanškroun	
Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech		<i>Fotoklub Lanškroun: Téma člověk</i>	20.1. - 25.3.2007
<i>Jaroslav Bosák: Výtvarné práce</i>	7.3. - 13.4.2007	<i>Práce žáků ZŠ praktické Lanškroun</i>	1.4. - 27.4.2007
<i>Velikonočko milá...</i>	7.3. - 13.4.2007	Liberec	
Kolín		Severočeské muzeum v Liberci, p. o.	
Regionální muzeum v Kolíně		<i>Valonská keramika</i>	31.1. - 18.3.2007
Dvořákovo muzeum pravěku na Kolínsku		<i>Peretz Béda Mayer, Fritz Haendel: Lodní lístek do ráje</i>	8.2. - 1.4.2007
<i>Svatí na perníkových formách</i>	15.3. - 29.4.2007	<i>Jak se dělá Fimfárum</i>	29.3. - 13.5.2007
Historie Královského města Kolína		<i>Jídelníček zvířat</i>	17.4. - 3.6.2007
<i>Slavní i zapomenutí aneb Chytré hlavičky</i>	do 11.3.2007	Lidice	
<i>Půldruhého století kolínského průmyslu</i>	12.4. - 27.5.2007	Národní kulturní památka – Památník Lidice	
Kopřivnice		<i>Návrat lidických dětí</i>	do 31.3.2007
Regionální muzeum v Kopřivnici o.p.s.		<i>Tragedie v Chodžaly</i>	26.2. - 30.4.2007
Muzeum Fojtství		Lidická galerie	
<i>Pavel Hušek – estetika karoserií</i>	26.1. - 22.4.2007	<i>Světlo za Chodžaly – současné ázerbájdžánské umění</i>	27.2. - 30.4.2007
		Litoměřice	
		Oblastní muzeum v Litoměřicích, p. o.	
		<i>Kočárky ze sbírky Miloslavy Šormové</i>	6.2. - 27.5.2007

Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích, p. o.

Josef Záček: *Obrazy 2000–2006* 15.2. - 8.4.2007

Litovel

Městské muzeum

Foto v Litovli 25.1. - 7.4.2007

Litomyšl

Regionální muzeum v Litomyšli

Olga Sejkotová, Leoš Tuček: *Portréty a profily*

4.3. - 13.5.2007

Žijí s námi... příroda ve městě Litomyšli 4.3. - 22.4.2007

Loštice

Památník Adolfa Kašpara

Kamenina měšťanských domácností 25.1. - 31.3.2007

Louny

Oblastní muzeum v Lounech, p. o.

Holárek – obrazy 30.1. - 25.3.2007

Myšlenky 3.4. - 20.5.2007

Léčivé rostliny 3.4. - 27.5.2007

Lužice

Muzejní spolek v Lužicích

Na pultu a pod pultem 30.3. - 8.4.2007

Lysá nad Labem

Muzeum B. Hrozného

Lysá nad Labem objektivem E. Vejnara 2.2. - 25.3.2007

Drahomíra Hermanová: Obrazy 1.4. - 1.5.2007

Mariánská Týnice - Kralovice

Muzeum a galerie severního Plzeňska

Velikonoce v lidové a církevní kultuře 27.3. - 6.5.2007

Mariánské Lázně

Městské muzeum Mariánské Lázně

Archeologický výzkum zaniklého středověkého kostela

sv. Mikuláše pod Krudumem 8.3. - 30.4.2007

150 let Evangelického kostela 1.4. - 30.9.2007

Máslovice

Malé máslovické muzeum másla

Láda, láda, čokoláda 3.3. - 8.9.2007

Mělník

Regionální muzeum Mělník

Velikonoční výstava – práce dětí ze ZŠ z Mělnicka

23.3. - 15.4.2007

Mikulov

Regionální muzeum v Mikulově

Grafické listy 18. století ve sbírce muzea 1.4. - 28.6.2007

Neznámé antiky 1.4. - 30.7.2007

Klíč k určování pokladů 1.4. - 31.10.2007

Milevsko

Milevské muzeum

Svět panenek 1.3. - 20.4.2007

Velikonoce v muzeu 8.4. - 8.4.2007

Mladá Boleslav

Muzeum Mladoboleslavska

Beránek Boží - Velikonoce v náboženské tradici

10.3. - 9.4.2007

Vědecká hračka 17.4. - 13.5.2007

Mnichovo Hradiště

Muzeum města Mnichova Hradiště

Iveta Dandová: Výrobky z drobince; Svatava Platošová:

Textilní tvorba duben-květen 2007

Mohelnice

Vlastivědné muzeum

Naši opeření zpěváci 17.3. - 6.6.2007

Most

Oblastní muzeum v Mostě, p. o.

Století Slováků v českých zemích od 20.2.2007

Náchod

Galerie výtvarného umění v Náchodě

Stanislav Horký: Kresby a litografie 26.1. - 18.3.2007

Jaroslav Malátek: Metafory prostoru 26.1. - 18.3.2007

Stanislav Kulda: Obrazy, kresby, grafika 30.3. - 3.6.2007

Ruské malířství 19. století 30.3. - 28.10.2007

Nepomuk

Městské muzeum a galerie

Elen Kudrová: Obrazy 23.3. - 28.4.2007

Nová Paka

Městské muzeum Nová Paka

Suchardův dům

Nejstarší dokumenty o existenci Nové Paky

30.3. - 28.10.2007

Dobové pohlednice, fotografie a grafiky 30.3. - 20.5.2007

Nové Město na Moravě

Horácká galerie v Novém Městě na Moravě

Učni černého řemesla 15.12.2006 - 22.4.2007

Bohumír Matal: Z malířského díla 20.1. - 25.3.2007

Svět Jiřího Trnky: Výběr z díla 18.2. - 17.4.2007

Václav Dosebaba: Koncept konceptuálně 1.3. - 22.4.2007

Horácké muzeum

Torino 2006 1.2. - 29.3.2007

Šikovné ruce – kraslice, batika 31.3. - 16.5.2007

Nové Strašecí

Městské muzeum

Opeřená krása – obrazy Mil. Muškáta 22.2. - 1.4.2007

Nový Bor

Sklářské muzeum

Historické pohlednice Nového Boru 1.1. - 30.10.2007

Sklo borských výtvarníků 24.2. - 23.3.2007

O novoborských historických domech 24.2. - 3.6.2007

Nový Jičín

Muzeum Novojičinska, p. o.

Nová stálá expozice: *Malíři dvou staletí (od 9.9.2006)*

Studentské inspirace 13.2. - 25.3.2007

Lovecké trofeje 2006 13.3. - 1.4.2007

40 let Městské památkové rezervace Nový Jičín

do 31.3.2007

Nymburk

Vlastivědné muzeum Nymburk

Železnice očima Františka Heřmana; Bohumil Hrabal – železničář 29.3. - 13.5.2007

Olomouc

Muzeum umění Olomouc

V závěsu avantgardy? České výtvarné umění 1956–72 ze sbírek muzea do 19.8.2007

Vladimír Havlík: Soft spirit (1997–2007) 18.1. - 25.3.2007

Petr Brandl – malíř neřestí pozemských 1.2. - 22.4.2007

Jindřich Štreit: Fotografie 1965–2005 1.3. - 13.5.2007

Atika: Emoce a forma 1987–1992 12.4. - 24.6.2007

Vlastivědné muzeum v Olomouci

Tibet: Fotografie 16.2. - 9.4.2007

Veselé Velikonoce! Dary a pozdravy 23.2. - 15.4.2007

Pécs – fotografie 23.3. - 27.4.2007

Opava

Památník Petra Bezruče

Básník Jan Zahradníček (1905–60) od 5.3.2007

Slezské muzeum muzeum

Historismus ve sbírkách muzea 22.2. - 16.9.2007

Nálezy z velkomoravského mohylového pohřebiště ve Stěbořicích od 6.3.2007

Přednáška na téma: Autorské právo

Přednáška byla pronesena na VIII. Sněmu Asociace muzeí a galerií ČR,
dne 5. října 2006 v Regionálním muzeu v Mikulově.

Následující text je přepisem přednášky Judr. Aleše Kouta, který působí v právním oddělení umělecké agentury Aura-pont, kde zajišťuje konzultační služby v oblasti autorského práva, zejména v oblasti týkající se ochrany autorských práv, nároků autorů, podmínek užití autorských děl a uměleckých výkonů a postupu proti porušování těchto práv jak pro Českou republiku, tak pro zahraničí.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

jsem velmi rád, že mi AMG umožnila toto vystoupení; na úvod bych chtěl říci, že umělecká agentura Aura-pont, kterou zastupuji, se zabývá autorským právem a ochranou autorských práv a určitě i pro mne bude přínosem získat poznatky z oblasti vaší, tzn. muzejnictví, galerií a výstavnictví. Je to oblast, která z hlediska autorského práva není příliš konfliktní; nikdo nikdy neslyšel o žádném muzejním pirátství, na rozdíl od pirátství hudebního nebo audiovizuálního, popř. pirátství v oblasti počítačových programů, čili je to oblast právně poměrně klidná. Určitě ale víte sami ze své praxe, že s rozvojem nových technologií, s rozvojem komunikačních prostředků, dochází k rozšiřování vaší činnosti a k přesahům i do oblasti užití různých druhů děl, nejen autorských, ale i dalších druhů duševního vlastnictví. Tyto nové technologie přinášejí řadu nových vztahů a úměrně tomu i problémů.

Celou přednášku jsem rozdělil do šesti částí. V té první bych se chtěl věnovat některým tezím, které přináší autorské právo, výkladu pojmů a vztáhnout je i na specifika muzejnictví a výstavnictví.

Co je autorské právo, jaké má postavení v právním řádu, k čemu slouží, jaké jsou jeho prameny, příp. historie.

Autorské právo je oblast práva občanského, tzn. upravuje určité vztahy mezi občany, nebo ty, které vycházejí od občanů a fyzických osob. Je tomu tak právě proto, že nositeli duševního vlastnictví, které je předmětem ochrany, jsou vždy konkrétní fyzické osoby, nemůže to být žádná organizace.

Principy ochrany duševního vlastnictví se začaly formovat koncem 18. století v souvislosti s bouřlivým rozvojem tehdejších technologií, konkrétně knihtisku, kdy docházelo poprvé k tomu, že výsledky duševní tvůrčí činnosti (tehdy hlavně literární) mohly být nějakým způsobem jednoduše reprodukovány, rozmnožovány a rozšiřovány. Došlo k posunu vnímání umělecké tvorby a logicky vznikla potřeba chránit výsledky duševní tvůrčí činnosti a ochraňovat nejen autory, ale i ty, kdo se o rozšiřování knih zasloužili. Prvotním impulsem pro vznik autorského práva byla ochrana investice, která byla vložena do tvorby uměleckých děl. Jak technologie (zejména reprodukční) postupovaly, tak se ochranné systémy prohlubovaly a rozšiřovaly. Koncem 20. století došlo k dalšímu velkému zvratu, který s sebou přinesla digitalizace. Ta poprvé v historii umožnila dokonalou kopii určitých druhů autorských děl, zejména v oblasti audio a audio-video, kdy není rozdíl mezi originální nahrávkou a stou, tisíci nebo milióntou kopií.

Autorské právo je podmnožinou práva občanského a další podmnožinou práva duševního vlastnictví. Vedle autorského práva jsou podobným způsobem chráněna práva průmyslová, i když fungují na odlišných principech. Ochrana autorského práva je ve světovém kontextu rozdělena do dvou právních světů:

a) anglosaský, uplatňovaný v USA a Velké Británii – princip, který s autorským právem nakládá více jako se zbožím; nehledí tolik na obsahové a kulturní hodnoty, ale snaží se napomáhat tomu, aby výsledky duševní tvůrčí činnosti – výtvarné, hudební a audiovizuální – mohly být lépe šířeny. Má to svou logickou historii kultury tohoto světa. Zdálo by se, že je tento systém bezohlednější k autorům, že pomíjí kulturní hodnoty; praxe ale osvědčuje, že naopak umožňuje lepší manipulaci s díly, což v důsledku napomáhá autorům – více umožňuje zveřejňovat jejich díla, uvádět je ve známost apod.

b) evropský, kontinentální systém – více dbá na úzkostlivou ochranu práv, což má v sobě kulturní a historickou hodnotu, ale někdy je to až kontraproduktivní; systém svazuje autory a neumožňuje jim nakládat s díly tak, jak by chtěli, a uvádět dílo na veřejnost, tak jak by jim to vyhovovalo. Proto začíná tento systém v poslední době inklinovat k anglosaskému. Nové technologie zbořily všechny hranice; v současné

době je svět autorského práva liberální a otevřený, snaží se napomoci výměně informací, šíření a vnímání autorských děl apod.

Co se týká pramenů, platil u nás dlouhou dobu – do roku 2000 – autorský zákon, schválený již v roce 1965. Navzdory tehdejší době to byl velmi přesný, liberální a občansky spravedlivý zákon. Až nové technologie si vynutily zásadní změny pojmání autorského práva, a proto byl autorský zákon revidován a nově vydán v roce 2000 pod číslem 121. V nedávné době prošel tento zákon zásadní novelou, ale platí stále.

Kromě této české úpravy patří do úpravy autorského práva i některé mezinárodní smlouvy, kterých se Česká republika účastní jako jeden z jejích členů. V první řadě je to Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl, pocházející původně z roku 1886, která v různých obměnách platí dodnes. Dále je to Všeobecná úmluva o autorském právu z roku 1971 a z novějších Smlouva světové organizace duševního vlastnictví z roku 2002.

Nyní přikročíme k osvětlení základních pojmů **kdo je to autor, co je autorské dílo, u čeho / koho je třeba respektovat autorská práva, při nakládání s jakými statky je třeba dodržovat určité právní předpisy a dbát na vypořádání určitých vztahů.**

Autorský zákon upravuje kromě práva samotných autorů, tzn. těch, kteří vytvořili autorská díla, také práva výkonných umělců, vlastníků autorských záznamů, tj. různých hudebních vydavatelství, televizí, filmových společností apod., protože i ty mají práva k výsledkům své činnosti. U nich se spíše než o ochraně duševního vlastnictví hovoří o ochraně investic, vynaložených na vznik díla, které je dílem autorským. Např. u díla audiovizuálního je evidentní, že pokud nějaká společnost zaplatí za výpravný film desítky až stovky milionů, má morální právo na to, aby byla její investice chráněna a aby tím, že je film promítán a půjčován, se jí investice vracela.

Kromě těchto práv jsou také do autorského práva zahrnuta práva vysílatelů, nejen rozhlasových, ale i televizních, práva nakladatelská, některá kolektivní práva, která se týkají správy databází atd.

Právem, které může být zajímavé z hlediska muzeí a galerií, je právo zveřejnitelů k dosud nezveřejněnému dílu, k němuž uplynula doba trvání majetkových práv. V praxi to znamená, že určitými právy je vybavena i např. sbírka nebo depozitář. Když se v depozitáři objeví dílo, jehož autor už nežije, uplynula doba ochrany jeho práv, pak je-li něco tímto způsobem objeveno, i objeviteli přísluší některá práva, stejně jako kdyby byl v pozici autora. To je jistě příjemné zjištění, i když nevím, nakolik je časté a reálné, aby tato situace mohla nastat.

Co je autorské dílo – přesná definice je uvedena v §2 odst. 1 autorského zákona. Autorský zákon je velmi podrobný a vypočítává jednotlivé typy děl: „předmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně elektronické, trvale nebo dočasně...“ Dílo tedy musí splňovat určité předpoklady: je to jedinečný výsledek tvůrčí činnosti, nemůže to být nějaká zaměnitelná záležitost. Např. to nemůže být počítačový program, který by dokázalo stejným způsobem naprogramovat několik programátorů. Dílo musí být vyjádřeno v objektivně vnímatelné podobě – autorská práva se nevztahují na myšlenky či představy; začínají existovat až ve chvíli, kdy jsou tyto představy a myšlenky zveřejněny, vloženy na vnímatelnou formu např. na papír, plátno, do notového záznamu, formou nahrávky, výtvarného objektu apod.

§2 v odst. 1 vypočítává, o co vše se jedná, podotýkám, že pouze demonstrativním způsobem: „dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně dramatické, dílo choreografické a dílo pantomimické, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální jako je dílo kinematografické, dílo výtvarné jako je dílo malířské, grafické a sochařské, dílo architektonické včetně díla urbanistického, dílo užitého umění a dílo kartografické“. Za autorské dílo se považují i počítačové programy, jsou-li autorovým vlastním výtvozem.

Autorská práva se vztahují nejen na dílo jako celek, ale i na jeho části, názvy, postavy, charakteristiky, pokud jsou tyto jedinečné. Například postava hloupého Honzy jedinečná není, protože tato postava se vyskytuje v mnoha různých pohádkách, ale například Švejk, Večerníček, Spejbl a Hurvínek, to jsou postavy natolik jedinečné a individuálně identifikovatelné s původním výtvozem, že si mohou osobovat samostatnou právní ochranu.

Do autorské ochrany nespádají jen díla původní, ale i ta, která jsou dalším zpracováním díla původního – např. překlad, audiovizuální zpracování, filmové zpracování divadelní hry a naopak. I tato další zpracování jsou samostatnými autorskými díly, i když je nutné respektovat autory či další nositele autorských práv původních.

Odst. 5 §2, který je novelizovaný, přímo definuje věci, které se týkají oboru muzejnictví, a sice „sborník, jako je časopis, encyklopedie, antologie, pásmo, výstava nebo jiný soubor nezávislých děl nebo prvků, který způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu splňuje podmínku podle odst. 1 je dílem souborným.“ Tzn. výstava jako celek, i ta, jejímž obsahem nemusí být jenom umělecká autorská díla, ale i jiné prvky; pokud je zvláštním kurátorským způsobem jedinečně uspořádána, je jako celek předmětem ochrany a její autor má nároky vyplývající všem ostatním autorům.

Důležitým prvkem je i to, **co se za autorské dílo výslovně nepovažuje**. Zákon v odst. 6 §2 praví, že to není zejména námět díla sám o sobě, tzn. obecná konstrukce, v literatuře např. manželský trojúhelník, nebo vražda v zahradě. Byť má tento námět umělecké ambice nebo náznaky, sám o sobě není autorským dílem. Dílem se stane až jeho individuální originální tvůrčí zpracování. Dále se za dílo nepovažuje: „denní zpráva nebo jiný údaj sám o sobě, myšlenka, postup, princip, metoda, objev, vědecká teorie, matematický nebo obdobný vzorec, statistický graf“. Opět se jedná o obecné věci, ke kterým může dospět s určitou nikoli tvůrčí, spíše systematickou prací řada osob, pracujících nezávisle na sobě. Týká se to postupů, principů i metod. To je třeba případ televizních soutěží nebo seriálů, které jsou na každém televizním programu, fungují na stejných principech, ale pokaždé se jmenují jinak, např. Riskuj nebo Milionář, Caruso Show a DoReMi nebo Big Brother a Vyvolení. Tyto typy pořadů jsou postaveny jen na obecných principech, a proto si je žádná televize nebo vysílatel nemůže chránit, byť se to tak v současné době prezentuje, aby se takovým typům pořadů dodalo kreditu.

Další výjimky jsou uvedeny v §3 odst. b): „Ochrana podle autorského práva se nevztahuje na výtvary tradiční lidové kultury, není-li pravé jméno autora obecně známo a nejde-li o dílo anonymní nebo pseudonymní; užít takové dílo lze jen způsobem, nesnižujícím jeho hodnotu.“ Díla, která jsou neurčitá z hlediska autorství, mohou požívat ochranu, pokud se autor zpětně zjistí, i když je dílo považováno za lidové nebo naopak. To je příklad písničky „Vínečko bílé“, o které si všichni mysleli, že je stará, a její autor přitom možná ještě žije nebo donedávna žil. Přestože bylo toto dílo považováno za lidovou píseň, mohl autor úspěšně uplatňovat svá autorská práva.

Kdo může být autorem: fyzická osoba, která dílo vytvořila. Autorem díla souborného (antologie, encyklopedie, výstavy) je fyzická osoba, která je tvůrčím způsobem vybrala a uspořádala, přičemž nejsou dále určena autorská práva děl, která jsou obsažena např. ve výstavě.

Autoři mají právo vystupovat pod pseudonymy nebo anonymně, ale pokud své jméno veřejně neprohlásí, nevztahuje se na jejich dílo ochrana. Autorská práva vykonává osoba, která dílo zveřejnila. Tzn. když nakladatelství vydá knihu pod jménem autora, který neexistuje, pak práva k dílu náleží nakladatelství.

Pokud se na vzniku díla podílí více osob, jsou spoluautoři, nakládají s dílem společně a nerozdílně, a to bez ohledu na to, jak velký jejich podíl na tvorbě díla je. Autorská práva vznikají okamžikem, kdy je dílo vyjádřeno, a vznikají objektivně – není třeba žádné registrace, přihlášení nebo potvrzení. Ve chvíli zveřejnění, vyjádření díla ve vnímatelné podobě, je autor automaticky vybaven ochranou, kterou dává příslušný zákon.

Autorská práva se dělí na:

a) osobnostní, morální, která se vztahují k samotnému faktu autorství, vztahu autora k dílu. Autor rozhoduje o zveřejnění díla, zda a jakým způsobem bude uveřejněno, jak bude uváděno autorství. Autor má právo na nedotknutelnost díla – rozhoduje, kdo bude do díla zasahovat a upravovat jej. Dohlíží na užívání svých děl – kontroluje, jak divadlo hraje jeho hru apod. Tato práva jsou nepřevoditelná, autor se jich nemůže vzdát; jsou neprodejná, což platí i po smrti autora, přičemž práva, vztahující se k osobě autora, jeho smrtí zanikají. To jsou práva označená jako © - označení copyrightu, kdo je autorem určitého díla, překladu apod. Toto označení se nevyskytuje v českém právním řádu, vyplývá z mezinárodních smluv a dohod.

b) práva majetková (licenční) – právo autora rozhodovat, jakým způsobem se bude s jeho dílem nakládat. Autor může dílo užívat sám a může poskytovat svolení nakládat s dílem jiným osobám. Autorský zákon vypočítává řadu druhů užití autorských děl: práva na rozmnožování, rozšiřování originálů i rozmnoženin, pronajímání, půjčování, vystavování originálů i rozmnoženin, sdělování veřejnosti – ať živě nebo ze záznamu. §17 autorského zákona se týká přímo vystavování: „vystavováním originálu nebo rozmnoženiny díla se rozumí zpřístupňování díla v hmotné podobě, umožněním shlédnutí nebo jiného vnímání originálu nebo rozmnoženiny díla, zejména díla výtvarného – sochařského, malířského, architektonického, fotografického, užitého umění nebo díla kartografického“. Je to speciální využití, o němž – kromě výjimek, které jsou v zákoně uvedeny – rozhoduje autor.

Jiná majetková práva zahrnují právo na odměnu při opětném prodeji originálu uměleckého díla. Autor má právo, pokud prodá své dílo někomu, kdo se zabývá obchodováním, při zhodnocení svého díla od určité finanční výšky na dodatečně vyrovnání. To se týká situace, kdy autor prodá dílo výrazně pod cenou a ono je poté na aukci prodáno za vysokou cenu; v tom případě má autor právo na dodatečnou odměnu. Týká se to případů, kdy je kupujícím provozovatel galerie, dražebník nebo jiná osoba, která soustavně obchoduje s uměleckými díly, tzn. neplatí to vždy, jen pro profesionální obchodníky s uměleckými předměty a zejména s výtvarnými díly.

Majetková práva trvají po dobu života autora a ještě 70 let po jeho smrti, čili přecházejí na jeho dědice a pokud žádní dědicové nejsou, tak na stát, který je pro tuto situaci vybaven zvláštním fondem, úřadem, který spravuje odúmrtí – autorská práva autorů, kteří nezanechali žádné dědice. Lhůta byla v roce 2000 prodloužena z původních 50 let na 70 let. Bylo to na nátlak anglosaské části autorskoprávního spektra a v současné době se uvažuje i o jejím dalším prodloužení.

Důležitou částí autorského zákona je část, zabývající se **volnými užitími, tzn. výjimkami z práva autorského. Kdy je možné užívat autorská díla, ale není nutné dodržovat všechny předpisy o vypořádávání licencí atd.**

Obecně autorský zákon stanoví, že výjimky lze uplatnit jen ve zvláštních případech, které jsou stanoveny přímo v zákoně a pouze tehdy, není-li toto volné užití v rozporu s běžným užíváním volného díla a není-li tím dotčeno právo autorů. I v případě, kdy zákon umožňuje bez smlouvy placení odměn užití nějakého autorského díla, je třeba dbát na obecné principy ochrany autorů. Mohou nastat situace, kdy ani tato výjimka neumožní volné užití autorského díla z různých důvodů např. finančních, morálních, politických, náboženských apod.

Za volné užití se považuje užití:

a) pro vlastní potřebu fyzické osoby, jejímž účelem není dosažení žádného zisku – to je např. vypalování CD pro vlastní potřebu, pro sebe, ale už nikoli pro kamarády či pro prodej. Termín osobní potřeba není v zákoně definován, vychází z obecných principů občanského zákona, kdy se osobami blízkými míní rodinní příslušníci, mezi nimiž je tedy možno rozmnoženinu užívat, ale dále už ne. Při užití výtvarného díla pro osobní potřebu fyzické osoby musí být tato rozmnoženina zřetelně označená. Pokud si kopíruji fotografie, musím vyznačit, že je to kopie, rozmnoženina, napodobenina a nesmím je použít žádným jiným způsobem ani k vystavování apod.

b) nově přidán je v zákoně odstavec o rozmnožování na papír či podobný podklad, což je důležitá část, kde se stanovuje, že do práva autorského nezasahuje nejen osoba fyzická, ale i právnická a fyzicky podnikající, která si zhotoví tiskovou rozmnoženinu díla na papír nebo podobný podklad; výjimkou je notový záznam. To je případ rozmnožování partitur v divadle, návodů, podkladů apod., což dosud zákon neumožňoval. Toto doplnění zlegalizovalo stav, který byl velmi rozšířený, kdy organizace pro své vnitřní potřeby kopírovaly celé texty či části textu, které často splňovaly znaky autorského díla, a činily tak vlastně nelegálně.

Velmi důležitým volným užitím je tzv. **citace**. Je velmi frekventovaná a diskutovaná, často na hranici zákona, protože zejména v reklamní oblasti je hojně využívána pro účely nejen obchodní, ale i umělecké apod.

V §31 se píše “do práva autorského nezasahuje ten, kdo cituje ve svém díle v odůvodněné míře výňatky ze zveřejněných děl jiných autorů“. To je situace, když píšete vědeckou práci o Václavu Havlovi a ve své práci použijete např. části jeho her a proslavů. Důležité je, aby citace byla užitá v odůvodněné míře. Není zde žádné striktní pravidlo; důležité je, aby byl zachován jasný poměr mezi dílem citovaným a dílem, do kterého se cituje. Citáty nesmějí tvořit převážnou část nového textu, musí být použity v odůvodněném, krátkém rozsahu.

Dále je možno volně užit výňatky nebo celá drobná díla pro účely kritiky nebo recenze, vztahující se k dílu vědecké či odborné tvorby, opět v rozsahu vyžadovaném účelem. Je také možné užit dílo při vyučování, pro ilustraci nebo ve vědeckém výzkumu, jehož účelem není dosažení přímého či nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu; opět v odpovídajícím rozsahu.

Volnému užití se věnuje také §32, týkající se propagace uměleckých děl a jejich prodeje, kde se praví že do práva autorského nezasahuje ten, kdo za účelem propagace výstavy nebo prodeje originálů či rozmnoženin uměleckých děl, taková díla užije v rozsahu nezbytném k propagaci akce, s výjimkou jakéhokoli jiného užití k přímému nebo nepřímému obchodnímu nebo hospodářskému prospěchu. Je to tzv. katalogová recenze. V praxi to znamená, že mohou vydat publikaci nebo katalog, ale pokud to bude katalog prodejně, nebo budu prodávat pohlednice s vyobrazením děl, budu dosahovat obchodního prospěchu a už je potřeba se s autorským zákonem zvlášť vypořádávat. Zde je pro volné užití limitující komerční aspekt.

Užití díla umístěného na veřejném prostranství (§33) umožňuje zhotovovat záznamy, malby, kresby, grafiky, fotografie nebo audiovizuální záznamy děl, které jsou trvale umístěny někde na náměstí, v ulicích, parcích, veřejných cestách a prostranstvích. Pokud je účel díla veřejný, je možné ho takto šířit dál.

Knihovní licence (§37) sděluje, že do práva autorského nezasahuje archiv, muzeum, knihovna, škola a jiné nevýdělečné školské a vzdělávací zařízení, které zhotoví rozmnoženinu díla pro své archivní a konzervační potřeby; zhotoví rozmnoženiny díla, které bylo poškozené, zničené nebo ztracené; zpřístupňuje dílo včetně zhotovení rozmnoženin nezbytné pro takové zpřístupnění, které je součástí jeho sbírek, a jehož užití není předmětem licenčních nebo obchodních podmínek; půjčuje originály nebo rozmnoženiny obhájených rigorózních, diplomových nebo disertačních prací – což se týká knihoven a škol. Dále jsou tu vyjmenovány instituce, které jsou zahrnuty mezi příjematele povinných výtisků.

Do práva autorského nezasahuje osoba, uvedená v odst. 1 §37 (tzn. archivy, muzea ad.), která za účelem nabídky, půjčení a zpřístupnění obsahu sbírek užije rozmnoženinu díla nebo jeho části obsažené na obálce včetně tematického obsahu třeba v katalogu sbírek. Tento katalog sbírek může také zpřístupňovat veřejnosti, zamezí-li zhotovení rozmnoženiny výtvarného díla, která by mohla být dále šířena.

Pro volné užití díla užitého umění nebo architektonického platí že do díla autorského nezasahuje ten, kdo pronajímá a půjčuje nebo vystavuje originál nebo rozmnoženinu díla, vyjádřeného v užitné podobě nebo architektonické dílo vyjádřené stavbou. Takové předměty je možné vystavovat volně.

§39 se týká užití originálu nebo rozmnoženiny díla výtvarného, fotografie nebo díla vyjádřeného postupem podobným fotografií při jeho vystavení. Zde se praví, že do autorského práva nezasahuje vlastník, ani osoba, která si od vlastníka vypůjčí originál či rozmnoženinu díla, vystavuje-li takové dílo nebo jej k vystavení bezplatně poskytne. Pokud ovšem autor nebo vlastník originálu takové použití díla nezapověděl. Při vystavování autorských děl tedy nemusíme vyhledávat přímo autora, stačí vypořádat vlastníka faktického hmotného exponátu.

Ještě bych se stručně zmínil o **porušování autorských práv** a o sankcích. Došlo tu také k určitému posunu: pokud dojde k porušení autorských práv, pokud někdo nerespektuje vypořádání práv, získání souhlasů, uzavření smluv, kde se upravuje, co a jak je možno s dílem provádět, vystavuje se trojímu druhu sankcí:

a) sankce vyplývající z autorského zákona – autor má nárok na to, aby takové jednání bylo ukončeno, bylo mu poskytnuto zadostiučinění, a to nejen formou omluvy, ale i formou finanční, pokud se nejeví omluva dostačující. Pokud někdo užil jeho dílo bez souhlasu, bez licenční smlouvy, má autor nárok na to, aby mu dotyčný zaplatil dvojnásobek obvyklé odměny, kterou by dostal, kdyby dílo poskytl legálně. Autor má také nárok na to, aby nelegální kopie byly zničeny. Dopad na nelegálního uživatele je zde značný.

b) Porušení autorských práv bylo díky novele zařazeno mezi právní delikty, tzn. řeší je příslušná přestupková komise místních, městských nebo krajských úřadů a je možno mimo rámec autorskoprávního vypořádání osobě, která dílo používala neoprávněně, udělit navíc právní pokutu až 150 tisíc Kč.

c) Na porušování autorských práv pamatuje i trestní zákoník v §152, který uplatňuje celou řadu sankcí za porušení autorského práva, ať už jsou to sankce finanční, které mohou dosahovat až 5 miliónů korun, nebo sankce trestu odnětí svobody, a to až do výše 5 let. V České republice však soudy dosud nejsou tak razantní, na rozdíl od anglosaské oblasti; u nás se soudní pokuty pohybují nanejvýš na statisícových hranicích. Věříme ale, že posilování právního povědomí povede soudce k větší razantnosti.

To byl tedy stručný přehled tezí, které s sebou autorské právo přináší. Nyní bych se pokusil zodpovědět dotazy, které jsem obdržel prostřednictvím AMG a potom bude prostor pro další Vaše otázky a podněty.

1. Ve sbírce fotografií se nachází fotografie bez uvedení autora, po jejich užití se může přihlásit autor a požadovat honorář atd., jak této situaci předejít nebo jak ji řešit?

Pokud používám dílo, které je dílem autorským, musím vždy autora vypořádat, pokud existuje nebo pokud dílo není volné. Povinnost je daná autorským zákonem, který je postaven na principu „co není výslovně dovoleno, je zakázáno“. Tzn. k čemu nedá autor souhlas, to je pro uživatele zakázáno. Pokud si nejsem jist, když používám nějaké dílo, je-li autorsky volné, vždy se vystavuji nebezpečí sankcí. To, že nevím, kdo je autor, není omlouvou pro užití díla. Musím získat licenci, abych dílo mohl užít. Pokud tak neučiním, vystavuji se riziku neoprávněného užití a mohou na mne dolehnout příslušné sankce.

2. Smlouva mezi pracovníkem muzea a muzeem ohledně poskytnutí jeho autorských práv muzeu k fotografiím a videozáznamům, provedeným pracovníkem vlastními přístroji ve volném čase, které doplní výstavu.

Pokud je dílo vytvářeno na objednávku nebo v pracovním poměru, tak autorská práva vykonává zaměstnavatel. Není už k tomu potřeba žádná zvláštní smlouva, žádné autorské odměny, má se za to, že tuto smlouvu nahrazuje smlouva pracovní nebo objednávka; autorskou odměnu nahrazuje plat, případně odměna za vytvoření díla. To se týká činností, které pracovník vykonává a vyplývají z jeho pracovního poměru. Pokud je to např. uklízečka a vedle toho ještě programuje a poskytne muzeu počítačový program na vstupenky, tak to nevyplývá z jejího pracovního zařazení, je to činnost externí, a je nutné na ni pohlížet jako na nezávislého autora a získat od ní veškeré potřebné povolení a smlouvy. Dílo totiž vzniklo nezávisle na smluvním nebo pracovním vztahu se zaměstnavatelem. Pokud k takovým situacím dochází často, nebo pokud se činnosti prolínají nebo zde není jasná hranice mezi tím, co dotyčný dělá jako svého koníčka, a tím, co vykonává jako pracovní povinnost, v tom případě by bylo dobré pojmout pracovní smlouvu natolik obecně, aby se do ní daly zahrnout všechny činnosti, které mohou doplňovat vztah mezi pracovníkem a muzeem. Pracovník muzea by samozřejmě neměl být nijak šízen na mzdě, což je možné upravit formou prémie apod., aby za to, co bylo dodáno navíc, byl honorován zvlášť. Obecně je tedy nutné rozdělit, co dotyčný dělá v rámci pracovního poměru a co dělá mimo něj.

3. Reprodukce fotografií, kreseb, plánek, rekonstrukcí atd. převzatých z publikací – stačí ocitovat zdroj?

Pokud se jedná o citaci, zde zákon vyžaduje, aby byl uváděn autor; ovšem v novele zákona z roku 2006 byla doplněna povinnost uvádět autory a zdroje jen v případě, je-li to možné. Pokud jsou podmínky, např. technické, které to nedovolují, je možné této podmínce nedostát, např. z důvodu omezení tiskové plochy, kde se dané dílo prezentuje.

4. Podle jakých kritérií stanovit cenu za poskytnutí práv k užití obrazových informací na webových stránkách? Existuje doporučený sazebník?

Je zde problém, že veškeré sazebníky byly zrušeny. Autorská odměna se řídí volně dohodou mezi autorem a uživatelem, nejsou na to žádná kritéria. Před novelou se to řídilo podle významu a hodnoty pro společnost atd., což je ale poněkud neuchopitelné. Hranice jsou tedy volné, něco mezi tím, kolik je autor ochoten akceptovat a uživatel ochoten zaplatit. Někdy zákon operuje cenou obvyklou, ale ta také není nikde stanovena. K výpočtu autorské odměny přispívá celá řada kritérií: známost autora, význam díla, šíře licence, jak bude dílo dále zhodnocováno.

5. K §19, odst. 1 - "živým provozováním díla...výkonným umělcem". Rád bych znal definici pojmu výkonný umělec. Jsou to např. žáci ZUŠ, studenti konzervatoře? Více též v §35, odst. 2, lze použít v muzeu?

Výkonný umělec je umělec, který provádí autorské dílo tvůrčím způsobem. Nejsou to např. moderátoři, kteří neprovádí žádné umělecké dílo. Zda to mohou být žáci nebo studenti? Může to být kdokoli nezávisle na svém věku, intelektu apod. Ani v ohledu uměleckých děl neexistují kvalitativní hlediska. Stejnou vážnost a ochranu z hlediska autorského práva požívá např. estrádní herec a filosofický spisovatel.

6. Zasahuje do práva autorského ten, kdo nikoli za účelem přímého či nepřímého hospodářského či obchodního prospěchu užije dílo při školním představení, v němž účinkují výlučně žáci nebo studenti a učitelé školy nebo školského či vzdělávacího zařízení? Může takové představení být použito např. při vernisáži?

Zde je volné užití striktně zúženo na to, že se nesmí jednat ani o přímý ani o nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch (tj. muzeum za vystoupení nesmí škole nic poskytnout, ani vstupy zdarma); to se týká výhradně školních představení, v nichž účinkují výlučně žáci; nemělo by to přesahovat rámec nebo půdu školy. Netýká se to přímo žáků, ale toho, co v programu užijí (písničku nějakého autora, úsek divadelní hry).

7. Je nutno hlásit OSA veřejné hudební produkce z děl autorů, jejichž díla jsou volná, tj. uplynulo již 70 let od jejich smrti?

Obecně taková povinnost není, pokud se ovšem beze zbytku jedná o díla volná; pokud je v programu jen část děl autorských, tak se produkce musí nahlásit. Je možné OSA takovou akci nahlásit, ale přímo s uvedením, že se jedná pouze o volná díla. Předejde se tak náhodné návštěvě OSA kontrolorů. Ale nedochází-li k užití autorských děl, povinnost ohlášení tu není.

8. Může muzeum poskytnout licenci k užití svého díla zdarma, bezúplatně? Musí to být ve smlouvě výslovně zakotveno?

Ano může, což je také posun oproti minulému uspořádání. Pokud se licence poskytuje bezúplatně, musí to být ve smlouvě výslovně vyjádřeno.

Je možné s autorem uzavřít smlouvu o dalším poskytování jeho děl a jemu za to poskytnout nějaká procenta?

Dílo na objednávku může být užito volně, bez dalších smluv a placení pouze k tomu účelu, jak je stanoveno v objednávce. Objednám-li dílo na konkrétní výstavu, nemohu s ním dále obchodovat. Dohodnu-li se na tom s autorem, je třeba to dále smluvně a licenčně ošetřit se všemi patřičnými aspekty. To je již další krok. Původní licence ale končí užitím k účelu, pro který jsem dílo objednal a pro který jsem je platil. Pokud bude autor s dalším nakládáním s dílem svolný, a dá souhlas k další manipulaci se svým dílem, pak s dílem mohu, a třeba i bezúplatně, dále nakládat.

Může autor udělit k publikování svého díla pouze ústní souhlas?

Licenční smlouva, tedy přenesení oprávnění, vyžaduje písemnou formu pouze v případě, že se jedná o licenci bezúplatnou a výhradní. Pokud jsem exkluzivním, jediným uživatelem díla, je nutné to ve smlouvě písemně zakotvit. Pokud ale autor se vším souhlasí, věc je jasná a vše je domluveno, tak písemná forma není nutná, pokud se ovšem nejedná o licenci výhradní.

9. Vytvoří-li fotograf v muzeu reprodukci, vyfotografuje obraz, je tato reprodukce autorským dílem fotografa? Je možno považovat za autorská díla fotografie restaurátorů z průběhu restaurování díla?

Aby byla fotografie autorským dílem, musí splňovat určité znaky. Musí být jedinečná, musí být tvůrčím vyjádřením hodnoty. V případě reprodukce se jedná spíše o vizuální záznam.

Co je obsahem restaurátorských fotografií? Je-li to pouze dokumentace, nezáleží na tom, co fotografie zobrazuje, ale na tom, jak to zobrazuje, provedení zachycení na snímek. Nejedná se o uměleckou fotografii, je to pouze zdokumentování postupu. Samotný obsah fotografie nezakládá autorství. Zásadní je ztvárnění.

10. Jako muzeum vydáme plakát s reprodukcí originálního díla, na které je uplatňován autorský zákon. Plakát je nekomerčního charakteru, nebudeme ho prodávat, ale zve na výstavu, kam je vstupné 20 Kč. Je to nepřímý ekonomický prospěch?

Plakát je zásadní pro propagaci výstavy, tady je to dle zákona v pořádku, nejedná se o nepřímý ekonomický prospěch. Samozřejmě je nutné uvést jméno autora, název díla a pramen, pokud to formát plakátu umožňuje. Pokud to formát neumožňuje (např. leták), je možné tyto informace opomenout.

11. Dotaz týkající se budov, na kterých jsou stabilně umístěna některá umělecká díla. V Ostravě byl jeden takovýto objekt (reliéf) s výtvarným dílem prodán v dražbě. V dražebním katalogu nebylo o uměleckém díle ani zmínka. Nový majitel chtěl dům pojednat po svém a umělecké dílo začal likvidovat. Dílo bylo zachráněno v poslední chvíli, díky komunikaci s majitelem. Kde byla chyba? Stavební úřad nepochybil, dražba byla v pořádku, majitel žádné umělecké dílo nekoupil. Jak uplatnit autorské právo v tomto případě? V tomto případě je nutno vycházet z prvotní smlouvy mezi autorem a uživatelem (objednavatelem) díla. Od toho se dál odvíjí další nakládání díla.

12. Je možné od autora s koupí jednoho díla zakoupit veškeré další užití tohoto díla? Lze to formulovat obecně, bez konkrétní specifikace onoho „dalšího užití“?

Záleží na autorovi a na podobě smlouvy, všechno se dá vložit do jedné smlouvy. Co se týká konkretizace, licence by měla přesně vymezit čas a množství užití. Pokud to není uvedeno, má se za to, že prostorově je práce s dílem vymezena na území České republiky, časově na dobu obvyklou, nejdéle však na dobu jednoho roku; co se týká množstevního rozsahu licence, tak v zákoně se zmiňuje množství obvyklé pro užití toho kterého druhu umění, což je velmi vágní. Proto je lepší do smlouvy vše přesně definovat, protože omezení zákonem je pak poměrně striktní.

13. Akademický sochař vytvořil v 50. letech návrh na pamětní medaili. Zemřel v 80. letech. Jakým způsobem postupovat, abychom mohli nechat medaili vyrobit a aby to bylo legální?

Je potřeba získat licenci. Autor je zemřelý, ale práva přecházejí na dědice. Ani pokud nejsou dědicové, dílo není volné, majitelem práv může být stát. Neexistují žádné úřední seznamy, které by zbavovaly odpovědnosti za taková díla. Nejlépe by bylo v této věci odkázat se na státní úřad, spravující autorská práva autorů bez dědiců, zda toto dědictví nespravuje. Pokud je nespravuje, vyplývá z toho, že bylo předáno nějakým konkrétním osobám. Pak by bylo možné se dopátrat v matrice nebo prostřednictvím soudu – soudního vypořádání zemřelého.

Orlová-Lutyně

Výstavní síň Muzea Těšínska

Tiskařství v Těšínském Slezsku 25.1. - 9.9.2007

Ořechov u Brna

Muzeum vojenské techniky ARMY PARK

Ořechov u Brna

Ořechov 1945 21.4.2007

Ostravské muzeum, p. o.

Zpěvníky z celého světa aneb Co sbírá Jarek Nohavica 2.2. - 10.4.2007

Daniel Brogyanyi, slovenský post pop-art 20.2. - 14.3.2007

Aleš Vašíček: Sklo 22.2. - 8.4.2007

Umělci Sympozia smaltu 23.2. - 30.3.2007

Ostrava, město neřesti? 22.3. - 31.5.2007

Ostroh

Hrad Ostroh (Seeberg)

Norbert Koliáš: Obrazy 15.3. - 14.6.2007

Pardubice

Východočeská galerie v Pardubicích

Atika: Emoce a forma 1987–92 24.1. - 25.3.2007

Hanzelka a Zikmund: Fotografi 14.2. - 15.4.2007

Východočeské muzeum

Ptáci a ptákoviny 20.2. - 11.3.2007

Svatby – historie a současnost 19.4. - 9.9.2007

Paseky nad Jizerou

Památník zapadlých vlastenců

Hračky 1. poloviny 20. století do 13.5.2007

Pelhřimov

Muzeum Vysočiny Pelhřimov, p. o.

Miroslav Štěpánek: Šperky březen 2007

Bedřich a Jan Kochanovi duben 2007

Petřvald u Karviné

Technické muzeum

Dřevěné kostely na Těšínsku 6.2. - 31.12.2007

Písek

Prácheňské muzeum v Písku

Obrazy v kamenech 1.3. - 22.4.2007

Bohuslav Kutil: Z díla 1.3. - 1.4.2007

Galerie

Václav Turek: Obrazy, kresby, sochy 6.3. - 29.4.2007

Josef Hapatyka: Fotografie duben 2007

Plzeň

Pivovarské muzeum v Plzni

M. Koupil: Pivní kaligrafy a ty druhé 18.2. - 27.4.2007

Západočeské muzeum v Plzni

Tibet země neznámá 2.3. - 15.4.2007

Bimba – osud zapomenutého malíře Bohumila Konečného 8.3. - 29.4.2007

Bulharská kultura 27.3. - 15.4.2007

Národopisné oddělení Západočeského muzea v Plzni

Zelená krása mechorostů aneb jak se státi bryologem 9.2. - 25.3.2007

Poděbrady

Polabské muzeum

Nové archeologické výzkumy muzea 1.3. - 30.4.2007

Klub přátel PENTAXu – fotografie 1.3. - 25.3.2007

Počítače včera a dnes 1.3. - 15.4.2007

Báječný svět žehliček Vladimíra Zacha 3.4. - 20.7.2007

Výlety do malých a nejmenších obcí Středočeského kraje:

Nymbursko 3.4. - 30.6.2007

Kreslený humor Václava Hradeckého 19.4. - 30.6.2007

Polička

Městské muzeum a galerie

Doba měst a hradů, husitské války 1.2. - 15.4.2007

Praha

České muzeum výtvarných umění

Luděk Filipický: Mezi světlem a tmou do 25.3.2007

Alena Kupčíková: Chlupatice v tanci slunce do 25.3.2007

Galerie hl. m. Prahy

Dům U Kamenného zvonu

Alena Kučerová: Grafika, plechy, objekty do 29.4.2007

Dům U Zlatého prstenu

Karel Malich: Grafiky, kresby do 27.5.2007

Lawrence Ferlinghetti: Obrazy a básně 13.2. - 13.5.2007

Městská knihovna

Křičte ústa! / Předpoklady expresionismu do 1.4.2007

Museum Kampa – Nadace Jana a Medy

Mládkových

Bernardi Roig: Light Exercises Series 16.1. - 4.3.2007

Vladimír Velickovic 14.3. - 20.4.2007

Muzeum dětské kresby – Dům U Zelené žáby

Jaro pro kočku – dobročinná výstava 26.2. - 15.3.2007

Práce z Diagnostického ústavu Lublaňská 5.3. - 15.3.2007

Přání z výtvarné soutěže nakl. Anagram 19.3. - 2.4.2007

Muzeum hlavního města Prahy

Říše loutek Bohumíra Koubka 6.3. - 29.4.2007

Muzeum Policie ČR, Praha 2

Legionáři – četníci – policisté 20.10.2006 - 27.5.2007

50 let Kriminalistického sborníku do 1.7.2007

Krajky 7.2. - 4.3.2007

Cesta za svobodou – podzim 1989 na velvyslanectví NSR

v Praze 9.2. - 11.3.2007

Miroslav Novotný: Psi přátelé – kamarádi 14.3. - 8.4.2007

Národní galerie v Praze

Valdštejnská jízdárna

Slezsko – perla v České koruně do 9.4.2007

NG - Klášter sv. Anežky České

Deskový obraz Madony ochránitelky do dubna 2007

NG - Šternberský palác; sídlo Sbírky starého umění

Hendrick Goltzius (1558–1617): Život Panny Marie do 11.3.2007

NG - Palác Kinských; sídlo Sbírky kresby a grafiky

Max Švabinský: Krajinná tvorba březen–červen 2007

NG - Sbírka mimoevropského umění v Praze, Praha 5

Tisíce květů – textilní umění Orientu 3.3. - 27.5.2007

NG - Veletržní palác; Praha 7

Rodin v Praze 15.1. - 2.4.2007

Zdeněk Beran: Retrospektiva 2.2. - 8.4.2007

Dny kultury jinak / Mix cooltura 2007 30.3. - 6.4.2007

Národní muzeum

Co se skrývá pod pozlátkem? Muzejní palác volá po

rekonstrukci do 15.6.2007

Cesty českých spisovatelů do pravěku do dubna 2007

Lovci mamutů do 1.7.2007

Charta 77 a její doba, doba a její Charta 23.1. - 25.3.2007

Pražská veverka 3.4. - 10.6.2007

Hollareum

XII. Trienále umělecké knižní vazby 9.2. - 6.5.2007

NM – Historické oddělení – národopisné oddělení – Musaion

Jan Kutálek – 100 let 15.3. - 29.7.2007

NM – Historické oddělení – Lobkovický palác

Poklady Boskovicka 6.4. - 17.6.2007

NM - České muzeum hudby

ORBIS PICTUS 14.3. - 30.4.2007

NM - České muzeum hudby - Muzeum Bedřicha Smetany

Muzeum Bedřicha Smetany 1926–2006 do 31.12.2007

NM - České muzeum hudby - Muzeum Antonína Dvořáka,

Praha 2

75 let Společnosti Antonína Dvořáka do 15.4.2007

NM - Náprstkovo muzeum asijských, afrických

a amerických kultur

Komunální politik Vojta Náprstek do 31.5.2007

Tradiční řemesla Magrebu do 1.4.2007

<i>Mizející Jemen: fotografie 1995–2006</i>	10.1. - 11.3.2007	<i>110 let přeštické organizace včelařů</i>	18.4. - 3.6.2007
<i>Josefa Náprstková a její korespondence</i>	22.2. - 26.8.2007	<i>Karel Štych, Zuzana Prohýšková: Obrazy</i>	18.4. - 3.6.2007
<i>Moc fetišů</i>	28.2. - do května 2007	Příbor	
Národní zemědělské muzeum, Praha 7		Muzeum a pamětní síň S. Freuda	
<i>A ta kráva mléko dává</i>	1.2. - 1.4.2007	<i>Studentské inspirace II.</i>	13.2. - 25.3.2007
<i>Šumava – tajemství, nostalgie, příběhy</i>	2.3. - 17.11.2007	<i>Významné osobnosti české vědy a techniky</i>	1.3. - 13.5.2007
Památník národního písemnictví		<i>Marius Kotrba, René Habl: Obrazy, sochy</i>	3.4. - 31.7.2007
<i>Nejkrásnější česká kniha 2006</i>	25.4. - 20.5.2007	Příbram	
Letohrádek Hvězda, Praha 6		Hornické muzeum Příbram	
<i>Od salonu přes kavárnu k hospodě – historie pražského literárního života</i>	5.4. - 28.10.2007	Březové Hory	
Pedagogické muzeum Jana Amose Komenského		<i>Velikonoce v Hornickém domku</i>	26.3. - 9.4.2007
<i>Labyrint světa a ráj srdce J. A. Komenského očima současných italských umělců a studentů</i>	do 22.4.2007	<i>cáchozna dolu Vojtěch</i>	
Poštovní muzeum		<i>Zelená krása mechorostů aneb Jak se státi bryologem</i>	1.4. - 31.5.2007
<i>Karel Zeman: Známky, medaile, grafika</i>	28.2. - 22.4.2007	Přibyslav	
Správa Pražského hradu		Kulturní zařízení města Přibyslav, p. o.	
<i>Krása vojenského řemesla aneb To nejlepší ze sbírek VHÚ Praha</i>	16.2. - 24.6.2007	<i>Tutanchamonova hrobka vypovídá</i>	březen 2007
císařská konírna		Rajhrad	
<i>Bohuslav Hasištejský z Lobkovic / Unikáty svatovítského pokladu</i>	28.2. - 1.7.2007	Památník písemnictví na Moravě	
Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze		<i>Nakladatelství Doplněk</i>	3.3. - 25.3.2007
<i>Japonský plakát dnes</i>	15.3. - 6.5.2007	<i>Knížní vazby FVUT Brno</i>	4.4. - 15.4.2007
Galerie Josefa Sudka		Rakovník	
<i>Drahomír Josef Růžička: Amerika</i>	25.1. - 22.4.2007	Muzeum T. G. M. Rakovník	
Židovské muzeum v Praze		<i>Jan Maleček: Fotografie</i>	6.2. - 25.3.2007
<i>Příběh rodiny Kolbenovy</i>	14.2. - 15.4.2007	<i>Amfora – X. rakovnický fotosalon</i>	8.2. - 18.3.2007
Vojenský historický ústav Praha, Praha 3		<i>Šaty dělal pračlověka</i>	28.2. - 1.4.2007
Armádní muzeum VHÚ Praha		Rokycany	
<i>Armádní generál Ing. Alois Eliáš – Příběh vlastence</i>	od 17.11.2006	Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech	
Mihulka, Pražský hrad		<i>40 let rokycanského tanečního souboru Rokytka</i>	15.2. - 11.3.2007
<i>Historické modely děl</i>	od 4.12.2006	<i>Tajemný svět řas</i>	27.3. - 27.5.2007
Prachatice		<i>Velikonoce v muzeu</i>	7.4.2007
Muzeum loutky a cirkusu		Roudnice nad Labem	
<i>Pohlednice z karbonického pralesa</i>	6.3. - 17.6.2007	Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem	
Prachatické muzeum		<i>Průzračný svět</i>	1.2. - 25.3.2007
<i>Městské cechy na jihu Čech</i>	1.3. - 9.4.2007	<i>Světlo a stín</i>	29.3. - 20.5.2007
<i>Kola a cyklistika</i>	19.4. - 10.6.2007	Podřipské muzeum	
Prostějov		<i>Dějiny pošty na Roudnicku</i>	leden-březen 2007
Muzeum Prostějovska v Prostějově, p. o.		Roztoky u Prahy	
<i>Pod obrovou nohou: pověsti z Otaslavic</i>	1.2. - 15.4.2007	Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy	
<i>O proutí a košíkách</i>	8.2. - 15.4.2007	<i>Sbírání Ivy Hüttnerové</i>	do 18.3.2007
<i>Merkur: hračky malých a velkých</i>	8.2. - 15.4.2007	<i>Proměny středočeského venkova II. – akvarely B. Poláka</i>	9.2. - 22.4.2007
<i>Monika Fryčová, Eva Isleifsdottir: HALLO ú</i>	8.3. - 22.4.2007	<i>Zvířata uprostřed velkoměsta</i>	4.4. - 30.9.2007
<i>Chráněná území Prostějovska</i>	19.4. - 27.5.2007	<i>Česká auta – hračky a modely</i>	17.4. - 19.8.2007
<i>M. Kubeš: Obrazy</i>	19.4. - 27.5.2007	Rýmařov	
Špalíček		Městské muzeum v Rýmařově	
<i>O proutí a košíkách II</i>	8.2. - 15.4.2007	Galerie Octopus	
<i>Vojenské hudební nástroje</i>	19.4. - 27.5.2007	<i>Pavel Surma: Malba</i>	3.3. - 25.3.2007
Předklášteří		<i>Pavel Zajíček: Malba</i>	7.4. - 29.4.2007
Podhorácké muzeum		Sedlčany	
<i>Setkávání s minulostí</i>	11.2. - 25.3.2007	Městské muzeum Sedlčany	
<i>Květiny bílé po cestě...</i>	4.3. - 20.5.2007	<i>Týnčanský kras – tajemství podzemí</i>	11.1. - 23.3.2007
<i>Svatební kytice – květinová výstava</i>	6.4. - 15.4.2007	<i>Velikonoční výstava</i>	27.3. - 13.4.2007
Prerov nad Labem		<i>Kamýk pod Vltavou</i>	19.4. - 8.6.2007
Polabské národopisné muzeum		Slaný	
<i>Jaro na vsi</i>	21.3. - 13.5.2007	Vlastivědné muzeum ve Slaném	
Přeštice		<i>Osud židovské rodiny ve 20. století</i>	15.2. - 22.4.2007
Dům historie Přešticka		<i>Kralupská výtvarná skupina J</i>	17.2. - 25.3.2007
<i>Celebrity v rámech</i>	10.2. - 5.4.2007	Slavkov u Brna	
<i>Káva, kafe, culifinda</i>	10.2. - 9.4.2007	Historické muzeum ve Slavkově u Brna	
<i>Velikonoce 2007</i>	8.4. - 9.4.2007	<i>Modely a fotografie Klubu železničních modelářů</i>	1.4. - 31.8.2007
		<i>Grafiky J. Boudy s železniční tematikou</i>	1.4. - 31.8.2007

- Cestička do školy – 100 let ZŠ Komenského*
1.4. - 31.8.2007
- Vladimír Jiránek: Bob a Bobek na cestě kolem světa*
1.4. - 31.5.2007
- Soběslav**
Blatské muzeum v Soběslavi
Mezinárodní výstava dětských výtvarných prací patchwork
24.4. - 12.5.2007
- Strakonice**
Muzeum středního Pootaví
Velikonoční tajemství v lidovém umění a obřadnosti
17.3. - 9.4.2007
- Strážnice**
Městské muzeum
Velikonoční výstava kraslic
11.3. - 13.4.2007
Jede, jede mašinka – 120 let trati do Veselí nad Moravou a Sudoměřic
22.4. - 26.8.2007
- Svitavy**
Městské muzeum a galerie
Ateliér AVU Milana Knížáka
9.2. - 25.3.2007
Lego – hračka i hobby
17.2. - 18.5.2007
V.M.Kolářný: Obrazy, grafika; Z. Macháček: Sochy
31.3. - 6.5.2007
- Šenov**
Knihovna a Šenovské muzeum
Kalendáře
1.2. - 30.3.2007
Ludvík Kroček: Obrazy
4.4. - 4.5.2007
- Šlapanice**
Muzeum ve Šlapanicích
Dálnice do pravěku
23.2. - 27.5.2007
Svět rostlin
23.2. - 27.5.2007
- Šumice**
Muzeum Šumice
Velikonoční výstava
duben-květen 2007
- Šumperk**
Vlastivědné muzeum v Šumperku, p. o.
Nová stálá expozice: Galerie Šumperska – expozice Současného výtvarného umění Šumperska (1.2.2007)
Tajemství jeskyní
16.2. - 31.3.2007
Hody, hody, doprovody
do 12.4.2007
Kouzelný svět hraček
15.3. - 7.5.2007
Sága moravských Přemyslovců
22.3. - 15.6.2007
- Tábor**
Husitské muzeum v Táboře
Současná architektura jižních Čech
10.4. - 22.4.2007
Galerie AD 1551
duben 2007
Velikonoce
duben 2007
- Muzeum fotografie Šechtl a Voseček**
František Krátký: Světelné obrazy z Itálie 1897
5.3.- do června 2007
- Teplice**
Regionální muzeum v Teplicích, p. o.
Podmořský svět Marty Balzarové
1.2. - 15.3.2007
Oběti komunistické moci v severočeském pohraničí v letech 1945-1946
19.2. - 11.3.2007
Irena Štyrandová: Čím je mi papír
22.3. - 22.4.2007
Výstava prací ZUŠ Teplice
27.3. - 15.4.2007
- Terezín**
Památník Terezín
Malá pevnost
Josef Vajce: Sochy
1.3. - 31.7.2007
Jiří Voves: Obrazy
5.4. - 10.7.2007
Muzeum ghetta
Jana Dubová: Akvarely
8.3. - 5.7.2007
- Třebechovice pod Orebem**
Třebechovické muzeum betlému
Slyšte, slyšte, pastuškové...
do 31.10.2007
Dům s pečovatelskou službou
Vzpomínky na Staré Třebechovice
od 1.12.2006
- Trutnov**
Galerie města Trutnova
Ze sbírek galerie – k 10. výročí
28.2. - 18.4.2007
Muzeum Podkrkonoší
Velikonoce – slavnosti jara
23.2. - 15.4.2007
- Třebíč**
Muzeum Vysočiny Třebíč, p. o.
Viktor Nikodem (1885–1958)
18.1. - 25.3.2007
Jiří Uhlíř: Zlomky světa v obrazech
25.1. - 25.3.2007
Tajemství školního kabinetu
15.2. - 13.5.2007
Jiří Dvořák (1891–1977): Obrazy
8.3. - 10.6.2007
Společnost výtvarných umělců Vysočiny
5.4. - 15.5.2007
- Třinec**
Muzeum Třineckých železáren, a.s. a města
Třinec
Tajemství skla
9.2. - 22.4.2007
Od plamínku k žárovce
9.2. - 22.4.2007
Galerie Na schodech
Marie Horáková: Obrazy, plastiky
9.2. - 22.4.2007
- Turnov**
Muzeum Českého ráje v Turnově, p. o.
Umělci Euroregionu Nisa
1.2. - 11.3.2007
Jan Vybíral: Dřevořezby; David Szalay: Kovové plastiky
22.2. - 25.3.2007
Vladimír Věla: Diplomová práce AVU
24.3. - 29.4.2007
Josef Drahoňovský a jeho žáci
29.3. - 10.6.2007
Když ke knihám přijde doktor
19.4. - 15.5.2007
- Týn nad Vltavou**
Hrad Helfštýn
Výstava kraslic
31.3. - 22.4. 2007
- Týn nad Vltavou**
Městské muzeum
Jiří Nekola: Dřevěné sochy
březen-duben 2007
Josef Hapatyka: Fotografie
březen-duben 2007
- Uherské Hradiště**
Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, p. o.
Jehla, příze, pokličky, hračky každé babičky
8.3. - 20.5.2007
Výsledky kurzu pletení z proutí a kukuřičného šustí
29.3. - 29.4.2007
Lidoví malíři rodu Hánů z Blatnice
29.3. - 24.6.2007
Galerie Slováckého muzea
Antonín Kroča: Obrazy; Antonín Kroča jun.: Sochy
8.2. - 15.4.2007
Michal Bauer, Zdeněk Macháček, David Medek, Tomáš Medek: 4x struktury
8.2. - 15.4.2007
- Uherský Brod**
Muzeum J. A. Komenského
Pananky 1890–1980
9.2. - 15.4.2007
Létající drahokamy – kolibříci
2.3. - 29.4.2007
- Úpice**
Městské muzeum a galerie Julie W. Mezerové
Foto Jestřebích hor
22.2. - 18.3.2007
Velikonoční výstava
27.3. - 9.4.2007
Podzim, léto, podzim, zima – celý rok je u nás prima
17.4. - 16.5.2007
- Ústí nad Orlicí**
Městské muzeum
ZŠ Bř Čapků
Návrat do školy
20.2. - 31.3.2007
Po světě se známými oustáky
5.4. - 30.6.2007

Varnsdorf

Oblastní muzeum Děčín, p. o. – pobočka

Varnsdorf

Fotorok 2006 15.1. - 15.3.2007

Příběh větrného mlýnu na Světlíku 20.3. - 30.6.2007

Veselí nad Lužnicí

Blatské muzeum ve Veselí nad Lužnicí

Výstava výrobků učňů ze Soběslavi, Bechyně a Českého Krumlova duben 2007

Vlašim

Muzeum Podblanicka

Robert Pleskač: Sny i realita 1.3. - 25.3.2007

Jiří Hejzlar: Romance z přírody 29.3. - 22.4.2007

Vodňany

Městské muzeum a galerie

Zkrocení vlasů - účesy a fotografie pro kalendář 2007 18.2. - 11.3.2007

Colin Rose: Obrazy 18.3. - 15.4.2007

100 let Dvořákovy tiskárny ve Vodňanech 18.3. - 15.4.2007

Marie Brožová: Obhajoba pastelky 22.4. - 20.5.2007

Vojna u Příbrami

Hornické muzeum Příbram – pobočka Památník

Vojna

Příběhy bezpráví do 24.6.2007

Vrchlabí

Správa KRNP, Krkonošské muzeum

Augustiniánský klášter

Krkonoše v zrcadle severu 2.3. - 20.5.2007

Češi a polární výzkum 2.3. - 13.5.2007

Tři historické domy

Jiří Vavřina: Obrazy 23.1. - 11.3.2007

Anna Rusová: Kraslice 15.3. - 24.6.2007

Vysoké Mýto

Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě

Pan spisovatel Bohumil Hrabal 25.2. - 8.4.2007

Tibet 27.2. - 11.3.2007

Alois Vojtěch Šembera – nejvýznamnější vysokomýtský rodák 17.3. - 8.4.2007

Vysoké nad Jizerou

Vlastivědné muzeum pro Vysoké nad Jizerou

a okolí

Minerály Afriky a výtvarné práce žáků vysoké pobočky

ZUŠ Semily 3.2. - 8.4.2007

František Pešán: Loutky, Jiří Pešán: Koláže do 30.3.2007

Virtuální sklo Hany Procházkové 31.3. - 3.6.2007

Zábřeh

Vlastivědné muzeum

Kouzelný svět hraček do 7.3.2007

Rostislav Berka – Sic transit gloria mundi 17.3. - 2.6.2007

Zbiroh

Městské vlastivědné muzeum

Se Zbirožáky do světa 20.2. - 23.3.2007

Velikonoční výstava 25.3. - 2.4.2007

Obrazy Karla Karasa a dřevěné plastiky Pavla Peška

5.4. - 6.5.2007

Zlín

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, p. o.

Pavel Bezděčka: Fotografie 11.1. - 22.4.2007

Krasohled: volný čas dětí v 1. pol.20.st. 18.1. - 13.5.2007

Expedice Titicaca.cz 2004 19.1. - 18.3.2007

Brumovský hrad v proměnách staletí 25.1. - 3.6.2007

Znojmo

Jihomoravské muzeum ve Znojmě, p. o.

Velikonoce 2007 28.3. - 10.4.2007

Archeologie v kanálech 29.3. - 3.6.2007

Dům umění

Mona Lisa 2006 – čeští a slovenští současní umělci

15.2. - 31.3.2007

Pestré mosty – charita Retz a Znojmo 5.4. - 2.5.2007

Znojenské zaniklé časy 13.4. - 2.6.2007

Zubrnice

Muzeum lidové architektury

Velikonoce 31.3. - 1.4.2007

Žacléř

Městské muzeum Žacléř

Žacléřsko na historických pohlednicích do 31.3.2007

Žatec

Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci

Předolympijský Peking 28.1. - 15.3.2007

Žatecký fotoklub 4.2. - 11.3.2007

Panovníci českých zemí Jarmily Haldové

11.2. - 22.4.2007

Fotografie Martiny Pastorové: Anglie a Skotsko

25.3. - 30.5.2007

Historie národní házené v Žatci 8.4. - 13.5.2007

Ždánice

Městské Vrbasovo muzeum

Výstava prací klientů ÚSP Kyjov 1.4. - 3.5.2007

Malovaná keramika Marie Otradovcové 1.4. - 31.10.2007

Železný Brod

Městské muzeum v Železném Brodě

Velikonoční jarmark na Bělišti 30.3. - 1.4.2007

Žirovnice

Městské muzeum

Velikonoce na zámku 8.4.2007

kého materiálu. Celá expozice je doplněna třetím celkem Data a události 1800–2000.

Po většinu času klidně 19. století, kdy většina středoevropských měst prožívala boření hradeb, výstavbu moderních městských čtvrtí a obecně prospěšných budov jako bylo nádraží, divadlo, školy, průmyslové podniky, a nejinak tomu bylo v Chebu. Zde návštěvník uvidí množství obrazové a fotografické dokumentace k těmto obrovským činům doby. Ikonografie poklidného 19. století, ale zároveň velmi stavebně aktivního, je kombinována

s inscenovanými interiéry jako je chebská restaurace či houslařská dílna. Nechybí ani ukázka secesního nábytku jako stylu bydlení na přelomu 19. a 20. století.

Expozice poprvé souborně prezentuje obtížné období 20. století, ve kterém se právě na Chebsku promítají všechny osudové peripetie českého státu od počátku národnostních třenic na přelomu 19. a 20. století přes zánik habsburské monarchie, ostrý českoněmecký střet na konci 1. republiky, tragédie 2. světové války, odsun německého obyvatelstva. V mnohém devastující socialistický experiment až po současnou snahu o vyústění obtížného vývoje do perspektivy v rámci celoevropské integrace.

Zvláště přínosná je prezentace tragických následků 2. světové války a socialistické éry ve městě i v oblasti, v nichž došlo k téměř úplné výměně obyvatelstva a které žily dlouhá desetiletí v dusivém stínu železné opony. Právě taková otevřená a nezastřená prezentace těchto následků ve vzorovém území Chebska může přispět k vyrovnání se s minulostí, která dodnes zatěžuje mnohé stránky našeho současného života. Pohled na zničené a zdevastované památky může oslovit více než množství popisů a dat, být sebeofesnějších a sebetragičtějších. Příklady současné obnovy a v některých případech doslova zmrtvýchvstání těchto

památek zase vlévají naději a optimističtější výhled do budoucnosti. Zde se jedná především o církevní památky.

Expozice zaplňuje bílé místo dosud málo prezentovaných novějších regionálních dějin a splácí tak dluh ve vztahu k nedávné minulosti.

Celá expozice je doplněna i o multimediální prvky, dětské koutky a hernu. Chtěli bychom do nové expozice přilákat co nejvíce chebských základních, ale i středních škol, abychom mohli společně s pedagogy realizovat výuku dějepisu přímo v prostředí, které je naplněné

informacemi o městě a regionu, snaží se inscenovanými scénériemi vytvořit atmosféru dané doby. Znalost místních dějin často pokulhává nebo není v paralelním propojení se znalostí dějin obecních. Proto se domníváme a chtěli bychom, aby chebská školní mládež měla možnost toto znalostní propojení realizovat v našem muzeu.

Realizace expozice trvala 6 měsíců, stála cca 800 000 Kč, poměrná část 42 % byla hrazena z prostředků dispozičního fondu INTERREG III A, 300 000 Kč poskytl Česko-německý fond budoucnosti. Partnerem projektu v rámci přeshraniční spolupráce je Muzeum Smrčín ve Wunsiedlu. Autorem libreta je Mgr. Zbyněk Černý, autorem scénáře PhDr. Jaromír Boháč a Mgr. Zbyněk Černý ve spolupráci s týmem ve složení PhDr. Eva Dittertová, PhDr. Iva Votroubková, PhDr. Tomáš Dostál, Mgr. Karel Halla. Realizaci provedli zaměstnanci muzea společně s mnoha chebskými dodavateli a subdodavateli. Za odbornou spolupráci patří poděkování vedení Ústavu soudobých dějin Akademie věd ČR.

V nejbližším možném období bychom chtěli vydat průvodce expozicí. Hlavní texty jsou přeloženy do německého a anglického jazyka. Popisky jsou česky a německy.

Eva Dittertová

Výstavy v zahraničí

Výstavy s ohlédnutím do minulosti v Přírodovědeckém muzeu SNM v Bratislavě

Navštívil jsem o prázdninách Bratislavu a shlédl tři výstavy v Přírodovědeckém muzeu SNM bez jakéhokoliv záměru o nich psát. Hovořil jsem o nich s řadou kolegů a z našich rozhovorů vyplynulo, že by stálo za to o nich krátce informovat odbornou muzeologickou veřejnost.

Od května do 15.10. 2006 probíhala v hlavní budově Slovenského národního múzea na Vajanského nábřeží dvojjvýstava „**Stracený svět mamutů – mamuty na Slovensku**“. Výstava je zdařilým dílem, na kterém se podepsaly tři scénářistky, paleontoložka Dr. A. Ďurišová, která je rovněž kurátorem výstavy, prehistorička Dr. L. Kaminská a paleoantropoložka Dr. A. Šeřčáková. Architektonicko-výtvarné řešení a realizace výstavy byla svěřena D&D Studiu, které odvedlo velmi dobrou práci.

Při vstupu do výstavních prostor vítá návštěvníka rekonstrukce hlavy mamuta, který je středem pozornosti, jak již název výstav říká. Tento obr mezi suchozemskými savci,

skutečný král poslední doby ledové, žil před zhruba 80 až 10 tisíci lety. Byl pro tehdejšího člověka zdrojem potravy i surovin. Přímým způsobem oslovuje i člověka dneška, jednak v podobě nálezů jeho kostry či celých exemplářů ve věčně zmrzlé půdě Sibíře, jednak i v podobě archeologických artefaktů, z nichž některé patří mezi doklady prvotního umění. Žádná z těchto stránek není ve výstavě opominuta. Dozvíme se i o etymologii slova mamut a celé řadě jiných zajímavostí.

Dvojjvýstava je členěna do čtyř částí. Vstupní část je věnována nejslavnějším nálezům mamutů a vyváženým poměrem prostorových exponátů a fotografií je návštěvník ihned vtažen do tématu. Druhou část představuje jeskyně, která je spojkou s hlavní částí expozice. Představuje svět prehistorického člověka a jeho vztah k mamutům. Nepříliš světla odpovídající iluzi jeskyně brání orientaci a zatlačuje do pozadí vystavené předměty a sošky venuší. Nutí postoupit rychle k jádru expozice. Tím je část věnovaná taxonomii chobotnatců. Dominantu tvoří velmi vkusně provedený

„fylogenetický strom“, vysvětlující příbuznost mamuta s jinými chobotnatci třetihor a čtvrtohor, ale i s současnými slony a damany. Zpracování tohoto námětu je provedeno na vysoké profesionální úrovni a mohlo by být ozdobou nejedné trvalé expozice. Poznatky o rozšíření a životním prostředí chobotnatců doplňuje i audiovizuální program na počítači.

Poslední část dvojevýstavy zavede návštěvníka na Slovensko před několika desítkami tisíc let a mohla by být samostatnou expozicí. Středobodem je rekonstrukce mamuta srstnatého, umožňující srovnání s rozměry člověka a na pozadí jedné stěny výstavního prostoru je velkorozměrný obraz, znázorňující životní prostředí a současníky mamutů, kterými jsou představitelé vyhynulé megafauny jako je jeskynní medvěd, jelen megaceros a nosorožec srstnatý. Ve vitrínách po obvodu sálu jsou umístěny nejvýznamnější slovenské nálezy pozůstatků mamutů. I když jsou v závěru nastíněny hypotézy, které se týkají příčin vyhynutí megafauny a mamutů poslední ledové doby, úvahy o jejich znovuoživení na základě DNK tkání uchovaných v permafrostu jsou

pouhým přáním a nutno je zařadit do oblasti snů. Aktuální expozice provedená moderním způsobem stojí jistě za návštěvou.

Vhodným doplňkem dvojevýstavy o mamutech je třetí výstava, věnovaná obrazům a nazvaná „Zdeněk Burian – majster palety dávných svetov“. Výstavu připravilo Moravské zemské muzeum ve spolupráci s Přírodovědným muzeem SNM. Krása Burianových obrazů skutečně vhodným způsobem dokresluje rámec prostředí, ve kterém chobotnatci a mamuti žili, a připomíná i tělesný vzhled a aktivity jejich lidských současníků. Škoda jen, že výběr asi padesátky obrazů nebyl více zaměřen právě na chobotnatce a jejich současníky, a více doplňku předchozí výstavy byla rozmělněna i jinými obrazy z období, kdy savcům, potažmo mamutům a člověku tento svět nepatřil. Takové obrazy jsme měli možnost shlédnout při nedávných výstavách malíře v Praze a Brně.

Jaroslav Brůžek
Katedra antropologie ZČU Plzeň

Pozvánky na výstavy

Umění restaurovat umění

Práce restaurátorského oddělení Moravské galerie v Brně v letech 1996–2006

Uměleckoprůmyslové muzeum Moravská galerie v Brně

1. prosince 2006 – 18. března 2007

Poškozený umělecký předmět, postupy práce restaurátora a krása zachráněného díla. Tato dějová linie tvoří hlavní osu výstavy Umění restaurovat umění, která je pro Moravskou galerii v Brně jedním z nejdůležitějších výstavních projektů letošního roku. Současně je dílčím výstupem grantového úkolu Průzkum technik a materiálů malby, plastiky a užitého umění ze sbírek Moravské galerie v Brně uděleného Ministerstvem kultury ČR.

Výstava představuje veřejnosti práci restaurátorského oddělení MG v letech 1996–2006. Toto oddělení není jen interním pracovištěm řešícím potřeby instituce, ale slouží také v rámci regionu Moravy jako **odborné konzultační centrum** pro technologie konzervátorských a restaurátorských prací a zákroků. Projekt se snaží prezentovat široké spektrum problémů, které restaurátorské pracoviště řeší. Na prvním místě je různorodost materiálů a technik, jimiž se odborníci zabývají, dalším tématem je rozsah práce, druh a způsob zákroku restaurátora včetně nutnosti zásahu v akutních případech. „Obraz protřesený nešťastnou shodou okolností dva dny před vernisáží je z těch příznivějších ve srovnání s nutností urychleně řešit následky havárií značného rozsahu, které zákonitě vznikají v nejméně vhodný čas. Patří k nim vyplavení detašovaného depozitáře těsně před Vánoci 2002, jehož následky vyjádřené sedmicifernou finanční částkou absorbovaly na další léta pracovní kapacitu několika restaurátorů nábytku,“ řekl vedoucí restaurátorského oddělení MG a jeden ze dvou autorů výstavy Igor Fogaš.

Jedinečnost výstavy spočívá v tom, že se **nezaměřuje pouze na ukázkou zrestaurovaných předmětů, ale také prezentuje cestu, která k výsledné podobě vede**. Zásadou je proto vždy představit jednotlivé exponáty a prostřednictvím fotografií a další dokumentace (například snímky v UV nebo IR záření a rentgenogramy) přiblížit průběh restaurování. Pro větší názornost jsou také některá díla záměrně prezentována v různých fázích práce. Návštěvník tak

bude mít možnost být, i když jen teoreticky, účasten procesu, kterým muselo dílo projít, aby bylo zachováno pro budoucí generace. Bude se také moci seznámit s technikami komplexních či dílčích zákroků, s typologií možných poškození, zaznamenat význam souvisejících vědních disciplín.

Výstavní kolekce obsahuje padesátku uměleckých děl z oblasti volného i užitého umění v časovém rozpětí **od 15. do 20. století**. Při výběru exponátů vycházeli autoři projek-

tu z oborového zastoupení, které restaurátorské oddělení MG pokrývá. Jsou to obory restaurování malby a polychromované plastiky, nábytku, keramiky, porcelánu a konzervace papíru. V ostatních oblastech (restaurování fotografií, textilu, kovů a rámu) spolupracuje MG s externisty, a proto na výstavě nejsou zastoupeny.

Nezvyklým exponátem výstavy doslova „in situ“ (na místě) je **přednáškový sál**, jehož nástěnná malba je také součástí výstavy. Na jejím odkrývání a čištění pracovalo restaurátorské oddělení Moravské galerie v Brně v roce 1997, zpřístupněna očím veřejnosti byla v celé kráse v souvislosti s dokončením rekonstrukce budovy Uměleckoprůmyslového muzea v roce 2001. Pro svou jedinečnost a výjimečnost si zveřejnění rozhodně zaslouží. Videoprojekce přímo na místě vycházející z archivních fotografií pak návštěvníkům umožní srovnat stávající vzhled se stavem v době, kdy sál sloužil jako provizorní depozitář, i s průběhem jeho znovuzrození.

Problematiku restaurátorského průzkumu návštěvníkům přiblíží část, která prezentuje metody a možnosti moderního vědeckého průzkumu děl a nutnost úzké mezioborové i mezinárodní spolupráce. V rozmezí let 1996 až 2006 provedli restaurátoři Moravské galerie v Brně průzkumy rozsáhlého souboru předmětů v rámci výzkumných a prezentačních projektů ve spolupráci s Akademií věd České republiky, Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze, Vysokým učením technickým v Brně a s Akademickou labora-

toří materiálového průzkumu malířských děl (ALMA). MG také spolupracuje s řadou významných zahraničních institucí, v poslední době například s universitou v Perugii, Ústavem aplikované optiky ve Florencii či Gettyho centrem v Los Angeles.

Restaurátorský průzkum předcházející vlastnímu zákroku přináší často překvapivé výsledky. „Zajímavým zjištěním například bylo, že František Vavřínek Korompay při hledání nejlepší kompozice jednoduše otočil již namalovaný obraz vzhůru nohama a přemaloval ho novou variantou. K příznivým odhalením patří nález signatur, které byly dosud skryty běžnému pohledu na modelu oltáře, nebo určení rozsahu novodobých doplňků renesančního lisu. Ty jsou dokonce stylově přesvědčivější než samotný originál. Příkladem méně šťastného výsledku je fakt, že samotná technologie, kterou autor uplatnil, vede ve svém důsledku ke zkáze díla. Tak je tomu v případě olejomalby Josefa Zitterera, jejíž částečné zprůhlednění je nevratné a časem zcela změni výtvarnou podobu obrazu,“ uvedla kurátorka výstavy Kateřina Svobodová.

Jak by se rozhodně při restaurování postupovat nemělo, představí celek nazvaný **Nevratné ztráty**. Ten je věnován smutným výsledkům zákroků samozvaných „restaurátorů“ či neodstranitelným následkům laické samoobsluhy.

Záměrem výstavy je připomenout a zdůraznit základní zásadu tohoto náročného a vysoce kvalifikovaného oboru: každý kdo přistupuje k uměleckému dílu obrazně řečeno se skalpelem v ruce, musí respektovat jeho uměleckou i technickou původnost a vyhnout se postupům vedoucím k nevratným změnám originálu. Zatímco v dřívějších dobách restaurátor bezstarostně pracoval s doplňky, přemalbami, zmenšoval či zvětšoval formát, případně používal látky, které časem negativně ovlivnily ošetřené dílo, a navíc své postupy úzkostlivě tajil, je moderní přístup zcela opačný. Je možno ho shrnout do tří základních principů, které by měly být dodrženy: především je to princip vratnosti procesů zpracování – veškeré zákroky by měly být i po dlouhé době snadno odstranitelné, a to bez poškození originálu. Podle druhého principu je třeba v případě degradovaných částí díla dát přednost konzervaci před rekonstrukcí, pokud je to možné. A do třetice: důsledky stárnutí původních materiálů, např. patina, by normálně neměly být odstraňovány nebo

zastírány. Další všeobecně uznávanou zásadou je povinnost veškerá ošetření a postupy podrobně zdokumentovat.

Restaurátorství v sobě spojuje řadu profesí často dosti odlišného zaměření. Základním předpokladem je výtvarné citění, kterého je potřeba právě při řešení nejednoduchých otázek zachování výtvarné integrity uměleckého díla. Dále je restaurátor chemikem a fyzikem – tyto vědy jsou nezbytným základem znalosti technologie konzervace, složení používaných látek, chemikálií a materiálů. Je také historikem – aby mohl zvolit správnou metodu, musí znát nejen veškeré konzervační a restaurátorské postupy, ale i historický vývoj malířských a dalších uměleckých technik. Restaurátor musí být i řemeslníkem, který ovládá potřebné pomocné úkony – ať už je vykonává sám, nebo koriguje práci případného pomocníka. V neposlední řadě je výzkumným pracovníkem ovládajícím metody fyzikálního průzkumu i schopným odebrat z díla vzorky pro chemickou analýzu v laboratoři a její výsledky interpretovat a využít pro svou práci.

Velké množství předmětů zrestaurovaných v dílnách MG je umístěno také ve všech třech stálých expozicích Moravské galerie v Brně. Zájem zhlédnout také tato díla a možnost je vnímat v jiných souvislostech, novými očima, se MG rozhodla podpořit **50% slevou ze vstupného do všech svých stálých expozic** pro každého, kdo u pokladny předloží vstupenku na výstavu Umění restaurovat umění.

Doplněním výstavy jsou interaktivní dílny pořádané v dětském ateliéru, kde budou mít možnost děti i dospělí si prostřednictvím hry vyzkoušet vybrané restaurátorské techniky.

Moravská galerie v Brně vydala k výstavě **katalog**, jehož cenová dostupnost, a tedy i možnost stát se hodnotným vánočním dárkem, byla při jeho přípravě jedním ze zásadních požadavků. Katalog, který bude k dostání v knihkupectvích MG za **340 Kč**, obsahuje základní informace o všech vystavených dílech a rozšířený materiál o restaurátorských zásadách u dvanácti z nich. Odborníci i zájemci o problematiku restaurování z řad poučené veřejnosti ocení rovněž **DVD**, které obsahuje **informace v rozšířené podobě ke každému z 50 vystavených děl**. Kromě toho obsahuje DVD interaktivní 2D a 3D modely uměleckých předmětů, které přiblíží proměnu uměleckých děl v ruku restaurátora.

Kateřina Svobodová

S'oda pre tute?! Co to máš na sobě?!

Romské oděvy, šperky a interiérové doplňky od tradičních po současné

Muzeum romské kultury

27. října 2006 – 29. dubna 2007

„Co to máš na sobě?!“ nebo podobný dotaz plný údivu a překvapení ohledně volby našeho oblečení už nejspíš slyšel každý z nás. Ne vždy je takové zvolání spojené pouze s kladným hodnocením zvolené módní kombinace a toho, jak nám sluší. Dvojnásobnost tohoto výroku je téměř typická pro odívání Romů, které bývalo a stále často bývá předmětem jak pohrdání, tak obdivu.

Odívání Romů bylo dříve odsuzováno, zato dnes je i velmi oblíbenou inspirací. Současná móda zná dokonce tzv. gypsy style inspirující se volností, pestrobarevností a provokativností romských oděvů.

Výstava nazvaná příznačně **S'oda pre tute?! Co to máš na sobě?!** instalovaná ve výstavních prostorách Muzea romské kultury v Brně prezentuje oděvy a šperky Romů z České republiky i zahraničí.

Při vstupu do předsálí výstavy návštěvníka zajisté zaujmou oděvy nejbližších indických příbuzných Romů, k vidění je zde například ženský oděv polokočovného kmene Bandžárů z Indie a tradiční kostým tanečnice z domského kmene Kalbelija/Sapera z Indie, jehož příslušníci se od pradávna živí zvláštním řemeslem – krocením hadů.

V sále výstavy pak může veřejnost shlédnout tradiční oděv olašských romských žen, oděv rumunských Romek, jaký se dodnes nosí v oblasti Fagaraš – Brašov, nebo současný pánský oblek ze skupiny slovenských Romů. Prezentovány jsou i součásti a doplňky oděvu tzv. vajdy, tradičního představitel romské komunity, dokládající jeho postavení a vážnost.

Mezi nejzajímavější exponáty patří oděv finských romských žen skupiny Kale. Skládá se z bohatě řasené černé sametové sukne o neuvěřitelné hmotnosti zhruba patnácti kilogramů a halenky s dlouhými rukávy z průsvitného materiálu, zdobené flitry a krajkami.

Podstatná část expozice je věnovaná šperkům. Zde vyniknou především unikáty ze sbírek MRK – šperky olašských Romů, mimo jiné zlatý masivní mužský náramek nebo zlaté mincové náušnice. Zajímavými exponáty jsou i ručně navlékané korálky (mirikle). Mezi šperky lze řadit i současnou bižuterii ovlivněnou etnickými prvky nebo přímo vycházející z oblíbeného gypsy style.

Část výstavy je věnována i ručním pracím romských žen. Za pozornost stojí tzv. cikánské tkanice zhotovené na

„krosienkách“ (jednoduché destičky na principu stavu), které bývaly nedílnou součástí lidových oděvů. Romské ženy dodnes velmi rády vyšívají, zejména prostírání a nástěnné obrázky, nebo háčkují, například kabelky.

Výstava nezapomíná ani na návštěvníky, kteří by si chtěli nějaký oděv vyzkoušet. Oděvy inspirované romskou módou si zájemci mohou obléci v převlékacím koutku a na vlastní oči se přesvědčit, že sluší skutečně každému.

Helena Danielová

O hračkách a hraní

Moravské zemské muzeum – Dětské muzeum

8. listopadu 2006 – 31. března 2007

Hračky a hry jsou neodmyslitelnou součástí života dítěte a mnohé lidi hravost neopouští po celý život. Proto je tato tematika pro většinu z nás víc než zajímavá.

Dětské muzeum Moravského zemského muzea v Brně prostřednictvím nového výstavního projektu O hračkách, hrách a hraní, který je zpřístupněn veřejnosti ve výstavních prostorách Dietrichsteinského paláce, nabízí návštěvníkům velkou kolekci hraček od historických z 19. století až po soudobou produkci vybraných českých výrobců. Hračky jsou děleny do osmi tematických celků podle svého zaměření a didaktického postání směrem k dítěti.

V prvním sále čeká návštěvníky šest tematických celků. Kolekce plyšových, textilních a dřevěných hraček představuje hry rozvíjející cit a fantazii. Hry napodobivé zastupují hračky, které imitují činnosti dospělých, jako jsou kočárky s panenkami, nábytek, domácí i hospodářské nářadí a náčiní, dopravní prostředky atd. V oddíle her námětových a fantazijních je mimo jiné připraveno i dětské divadlo. Čtvrtým celkem jsou plechové a dřevěné mechanické hračky, které rozvíjejí motoriku a představivost. Konstruktivní hry představují

různé typy stavebnic a skládaček a hry kombinační pak především stolní hry a hlavolamy. Druhý sál potěší milovníky vláček velkou funkční vlakovou soupravou i souborem starých vláček. K dispozici zde bude i promítání dobového snímku o hrách a hračkách i několik návodů na téměř zapomenuté dětské hry. Poslední výstavní místnost třetího poschodí je věnována ukázkám specializovaných hraček a hraček vhodných i pro handicapované děti. Zde mohou získat rodiče postižených dětí i pedagogové inspiraci i informace. Celým podlažím prolínají tematické hrací boxy, kde si děti mohou mnohé vyzkoušet a pohrát si.

Sál Dětského muzea v přízemí je věnován pohybovým hrám. V něm je připravena velká herna pro neposedné děti i hravé dospělé.

Historické hračky zapůjčila řada moravských i českých muzeí a soukromých sběratelů, soudobé hračky pro výstavní účely i hry dětí pak do výstavy věnovalo několik renomovaných tuzemských firem. Zbývající část hraček k manipulaci pak byla vyrobena nebo zakoupena speciálně pro tuto akci.

Zdena Poláková

Armádní generál Ing. Alois Eliáš – Příběh vlastence

Vojenský historický ústav Praha - Armádní muzeum Žižkov

od 17. listopadu 2006

Od 17. listopadu mají příznivci vojenské historie a Armádního muzea Žižkov možnost navštívit výstavu s názvem „Armádní generál Ing. Alois Eliáš – Příběh vlastence“. Mají jedinečnou příležitost seznámit se s několika desítkami unikátních předmětů z Eliášovy pozůstalosti, a to ať již jde o vojenské uniformy, vyznamenání, zbraně, nebo o drobné, avšak nesmírně cenné osobní předměty.

Mezi vystavovanými předměty jsou i mnohé z těch, které dokumentují vzájemný vztah manželů Eliášových, ať již jde o jejich svatební oznámení a zlaté snubní prstýnky, nebo dřevěnou krabičku s namalovaným větrným mlýnem, kterou Alois Eliáš koupil za první světové války ve Francii a své snoubence ji daroval plnou čokoládových bonbónů.

Vedle chlebových šachových figurek zhotovených na Pankráci samotným Eliášem, představuje mimořádně cenný předmět i malé dřevěné pouzdro s doutníkem. Obvyčejným však jen zdánlivě. Onen doutník totiž paní Eliášová přinesla svému manželovi do pankrácké věznice 19. června 1942, tedy v den jeho popravu, a Alois Eliáš ho nevykouřil a své ženě ho vrátil. Zda se tak stalo proto, že na něj jen neměl chuť, anebo proto, že již věděl o připravované popravě, se

dnes můžeme jen dohadovat. Dalším podobným předmětem, který návštěvníci na výstavě uvidí, je urna, v níž po dlouhých čtyřiašedesát let odpočíval generálův popel, než byl v letošním roce důstojně uložen na Vítkově.

Vedle několika desítek předmětů, které generál Eliáš skutečně vlastnil, jsou na výstavě veřejnosti prezentována i dvě mimořádně zdařilá umělecká díla. Jde jednak o generálův portrét od malíře Rudolfa Brachtla a o bystu Aloise Eliáše sochaře Břetislava Bendy. Ta byla během zahájení výstavy slavnostně odhalena zástupcem náčelníka Generálního štábu AČR generálmajorem Ing. Františkem Hrabalem a synem akademického sochaře Břetislavem Bendou.

Vedle výše uvedených sbírkových předmětů výstavu doplňuje na osm desítek dobových fotografií, jež dokumentují životní osudy Aloise Eliáše a jeho manželky Jaroslavy, a to od dětství, až po jejich společné poslední spocinutí v Národním památníku na Vítkově. V této souvislosti jistě stojí za zmínku, že některé z těchto snímků dosud nebyly publikovány a veřejnost je tak bude mít možnost spatřit vůbec poprvé.

Natálie Poděbradská

Pavel Hušek ... estetika karoserí

Regionální muzeum v Kopřivnici, o.p.s. – Muzeum Fojtství

26. ledna – 22. dubna 2007

Tento automobilový designér, ilustrátor a publicista se narodil v prosinci 1937 v Praze. Letos oslaví své sedmdesátiny a jako dárek lze tedy považovat uspořádání výstavy na Fojtství – v Kopřivnici, ve městě proslaveném automobilkou Tatra, jejíž model T 603 patří mezi Huškovy oblíbené. „U aut

to musela být asi posedlost!! Začalo to prvním 'opravdovým' autem – touto šlapací aerovkou se stříbrnými koly.“

Talent malovat, později i kreslit pěstoval pudově nevědomky kreslením autíček pod lavicí ve škole, nejednou s trestními následky. Český automobilový průmysl mnoha

dnes téměř zapomenutých značek a jmen byl pro mladého automobilového nadšence lákavý, hospodářsko-politické okolnosti méně. Proto se po půl roce povinné vojenské základní služby pokusil emigrovat. Bezúspěšně. Byl lapen a odsouzen jako zrádce lidu. V plzeňské věznici Bory byl zařazen do „technického komanda“ – skupiny intelektuálů a také trochu strojních inženýrů a konstruktérů. Kreslil pořád.

Po propuštění na amnestii prezidenta A. Novotného skončil jako řidič oblíbené Tatry 603. Těžká havárie, kterou nezavinil, z něj učinila doživotního invalidu. Díky tomuto neštěstí a přimluvě jeho šéfové mohl roku 1967 na návštěvu do NSR, kde už zůstal. Přes kresby do německých a švýcarských novin se dostal k designéřské práci pro Ford a Audi.

Nakonec si v Ingolstadtu založil vlastní firmu Design Studio Pavel Hušek.

Po pádu komunistického režimu se i se svým Design Studiem vrátil do Československa, ale nedařilo se mu. Řada malých aktivit a zakázek jako AUTOKATALOG 1990-1991 RnDr. Mojžíra Stojana z Brna nebo JAWA CHOPPER 125 v odumírajícím vývoji Praha-Strašnice posilovala Huškovu vizi o nutnosti znovuzrození estetické průmyslovosti v Čechách. LIAZ 400 XENA a nástavby PONY FANTASY tuto naději potvrzovaly.

Dnes se jubilant Pavel Hušek ohlíží zpět a vzpomíná s pohnutím na lidi se jmény jako např. Josef Sodomka, Hans Ledwinka, Ferdinand Porsche a na jména firem TATRA, PRAGA, AERO, JAWA, WALTER a VIKOW.

Jan Ražnok

Novinky z e-světa

Muzeum hra versus museum game aneb do muzea trochu jinak

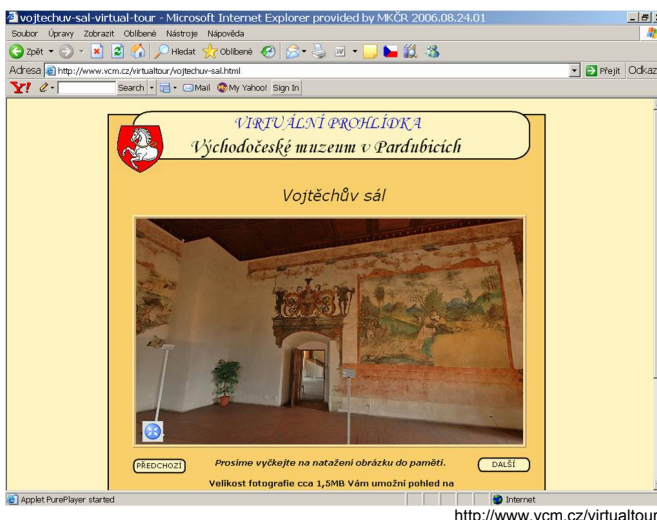
O významu internetu jako fenoménu dnešní doby toho již bylo napsáno nemálo a nemálo asi ještě bude. Analytici zjistili, že na podzim roku 2006 je v hyperprostoru umístěno více jak sto miliónů webových stránek přinášejících sta miliónům lidí informace, poučení a zábavu. A neustále vznikají další a další stránky. Firmy, instituce i soukromé osoby se předhánějí v nápaditosti a originalitě obsahu, grafiky i různých doplňků, aby návštěvník na jejich prezentaci vydržel déle, aby mu daná informace, reklama utkvěla v paměti. Aby si stránky zapamatoval a vracel se. Jako do dobré restaurace. Nebo dobrého muzea.

U nás prakticky není muzeum, které by nemělo svou webovou prezentaci. Tvář muzea na internetu se stala nedílnou součástí institucí s milionovými počty sbírkových předmětů, ale i těch, co jsou do počtu daleko skromnější. Každý z těchto webů je jako samo muzeum originální, zhotovený převážně profesionálem z podnětů, připomínek a materiálů dodaných muzejníky. Následně si již web žije „svým“ životem, průběžně doplňovaný aktuálními informacemi o výstavách, přednáškách, a to jak textových tak i fotografických.

Kromě těchto obligátních věcí se na některých webech začínají objevovat i „nepovinné“ prvky, o to cennější. Působivá je například virtuální prohlídka na webu Národního muzea v Praze, který prostřednictvím projektu s mezinárodní účastí „People for Europe“ dá návštěvníkovi „osahat“ mimo jiné např. kompas Joachima Barranda, jenž mu byl nápomocen v jeho cestě do hlubin utváření Země (můžete si přečíst i to co je vyryto na spodní straně pouzdra); staroasyrské hlíněné tabulky z 18. století př.n.l., pečeť Karla IV., a spoustu dalších vzácných sbírkových předmětů. Určitě si nenecháte ujít nahlédnutí do pracovny Františka Palackého, při prostorové procházce Památkem F. Palackého a F. L. Riegra.

Podobné prostorové dojmy zanechá v návštěvníkovi web Východočeského muzea v Pardubicích, který předčí jiné podobnostmi. Samozřejmě že na takovou prohlídku se musíte aspoň trochu programově vybavit. Ale je to jen věc stažení patřičného softwarového doplňku z internetu (zdarma) a může vstoupit. Počítač vám pomůže. Pro ty, co jsou k internetu a jeho nabídkám zdrženlivější, i pro širší

možnosti prezentace chystají Pardubice virtuální procházky po zámku na CD. Jistěže to není pro muzeum levná záležitost, ale jak ukazují příklady i z jiných muzeí a galerií, ve spolupráci s jinými subjekty a podporou grantů se i toto dá řešit.

Zajímavě lze doplnit muzejní web i levněji – tak si například může návštěvník webu Národního technického muzea v Praze v sekci multimédia poslechnout árii z Prodané nevěsty, jak byla ve své době zachycena na fonografický zvukový záznam. Pro romanticky zaměřené techniky je zde několik zajímavých nahrávek parních lokomotiv (<http://www.ntm.cz/cs/multimedia/>). Ostatně z důvodů rozsáhlé rekonstrukce budovy si bude po dva další roky moci návštěvník prohlížet sbírkové předměty NTM jen díky internetu, což jistě popožene muzeum k modernizaci jejich webu.

Podobně nezaostává ani sousední „konkurence“ v Praze na Letné – Národní zemědělské muzeum, na jehož http://www.nzm.cz/edukativni_cinnost.php# si můžete dokonce vyzkoušet test ze znalostí v oblasti zemědělství, i nahlédnout do činnosti jejich farmy.

Vedle těchto „větších“ aktivit stojí za zmínku i ty menší – půvab má např. Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně se svou fotografií měsíce – <http://www.muzeumvalassko.cz/index.do?oid=111&castOfSystem=2>

Na muzejních webech by se jistě našlo mnohé, co by stálo za to dávat za příklad a zviditelnit. Protože – příklady táhnou. Nebylo by to zajímavé čtení na stránkách Věstníku? Možná, že se zde časem začneme setkávat s recenzemi muzejních webů, těmi opravdu moderními výkladními skříněmi organizací, jež mají spoluvytvářet kulturu naší země. Skoro se nabízí úvaha o vzniku soutěže z této oblasti, taková, odpusťte tu parafrázi, „Gloria digitalis“. Znalci této soutěže namítnou, že „internetové snahy“ přeci plně zapadají do hodnocených počínů soutěže Gloria musaealis, ale přeci jen tam spíše „zapadají“ (když už se nějaká do soutěže přihlásí).

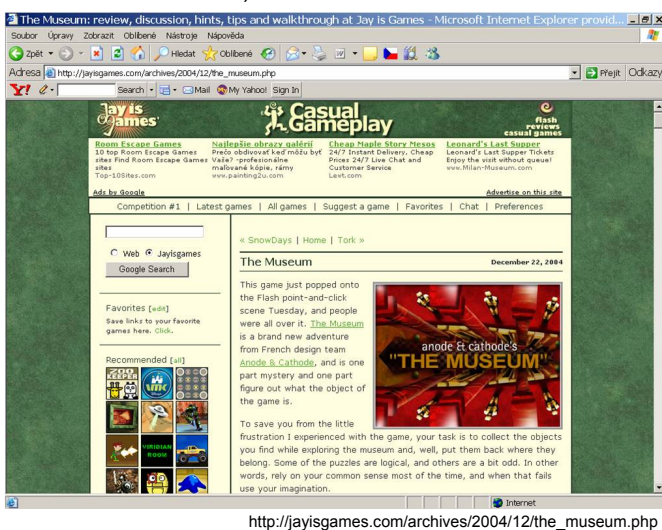
Obecně chybí nějaká hlubší vazba mezi muzejní prací, moderními technologiemi a prezentací. Tisíce sbírkových předmětů jsou vytaženy z polic, aby mohly být digitalizovány, pečlivě zaevidovány v příslušném programu, a pak zase na delší či kratší dobu postaveny na své, ještě prachem nezapadlé místo. To je pro mnohé muzejní vrchol, to, po čem se stále volá, ne? To je ta slavná *digitalizace*. Takže teď se vrátíme k tomu, co známe, co umíme, co se osvědčilo, ať se návštěvník přijde podívat, co jsme pro něj nachystali zajímavého. Moderní prezentace? Vždyť my přece muzeum na internetu máme! A pár fotek tam taky je! Tak co vlastně ještě chcete ...

Pomalou, na dnešní „digitální“ dobu velice pomalu, se do oblasti našeho muzejnictví začínají dostávat i myšlenky, které jej mohou výrazně posunout do oblasti zájmů nejen veřejnosti (tedy té kterou si běžným projevem těžko získává), ale i dalších profesí, a konec konců i komerčního zájmu podnikatelů.

Jak dál?

Že *internet není* jen o čtení informací a prohlížení obrazových záznamů, to ví prakticky každé školou povinné dítě. Ví to i naši muzejníci?

Při této příležitosti by zajisté neškodilo nahlédnout do nekonečného hyperprostoru, jak možností internetu k potěše své i návštěvníků využívají muzejní sousedé v zahraničí. Kam ti směřují? Co tak zadat do vyhledávače např. Google „**museum game**“, abychom naplnili Komenského heslo? Odpoví, že je pozoruhodný svět snoubící poznávání, poučení a zábavu a kde svou důležitou roli hrají i muzea. (Při zadání „muzeum hra“ zůstanete sice trčet doma, ale dostanete se alespoň k zajímavému článku o dobrodružné hře a malíři Monetovi.)

Netřeba mít státnici či maturitu z angličtiny, abyste měli odvahu vstoupit do prostor virtuálního muzea např. na http://jayisgames.com/archives/2004/12/the_museum.php. Spíše jde o softwarovou výbavu vašeho počítače. A tu vám zase zprostředkuje internet, většinou automatickými (počítač myslí za vás) a zdarma stažitelnými doplňky vašeho operačního systému či programky. Je to věc několika kliknutí myši,

ne moc líného připojení a ve hře by na vaší straně měl být pro jistotu i nějaký ten antivirový program.

Tak jako na pojem muzeum pamatují (a využívají jej) komerční firmy vytvářející nejrůznější herní produkty, tak samozřejmě na druhou stranu využívají internetového prostředí i samotná muzea.

Takovým zvláště zajímavým je McCord Museum of Canadian History v Montrealu (<http://www.mccord-museum.qc.ca/en/>). Mezi nabídkou výstav a nejrůznějších aktivit nechybí hry a kvízy – vše ve skvělé grafice a animaci, vtipně a se zvukem! Určitě si vyzkoušejte jak se dělal fotografický portrét v ateliéru před více než sto lety.

Známa hra pexeso se na internetu objevuje v nejrůznějších místech a podobách. Odskočte si na pár minut k protinožcům do Austrálie. Na <http://www.nma.gov.au/play/> vám National museum of Australia nabízí jednu jeho podobu.

Velkou škálu skvěle edukativních her poskytuje <http://www.virtualmuseum.ca/>. Je skutečně pozoruhodné, jak se dá zpracovat a přiblížit např. první světová válka z pohledu obyčejného vojáka (rozuměj tedy kanadského) v blátivých zákopech Evropy (s trochou neopatrnosti vám vojenská služba rychle skončí vydáním úmrtího oznámení). Anebo se podívejte na www... Ale víte co? Zkuste to sami. Je to jen hra, tak si zkuste nějakou najít.

Na druhou stranu asi stojí za připomínku, že samotné spojení pojmů hry a muzea, vytváří zvláštní vazbu. Ve své době byly muzejní expozice jedním ze základních kamenů vzdělávání, zde mohl člověk putovat v prostoru a čase, zde mohl na vlastní oči vidět to, o čem slyšel ve školní lavici, či četl v knihách. Technický pokrok dal světu internet jako novou studnici poznání a také jakéhosi konkurenta muzeí. Tak si to aspoň občas nesprávně vykládají muzejníci, kteří ještě nepochopili, jak skvělým pomocníkem, vlastně pilným kolegou, by mohl být právě v jejich muzeu. Propagátor a popularista, pracující čtyřicet hodin denně, který si nebere dovolenou a nekroučí hlavou nad výplatní páskou. A taky umí doběhnout snad do všech koutů zeměkoule, kde funguje připojení. To, co jeho prostřednictvím o muzeu ukáže světu, je však jen na nás. On to bude hlásat, ale myšlenky, nápady jsou na lidech. Je nezbytné se o možnosti internetu zajímat, spolupracovat s firmami, nechávat se inspirovat. Ze škol vychází stále více programátorů, kteří i na studiích tvoří zajímavé interaktivní programy. Ty je třeba oslovit a spolupracovat s nimi.

Je to právě otázka inovativního přístupu k muzejní činnosti a využití moderní techniky. Ta se neustále vyvíjí. Zmnohonásobila se rychlost přenosu dat, objem, snížila se cena hardwaru, softwaru i připojení.

Muzea mají mnohdy vskutku muzejní počítače, ale *musí* myslet na to, že „druhá strana“, chce poznávat a objevovat. A má na to techniku i připojení.

Počítače jsou moderní média a takto k nim musí přistupovat především *vedoucí* pracovníci. Mnohdy by pro radu a zkušenost nemuseli chodit daleko – stačilo by zajímat se, proč jejich potomci či vnuci vydrží tak dlouho nahlížet na monitor, proč je to baví a co jim to dává.

On-line hry na internetu jsou lákadla rozšířená v nevídaném množství. Je to zábava zcela zdarma (nebo za cenu připojení) a funguje. Hry vás dostanou na stránky a k produktům, o kterých se jinak těžko z jiných médií dozvíte. A to bezesporu platí i pro muzea.

Hry z muzejního prostředí jsou samozřejmě koncipovány tak, aby se daly hrát intuitivně, pro oddech, ale i jako skvělá učební pomůcka historie, zeměpisu, fyziky... kdy musíte přemýšlet, trochu se i zapotíte, čas běží a potřebujete body. Je to ale především zábava. A muzejní weby přímo vybízí, aby to byla ta pravá místa, ze kterých se to všechno dá ukázat, protože to všechno v muzeích je. I tak mohou tyto „informační banky“ zúročovat svá bohatství. Vzděláváním,

přitahováním pozornosti prostřednictvím drobných hříček i složitých animací.

Nepodobá se to něčemu?

Za muzeum aktivnější

Není to zas tak dávno, co začaly do výstav a expozic pronikat doplňkové programy – návštěvník si mohl nejen prohlédnout vzácný historický pohár z pravěku, ale i vytočit jeho napodobeninu na hrncářském kruhu, poskládat repliku kostry nějakého toho „osaura“, nebo třeba jen poskládat pexeso z obrázků, které viděl ve výstavě. O kolik se najednou stala výstava zajímavější. I ti nepozornější školáci přestali bezradně těkat očima po množství textů, popřípadě bezcílne bloumat místnostmi. Muzeum přestalo vystupovat jako studená skleněná vitrina s něčím sice zajímavým, ale při tom nekonečně vzdáleným uvnitř. Lidskou přirozeností je se věci dotýkat a tak je poznávat, komunikovat s nimi, a skrze ně i s lidmi.

Projekt „Česká muzea“, který má podpořit prezentaci českého muzejnictví doma i zahraničí, by mohl čerpat možnosti právě z oblasti internetových interaktivit. Postavila by se brána do muzejního světa, kterou by jistě prošli i ti, kteří dnes míjí muzea bez většího zájmu. Je to nová komunikace s veřejností, s takřka nekonečným dosahem, tak jak mi nahlížíme do muzeí po celém světě (a zkusíme, co je v nich zajímavého), tak budou ze světa nahlížet i na nás. I takto se povzbuzuje zájem cestovních kancelářů, cestovní ruch, který zvláště v našem státě tvoří nezanedbatelnou část ekonomiky.

O internetu, multimédiích, on-line interaktivitách, by byl jistě pro mnohé vedoucí (i nevedoucí) pracovníky poučný seminář, přibližující možnosti, jak předkládat trochu jinak to, co se běžně vystavuje ve vitrínách a panelech a prostřednic-

tvím nejrůznějších doplňkových aktivit. Tak zábavný seminář určitě ještě nikdo neorganizoval.

Co tak oslovit „svého“ webmastera, jestli by bylo možné na webové stránky nějakou tu on-line hříčku umístit, probrat možnosti vytvoření zcela osobitě hry pro muzeum, dohodnout se s kolegy v jiných muzeích např. o spolufinancování takovéto aktivity?

Počítače nejsou hlavní kartou na kterou by měla muzea sázet, ale měla by se s ní naučit hrát a především překousnout klíše, že ukazovat skvosty a cennosti na internetu je pozvánkou pro zloděje.

Dnešek je doba multimédií v krabičkách a internetu. Toto si skutečně moderní muzea ve světě dávají na program dne. Takto se snaží vychovat návštěvníka, začlenit se do vzdělávacího systému, zdůrazňovat svůj význam, upevňovat místo v kultuře společnosti.

Takový přístup může velmi dobře doplnit všechno to muzejní pábení v očích veřejnosti, ale i veřejných činitelů, kteří rozhodují o bytí a nebytí muzejních institucí, velikosti jejich rozpočtů a v neposlední řadě i ocenění práce jejich zaměstnanců. Prezentace movitého kulturního dědictví naší země se dá dělat zajímavě i zábavně. Internet nabízí prostor, který tady dříve nebyl, jen jej umět co nejefektivněji využít, zajímat se o tyto možnosti, zahrnout je mezi investice. Internet by měl mít své pevné místo v propagaci a popularizaci muzea, jako ta má zase své nezanedbatelné postavení v plánech muzeí při ochraně a údržbě movitého kulturního dědictví, akvizicích, či nových fasádách muzejních budov. Nebo ne? Muzea jsou média, která nám dávají nahlédnout do světa minulého i současného. Pro svůj život potřebují návštěvníka. A ten do nich, ve 21. století, nemusí vstupovat jen dvěma.

Michal Janiš

Prezentujte svou sbírku v CES slovem i obrazem

Od 1. prosince 2006 byla do zkušebního provozu uvedena inovovaná veřejná verze Centrální evidence sbírek (CES). Protože CES je podle zákona č. 122/2000 Sb. **veřejnosti přístupným informačním systémem**, cílem inovace – první od roku 2002, kdy byla CES zveřejněna – bylo nabídnout návštěvníkům webové stránky Ministerstva kultury nejen na informace bohaté, ale také **zajímavé a přitažlivé pohled** na více než 300 sbírek muzejní povahy, chráněných, uchovávaných a spravovaných podle citovaného zákona ve veřejném zájmu. **Pro vás, správce sbírek, se otevřela nová možnost virtuální prezentace sbírek a jejich odborné správy.**

Inovovaná verze CES přináší:

- novou grafickou úpravu,
- možnost doplňovat nejen slovní charakteristiku jednotlivých „podsbírek“, ale také možnost *doplňovat charakteristiku informacemi obrazovými*,
- možnost odkazů na webové stránky správců sbírek,
- odkazy na metodická centra a na pracoviště CES Ministerstva kultury,
- možnost volby sbírek či „podsbírek“, jejichž charakteristika je doplněna obrazovými informacemi (zatržením políčka „obrázky“ nebo kliknutím na znak fotoaparátu u konkrétní sbírky či „podsbírkou“).

Doplňování charakteristiky jednotlivých „podsbírek“ je možné o:

- cca 5 obrázků charakteristických sbírkových předmětů (formát JPG, rozměr delší strany max. 600 pixelů, rozlišení 96 DPI)
- evidenční záznam alespoň jednoho ze zobrazených sbírkových předmětů (formát JPG, rozměr delší strany max. 800 pixelů, rozlišení 96 DPI)
- charakteristický obrázek expozice, kde jsou vystaveny sbírkové předměty dané „podsbírkou“ (požadavky viz bod 1)
- charakteristický obrázek depozitáře (anonymní), kde je „podsbírkou“ uložena (požadavky viz bod 1)
- charakteristický obrázek konzervátorské, preparátorské nebo restaurátorské dílny, kde jsou sbírkové předměty ošetřovány (požadavky viz bod 1)
- obrázek titulní stránky publikace (videokazety, CD, DVD...), věnované dané „podsbírkou“
- výstižný slovní popis k obrázkům, čítající max. 100 znaků
- výstižné slovní doplnění stávající charakteristiky sbírky nebo jednotlivých „podsbírek“ s důrazem na klíčová slova, s jejichž pomocí se návštěvník o vaši sbírku dozví to podstatné
- odkaz na webové stránky správce sbírky, které pojednávají o dané „podsbírkou“.

POZOR! Při výběru materiálu určeného k doplnění CES zodpovídají správci sbírek za to, že zveřejněné informace nejsou v rozporu s právem autorským či se zákonem na ochranu osobních údajů.

Materiály lze přikládat k žádostem o aktualizaci CES nebo je zasílat na e-mailovou adresu ces@mkcr.cz

Kde veřejnou verzi CES najdete?

Veřejná verze CES je umístěna na webové stránce Ministerstva kultury a dostanete se k ní:

- kliknutím na rubriku „Rejstříky a evidence“ na úvodní stránce vlevo dole a dále kliknutím na „Centrální evidence sbírek“ v následujícím okně,
- kliknutím na „Kulturní dědictví“ na úvodní stránce vlevo nahoře, dále „Muzea a galerie...“ a „Centrální evidence sbírek“,
- zadáním adresy <http://www.mkcr.cz/ces/> do povelového řádku vašeho prohlížeče.

Podívejte se například na vizualizovanou podobu etnografické podsbírký Moravského zemského muzea v Brně <http://www.mkcr.cz/ces/cz/psb.php?idpsb=1347>

POZOR! Nová verze CES je ve zkušebním provozu a proto zasílat k její podobě připomínky a náměty.

Veřejná verze CES nabízí prostor pro prezentaci vaší sbírky, a to ve společnosti všech významných sbírek uchovávaných v České republice. Je to sice velká konkurence, ale také výzva se v ní uplatnit. Je na Vás, zda a jak ji využijete. Podaří-li se to Vám i Vašim kolegům z ostatních muzeí a galerií, stane se veřejná verze CES postupně ojedinělou virtuální expozicí českého muzejnictví. Pro některé soukromé vlastníky, jejichž sbírky nejsou pravidelně přístupné veřejnosti, je to jistě zvlášť zajímavá příležitost, jak sbírku představit veřejnosti.

Jiří Žalman

Výzvy ke spolupráci

Mediální akce připravované AMG

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

rádi bychom Vás informovali o plánu mediálních akcí, které Asociace muzeí a galerií ČR připravuje na letošní rok, a přizvali Vás k jejich realizaci.

1. Národní soutěž GLORIA MUSEALIS

V letošním roce vstoupila Národní soutěž muzeí již do šestého ročníku. Zároveň budou vyhlášeny výsledky ročníku pátého. Slavnostní akt vyhlášení výsledků soutěže, na který Vás zatím takto neoficiálně, ale velmi srdečně zveme, proběhne dne 17. května 2007 jako již tradičně v Pantheonu Národního muzea. I v letošním roce bude vydána výroční zpráva soutěže, která bude zároveň propagačním materiálem všech přihlášených projektů a retrospektivou největších událostí v našem oboru za uplynulý rok 2006.

Jsme toho názoru, že soutěž může být zajímavým a živým tématem v mediální sféře, avšak váha tohoto tématu závisí na tom, kolik soutěžních projektů muzea a galerie přihlásí. Nabízíme Vám pomoc při vytipování vhodných soutěžních projektů ve Vaší činnosti a konzultace při zpracování všech složitějších přihlášek – ta je však koncipována tak, aby poskytla ucelený materiál, který by nám mohl sloužit nejen k posouzení, ale i k propagování Vašeho muzea. **Nezapomeňte prosím, že do uzávěrky přihlášek do V. ročníku soutěže zbývá již jen několik posledních dní!** Věříme, že stejně jako v ročnících předcházejících se i v šestém ročníku Národní soutěže muzeí Gloria musealis 2007 setkáme s celou řadou Vašich vynikajících projektů.

Příjem přihlášek pro V. ročník 2006 je ukončen **dnem 28. února 2007.**

Příjem přihlášek pro VI. ročník 2007 byl zahájen **1. ledna 2007 a potrvá do 28. února 2008.**

Kontaktní osobou pro Národní soutěž muzeí je Mgr. Petra Medříková (vestnik@cz-museums.cz).

2. Festival muzejních nocí 2007

Pozor – TATO NABÍDKA NENÍ URČENA PRAŽSKÝM MUZEÍM – hlavním organizátorem muzejních nocí pro pražské sbírkotvorné instituce je Národní muzeum! KOORDINÁTOREM PRAŽSKÉ MUZEJNÍ NOCI JE Mgr. Pavel Douša, PhD., tel.: 224 497 373, e-mail: pavel_dousa@nm.cz.

V roce 2004 přišlo Národní muzeum s projektem první Pražské muzejní noci. Akce tohoto typu jsou již řadu let obvyklé ve velkých evropských městech – jde vlastně o velice jedno-

duchý princip, kdy muzea a galerie v daném městě zůstanou otevřeny do pozdních nočních hodin a nabídnou svým nočním návštěvníkům něco, co není v jejich denním programu běžné. Volným vstupem počínaje a speciálními akcemi konče. První Pražská muzejní noc se setkala s nebyvalým ohlaselem návštěvníků. V roce 2005 se již k Praze připojila i další města napříč celou republikou – konečný počet byl 73 měst a přibližně 100 muzeí a galerií, které se do Festivalu muzejních nocí 2005 zapojily a svými akcemi přilákaly více než 180 tisíc návštěvníků!

Úspěch prvního ročníku Festivalu muzejních nocí se zopakoval i v ročníku druhém, a proto i pro rok 2007 vyhláší Asociace muzeí a galerií ČR ve spolupráci s Ministerstvem kultury a Národním muzeem **Festival muzejních nocí 2007, který proběhne ve dnech 19. května – 16. června 2007.**

Prvním městem, které bude Festival muzejních nocí zahajovat, bude i letos Brno (19. května) a Praha bude jako již tradičně festival uzavírat (16. června). Ostatní místa v České republice se mohou k Festivalu muzejních nocí 2007 kdykoli v jeho průběhu připojit, a to tím, že se zaregistrují se „svou“ muzejní nocí do společného informačního serveru a zašlou na adresu sekretariátu AMG řádně a ve stanoveném termínu vyplněnou přihlášku. Zároveň od nás obdržíte společný grafický prvek – logo festivalu – pro Vaše propagační materiály. Na adrese www.muzejninoc.cz bude umístěn rozcestník na internetové stránky jednotlivých muzejních nocí, konaných v období festivalu. Pokud nebudete sami zpracovat internetovou prezentaci muzejní noci, umístíme ji na těchto stránkách na základě Vašich podkladů.

Uzávěrka přihlášek pro Festival muzejních nocí je 16. března 2007.

Kontaktní osobou pro Festival muzejních nocí je Anna Komárková, DiS. (amg@cz-museums.cz).

3. Pražská muzejní noc 2007 – přehlídka regionálních muzeí/galerií

Pozor – TATO NABÍDKA NENÍ URČENA PRAŽSKÝM MUZEÍM – hlavním organizátorem muzejní noci pro pražské sbírkotvorné instituce je Národní muzeum! KOORDINÁTOREM PRAŽSKÉ MUZEJNÍ NOCI JE Mgr. Pavel Douša, PhD., tel.: 224 497 373, e-mail: pavel_dousa@nm.cz.

Na organizaci Pražské muzejní noci se podílejí již čtvrtým rokem tři subjekty – Národní muzeum, Dopravní podnik hlavního města Prahy a Asociace muzeí a galerií České republi-

ky. Úlohou našeho sdružení – kromě podílu na organizaci celé akce a organizování Festivalu muzejních nocí – je **představení regionů v našem hlavním městě**. V letošním roce budeme na regionální přehlídce opět spolupracovat s Národním muzeem a zůstaneme u jednoduchého, ale velmi účinného principu: nabízíme regionálním muzeím prostory chodeb a ochozů hlavní budovy Národního muzea, aby zde umístili vlastní vitrínu (*její maximální rozměry najdete v přihlášce*) s několika vtipnými, zajímavými a atraktivními exponáty a s informacemi o své instituci. **AMG bohužel nedisponuje vlastním fundusem, abychom jim mohli tuto prezentaci zabezpečit, takže těm kolegům, kteří nemohou přivést do Prahy vlastní vitrínu, se velice omlouváme.**

Na Vaši fantazii ponecháme, jak svou prezentaci pojednáte, pouze Vás prosíme o zaslání přihlášky a průvodní dokumentace.

Uzávěrka přihlášek pro přehlídku regionálních muzeí v rámci Pražské muzejní noci je 16. dubna 2007.

Kontaktní osobou je Anna Komárková, DiS. (amg@cz-museums.cz).

3. Muzea a 20. století

Muzea disponují obrovským potenciálem hmotných dokladů s velkou vypovídací hodnotou – prostřednictvím „hmotných svědků každodennosti“ našich dávných i nedávných předků umožňují svému obecenstvu jedinečné zážitky – přímá spojení s lidmi, kteří tu byli před námi a jejichž osudy mohou být pro nás poučné, inspirativní, zajímavé, ale i varující. Muzea mohou mít veliký – a dle našeho názoru dosud nedocenený – podíl na přijetí a vyrovnávání se s naší nedávnou a ještě živou minulostí, mají možnost přinášet nové a zcela objektivní pohledy.

V roce 2005 AMG zahájila řadu mediálních kampaní, které mají za cíl propagovat akce sbírkotvorných institucí v oblasti muzejní prezentace (výstavy, expozice, publikace, přednáš-

ky, komponované pořady, living history, divadelní představení apod.) s jednotící linkou/vybraným tématem historie 20. století.

Kampaň 2007 s názvem „**Zlatá šedesátá**“ bude věnována významu fenoménu **60. let 20. století**, ať už v oblasti výtvarného umění, designu, módy, literatury, filmu, hudby, nebo v oblasti dalších dějinných událostí. Kampaň by měla rovněž posílit pozici a sbírkotvornou činnost muzeí v oblasti dokumentace každodennosti.

Podstatou projektu je vzájemné provázání jednotlivých akcí, které k této příležitosti muzea pořádají, a případné „motivování“ muzeí k uspořádání akcí dalších. Záměrem je vytvořit referenční internetové stránky jako tomu bylo v roce 2005 a upozornit na připravované akce zejména školy a sféry neziskových organizací, zabývajících se volnočasovými aktivitami dětí a mládeže. Akce, které budou do projektu zahrnuty, by měly mít návštěvníci možnost navštívit v průběhu roku 2007. Od muzeí, které se do kampaně přihlásí budeme předpokládat vyplnění přihlášky a ochotu připojit grafický symbol kampaně „Muzea a 20. století“ k vlastním propagačním materiálům.

Na tomto místě si Vás již dovolíme upozornit a přizvat k vyhlášenému tématu **kampaně na rok 2008 s názvem „Osudové osmičky: přelomové okamžiky dějin 20. století“**. Přihlášky do kampaně 2008 budeme všem muzeím zasílat na počátku příštího roku.

Uzávěrka přihlášek pro kampaň „Muzea a 20. století“ je 16. března 2007.

Kontaktní osobou pro kampaň „Muzea a 20. století“ je Anna Komárková, DiS. (amg@cz-museums.cz).

Přihlášky k jednotlivým kampaním naleznete na adrese <http://www.cz-museums.cz>. Na základě vyžádání Vám přihlášky do jednotlivých akcí zašleme obratem e-mailem. Doufáme, že se při realizaci mediálních kampaní setkáme a těšíme se na spolupráci s Vámi.

Anna Komárková

Muzeum studené války nabízí spolupráci

Ve dnech 19.–25. února 2007 se v Praze uskutečnil festival proti totalitě **Mene Tekel**, který uspořádalo Umění bez bariér, o.s. ve spolupráci s Konfederací politických vězňů ČR a hl. m. Prahou s cílem objektivně prezentovat novodobé dějiny.

Prestížním zahraničním hostem festivalu, zahrnujícího tři desítky akcí – filmových projekcí, kolokvií, výstav, besed, diskusí, poezie politických vězňů, setkání s účastníky třetího odboje – byl **Francis Gary Powers junior**, který v roce 1996 založil Muzeum studené války (Cold War Museum) a památník na počest veteránů studené války. V současné době putovní výstava zobrazuje historické artefakty spojená s aférou U-2 v květnu 1960. (Události spojené s dnem okolo 1. května 1960, kdy byl nad Sovětským svazem sestřelen americký průzkumný letoun U-2 pilotovaný Franci- sem Gary Powersem, otcem Francise Garyho Powerse jr.)

F.G. Powers jr. měl při své první návštěvě Prahy přednášku na Právnické fakultě UK na téma Studená válka – příčiny a důsledky, zúčastnil se všech programů festivalu a navštívil několik muzeí. Byl nadšen sbírkotvornou činností a prezentací výsledků shromažďování dokumentů a předmětů. Během svého pobytu získal řadu zajímavých materiálů pro expozici střední Evropy budovaného Muzea studené války. Rád by své záměry prezentoval prostřednictvím muzejní sítě ČR a uvítá ze strany našich paměťových institucí informace, materiály, předměty týkající se období studené války.

F.G. Powers bude mít další přednášku v ČR v červnu 2007 a je možné jej pro event. spolupráci kontaktovat přímo na: Cold War Museum and Memorial, (703) 273-2381, www.coldwar.org, nebo na d.rerichova@seznam.cz.

Daniela Řeřichová

Muzejním knihovnám

Regionální muzeum Mělník vydalo dlouho očekávanou knihu o kočárcích

Regionální muzeum Mělník vydalo počátkem letošního prosince dlouho očekávanou knihu s názvem **Z kolébky do kočárku**. Tato publikace mapuje vývoj dětského kočárku u nás od počátku jeho sériové výroby, tzn. od poloviny 19. století až do 80. let století dvacátého.

Knihy je po formální stránce rozdělena do deseti kapitol, z nichž každá se věnuje určitému typu kočárku. Důraz je kladen především na obrazovou dokumentaci, kterou tvoří

jednak fotografie dochovaných kočárků v muzejních i soukromých sbírkách, dále dobové fotografie a reprodukce dobových katalogů s podrobnými popiskami jednotlivých kočárků.

K dokreslení atmosféry dané doby jsou v knize použity inzeráty výrobců kočárků i citace z odborné literatury, dokumentující měnící se názory na používání kočárku v průběhu staletí. V závěru knihy je uveden ve výběru přehled firem,

kteří se výrobou dětských kočárků u nás zabývaly i s jejich ochrannými známkami a štítky. Tento přehled spolu s množstvím vyobrazení je určen jak široké veřejnosti se zájmem o historii, tak odborníkům. Kniha může být i pomůckou pro muzejní pracovníky či soukromé sběratele v přesnějším určení exemplářů v jejich sbírkách.

Kniha má 168 stran, 284 vyobrazení, její doporučená cena je 390 Kč.

Nada Černá

Kniha je v prodeji v pokladně Regionálního muzea, nebo ji lze objednat na dobírku (e-mail: srbova@muzeum-melnik.cz, tel.: 315 630 932).

Katalog k výstavě Jablunkovské šance

Katalog **Jablunkovské šance** je vydán ke stejnojmenné výstavě uskutečněné ve výstavní síni Muzea Těšínska v Jablunkově v roce 2005.

Publikaci tvoří dvě části – stěžejní obrazová část obsahuje chronologicky řazenou dostupnou plánovou a obrazovou dokumentaci jako jsou mapy a plány (46 vyobrazení), letecké snímky a historické fotografie (15 vyobrazení), které byly nalezeny ve sbírkách řady institucí (Österreichisches Staatsarchiv – Kriegsarchiv, Wien, Zemský archiv v Opavě, Vojenský ústřední archiv v Praze, Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie a Vojenský geografický a hydro-meteorologický úřad v Dobrušce). Obrazová část katalogu je

doplněna také o 15 fotografií současného stavu jablunkovských šancí.

Textová část katalogu je rozdělena na dva oddíly – první nastiňuje historii jablunkovských šancí v širším kontextu dějin Těšínského knížectví, druhá část se věnuje opevňovací soustavě šancí v období 16.–19. století. Text je doplněn přílohou s prameny, literaturou a závěrečným shrnutím v polském, německém, anglickém a francouzském jazyce.

Cena publikace, kterou je možné objednat na adrese muzea (Muzeum Těšínska, Hlavní třída 15, 737 01 Český Těšín) je 290,- Kč a poštovné.

Vlasta Byrtusová

Volná místa

Technické muzeum v Brně – Metodické centrum konzervace

přijme pracovníky na pozice

konzervátora-restaurátora a chemika-technologa

Přihlášky se strukturovaným životopisem zasílejte na adresu selucka@technicalmuseum.cz do 15. března 2007.

Národní muzeum – České muzeum hudby

vypisuje výběrové řízení na obsazení místa

kurátora oddělení hudebních nástrojů

Požadujeme:

- vysokoškolské vzdělání v oboru hudební vědy nebo etnologie, s organologickou specializací na dějiny hudby na evropském území
- základní orientace v oboru muzeologie
- schopnost samostatné odborné i vědecké práce
- komunikativnost a organizační schopnosti, asertivita
- práce na PC, uvítáme znalost práce s databázemi
- znalost cizích jazyků (angličtina, němčina)
- občanská a morální bezúhonnost

Nabízíme:

- práci v mladém kolektivu
- možnost podílet se na rozvoji nově budovaného pracoviště
- zaměstnanecké výhody

Přihláška musí obsahovat:

jméno, příjmení a titul uchazeče
datum a místo narození uchazeče
místo trvalého pobytu uchazeče
motivační dopis

strukturovaný profesní životopis
přehled publikační a přednáškové činnosti

Přihlášky k výběrovému řízení zašlete nejpozději do **31. března 2007** na adresu: České muzeum hudby, Karmelitská 2, 118 00 Praha 2. Obálku označte slovy „Výběrové řízení OHN“.

Předpokládaný nástup: 1. května 2007.

Kontaktní osoba: Mgr. Daniela Urbancová, tel. 257 257 713, e-mail: daniela_urbancova@nm.cz

Ministerstvo kultury ČR

vypisuje výběrové řízení na obsazení místa

ředitele odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií (OMG)

Požadujeme:

- ukončené vysokoškolské vzdělání minimálně magisterského stupně
- základní znalosti z muzeologie
- občanskou bezúhonnost (výpis z rejstříku trestů, lustrační osvědčení, čestné prohlášení o činnosti v období 25.2.1948 – 17.11.1989)
- nejméně pětiletou praxi v řízení pracovních týmů
- znalost principů činnosti ústředního orgánu státní správy
- znalost principů, na nichž je založena příspěvková organizace
- schopnost řízení náročných systémů, flexibilitu
- schopnost dlouhodobé koncepční práce
- základní znalost oborové legislativy, kulturní politiky a Koncepce účinnější podpory ochrany movitého kulturního dědictví na léta 2003-2008 (koncepce rozvoje muzejnictví)
- aktivní znalost AJ, případně znalost dalšího světového jazyka
- schopnost komunikace s odbornou veřejností i na mezinárodní úrovni a schopnost komunikace s médii
- písemnou přihlášku doplněnou profesním životopisem a základní představou o úloze Ministerstva kultury a OMG při podpoře ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií s výhledem do budoucnosti v rozsahu maximálně 5 stran.

Nabízíme:

- platové zařazení do tarifní třídy T 15, příplatek za vedení, osobní ohodnocení
- pracovní zázemí v objektu Ministerstva kultury v Praze, tř. Milady Horákové 139.

*Přihlášky s přílohami zašlete doporučeně nejpozději s datem podání **23. března 2007**, na adresu Ministerstva kultury, Maltézské nám. 1, 118 11 Praha 1, s označením „ROMG-VŘ, neotvírat“.*

ADRESÁŘ
MUZEÍ
A
GALERIÍ

V ČESKÉ
REPUBLICCE

PRO OBDOBÍ
2007-2008

 Asociace muzeí a galerií České republiky

V závěru roku 2006 vyšel

Adresář muzeí a galerií
v České republice
pro období 2007-2008

Nové vydání adresáře obsahuje
988 hesel
s aktuálními informacemi
a kontaktními údaji muzeí,
galerií a jejich poboček,
nacházejících se na území
celé České republiky.

Cena: 100,- Kč
Pro členy AMG zdarma.

Pokud ještě nový adresář nemáte
nebo se ve vaší instituci
nevyskytuje v dostatečném
množství, neváhejte si jej objednat
na níže uvedené adrese:

Sekretariát AMG,
Jindřišská 901/5, II. schodiště,
110 00 Praha 1—Nové Město
nebo na e-mailu:
vestnik@cz-museums.cz

Národní soutěž muzeí Gloria musaealis 2006

Do letošního ročníku soutěže se přihlásilo celkem 34 institucí s 59 projekty.

Muzejní výstava roku

„A nevinní byli vinni...“ (Památník Lidice; stálá expozice)
Církevní umění baroka a rokoka na Šumperku, Zábřežsku a Mohelnicku (Vlastivědné muzeum v Šumperku)
Čalo vod' i / Sytá duše. Romská literatura v ČR (Muzeum romské kultury, Brno)
Časoměrná zařízení (Technické muzeum v Brně)
Druhý život českých svitků tóry (Židovské muzeum v Praze)
Historická Kouřim a kouřimský kraj (Regionální muzeum v Kolíně; stálá expozice)
Chebsko poklidné i bouřlivé (Krajské muzeum Karlovarského kraje, p.o.; stálá expozice)
Chladná krása plátové zbroje (Muzeum východních Čech v Hradci Králové)
I muži mají své... (Muzeum středního Pootaví, Strakonice)
Jablonec císařský (Muzeum skla a bižuterie, Jablonec n. N.)
Jede traktor (Národní zemědělské muzeum; nová stálá expozice)
Lovci mamutů (Národní muzeum)
Praha Mozartova. Kulturní a společenský život v Praze 1780-1800 (Muzeum hl.m. Prahy)
Praha v pravěku. Středověká Praha (Muzeum hl. m. Prahy; stálá expozice)
Prezentace archeologického výzkumu zaniklého středověkého kostela sv. Mikuláše pod Krudumem (Krajské muzeum Karlovarského kraje, p.o.)
Rakouská armáda 1848 - 1914 (Krajské muzeum Sokolov)
Sága moravských Přemyslovců (Muzeum města Brna, Vlastivědné muzeum v Olomouci)
Sigmund Freud s námi (Muzeum Novojičínska, p.o. a město Příbor; stálá expozice)
Svět pod sklem. Podoby vosku (Moravské zemské muzeum)
Tycho Brahe a Benátky (Muzeum Mladoboleslavská; stálá expozice v Benátkách n.J.)
Údolím stínů - pohřbívání v pravěké Praze (Muzeum hl.m. Prahy)
Umění restaurovat umění (Moravská galerie v Brně)
Ústecká NEJ (Muzeum města Ústí nad Labem)
Vlaky, vláčky, mašinky (Městské muzeum a galerie Břeclav)
Z kraje Švandy dudáka (Muzeum středního Pootaví, Strakonice)
Živá příroda Znojemska (Jihomoravské muzeum ve Znojmě; stálá expozice)
Život je jen náhoda. Výstava ke 100. výročí narození Jaroslava Ježka (Národní muzeum)

Muzejní publikace roku

Božena Němcová | Život ~ dílo ~ doba (Muzeum Boženy Němcové v České Skalici)
Franz Metzner - socha a architektura mezi secesí a monumentem (Severočeské muzeum v Liberci, p.o.)
Historie Vojenského újezdu Prameny aneb Chlapci z Opičích hor (Krajské muzeum Sokolov)
Jezuité a Klementinum (Národní knihovna v Praze)
Katalog stálé expozice České sklo - ateliérová sklářská tvorba (Východočeské muzeum v Pardubicích)
Katalog výtvarného umění Muzea romské kultury (Muzeum romské kultury)
Kronika města Svitavy (Městské muzeum a galerie ve Svitavách)
Lékařství v Mariánských Lázních. Historie, lékaři a lékárníci (Městské muzeum Mariánské Lázně)
Moje město Kolín - Od pravěku k počátkům středověku (Regionální muzeum v Kolíně)
Multimediální CD ROM (Národní muzeum)
NÁMOŘNÍ DENÍK ERWINA DUBSKÉHO. Sbírka albuminových fotografií ze 70. let 19. století z Japonska / Journal of a Voyage. The Erwin Dubský Collection: Photographs from Japan in the 1870s (Moravská galerie v Brně)
Ohře - řeka pozoruhodná (Krajské muzeum Karlovarského kraje, p.o.)
Po stopách šlechtického rodu Notthafftů (Krajské muzeum Karlovarského kraje, p.o.)
Prezentace archeologického výzkumu zaniklého středověkého kostela sv. Mikuláše pod Krudumem - průvodce výstavou (Krajské muzeum Karlovarského kraje, p.o.)
Řada monografií NM Editio Monographica Musei Nationalis Pragae (Národní muzeum)
Sága moravských Přemyslovců (Muzeum města Brna, Vlastivědné muzeum v Olomouci)
100 předmětů ze Židovského muzea v Praze (Židovské muzeum v Praze)
Tyflopeditický slovník jmenný (Technické muzeum v Brně)
Vltava v proudu času (Městské muzeum Sedlčany)
Z kolébky do kočárku (Regionální muzeum Mělník)

Muzejní počín roku

Arcidiecézní muzeum Olomouc (Muzeum umění Olomouc)
Do muzea za hravými vědomostmi (Muzeum Kroměřížska)
Hájanka - depozitář a studovna knihovny PNP (Památník národního písemnictví)
Muzeum české loutky a cirkusu (Národní muzeum)
Nový depozitář NTM (Národní technické muzeum)
Otevření Galerie Klementinum (Národní knihovna v Praze)
Přírodovědné výukové programy v expozicích Vlastivědného muzea v Olomouci (Vlastivědné muzeum v Olomouci)
Rekonstrukce a zpřístupnění pechovního srubu MJ - S 3 Zahrada v Šatově (Technické muzeum v Brně)
Rekonstrukce Rodného domu Sigmunda Freuda v Příboře (Muzeum Novojičínska, p.o. a město Příbor)
Rok s židovskou kulturou - 100 let Židovského muzea v Praze (Židovské muzeum v Praze)
Zpřístupnění archeologické lokality středověkého kostela sv. Mikuláše pod Krudumem (Krajské muzeum Karlovarského kraje, p.o.)
Žalář dotekem (Muzeum města Brna)